מאבק עובדי „מספנות ישראל" — להילוך גבוה

21 עובדים שהפגינו ליד ביתו של מודעי נעצרו ושוחררו לאחר חקירה ● קריאה להשבתה כללית בחיפה בכנס ועדי עובדים ● עובדי המספנות וחניכי השוה"צ חסמו את כביש הקריות ● משלחת של חברי מפ"ם ביקרה במספנה

מאת יואב אביב, ואבי בניהו, כתבי „על המשמר"

משטרת ת"א עצרה אתמול 21 מעובדי מספנות ישראל שהפגינו באופן בלתי חוקי מול ביתו של שר האוצר יצחק מודעי בהרצליה פיתוח.

סמוך לשעה 5.30 אחה"צ הגיעו למקום כ־40 מפועלי המספנות שביקשו להפגין מול הבית. למקום הוחשו כוחות משטרה שהבהירו למפגינים שההתקהלות אינה חוקית. לאחר שהמפגינים סירבו להתפזר ופונו בכוח ע"י המשטרה, 21 מהם נעצרו ושוחררו לאחר חקירה. אחד העוברים שחש ברע פונה לבית־החולים.

מלחמה על כבוד העובד

אתמול שב סערו הזדהות במספנות ישראל במהלך כנס ההזדהות של ועדי העובדים מאיזור חיפה והצפון. בכנס נטלו חלק עשרות ועדי עובדים, ביניהם „סולתם", „אתא", „פרואטרום", „וולקן", „סנגול" ואירגונים כמו נעמ"ת והשומר הצעיר. 200 חניכים ממוסד הרי אפריים הגיעו אף הם לעצרת ההזדהות.

בפתיחת הכנס אמר חבר ועד העובדים של המספנה, דוד אברהם, כי מספנות ישראל הינם מספר שתיים ברשימה אחרי „אתא" וכי מלחמתם של עובדי המספנה שוב אינה מלחמה על המספנה בלבד אלא על כבוד העובד. הוא הודיע, כי בידי ועד העובדים הסכמים חתומים עם הנהלת המפעל בדבר ייעול, אשר מהווים נייר בלבד לאחר מינוי כונס הנכסים.

גבי וייצמן, חבר ועד עובדי „וולקן יציקות", השרויים אף הם במצוקת מיטורין, קרא לעובדים שלא לשעות עוד לדיבורי הסרק של מועצת פועלי חיפה ולצאת לרחובות למאבק.

רוב הדוברים בכנס תבעו ממועצת פועלי חיפה לגלות יותר תקיפות במאבק וביקוש שלא להמתין עד לשבוע הבא, אלא לגלות יוזמות מקומיות, כולל השבתה כללית של העיר חיפה.

מזכיר מועצת פועלי חיפה, משה וורטמן, שוב שוסע מספר פעמים במהלך דבריו. הוא הודיע, כי ביום שלישי הקרוב יושבת כל המשק למשך שעתיים וחזר על דבריו כי החלטת ועדת השרים משלשום לא חידשה דבר.

עובדי המספנה לא איפשרו גם ליו"ר ועדת התעסוקה עליזה תמיר לאגור את דבריה והיא איימה על העובדים כי לא תתייצב למאבק כמו זה אותו הם מבקשים.

עוד בטרם תם הכנס קרא שמואל בירן לעובדי המספנה לצאת למאבק ומיד „די בסיפורים בואו נצא למאבק עכשיו, כולנו נצא עכשיו החוצה."

לשמע קריאה זו יצאו העובדים בלוויית פלטפורמה כבדה וחסמו תוך ריקודים ושירת „עם ישראל חי" את כביש איזור התעשיה. דקות אחדות אחר כך הגיעו למספנה כוחות משטרה ומשמר הגבול גדולים, בפיקודם של ממלא מקום מפקד מרחב חיפה נצ"מ אריה גורן ומפקד תחנת זבולון סנ"ץ בורובסקי. לאחר דין ודברים שנמשך למעלה משעה הסכימו העובדים לפנות את הכביש ללא התערבות המשטרה.

סולידריות עם העובדים

בשעות הצהריים הגיעו למספנה ח"כ אמירה סרטני, ח"כ לשעבר אימרי רון, חנן ארז ואנשים נוספים מצמרת מפ"ם.

אימרי רון אמר, כי „בשביל מודעי הפועלים הם מיטרד לכלכלה, הם דורשים שכר ומבלבלים את המוח". חברת הכנסת סרטני קראה לעובדים לא לתת לממשלה את ההרגשה כי היא יכולה לסדר אותם. היא קראה לסולידאריות של כל ציבור העובדים במדינה עם עובדי מספנות ישראל.

יו"ר ועד עובדי חברת החשמל, אשר כהן, אמר אתמול, כי ועד עובדי חברת החשמל יפעיל לחץ כבד על ההנהלה להעביר עבודות קונסטרוקציה שונות ישירות או בעקיפין על־ידי חיוב הזוכים למסור חלק מהעבודות למספנות ישראל. הוא אמר כי ישקול השבתת העבודות בתוך חברת החשמל כהזדהות עם העובדים.

בית־המשפט המחוזי בירושלים דחה להיום את מתן החלטתו בעניין עתיד מספנות ישראל. המפרק הזמני של החברה הציג לפני שופט בית המשפט המחוזי בירושלים השופט שמואל פינקלמן את תוכנית ההפעלה שגיבש, לשם הפעלת המספנות במשך חודש ימים. נציגי העובדים שנכחו בדיון דחו מכל וכל את הצעת המפרק הזמני.

פועלי מספנות ישראל וחניכי השומר הצעיר חוסמים את הכביש לקריות

צילום: קלאודיו נוטקיאביץ

כנסי חירום והסברה לקראת השבתת המשק ביום שלישי

מאת בצלאל עמיקם ושלי יחימוביץ, כתבי „על המשמר"

כנס חירום והסברה של ועדי עובדים מכל הסקטורים וחברי מזכירות ההסתדרות בירושלים יתקיים הבוקר בבית מועצת פועלי ירושלים, לקראת השבתת המשק לשעתיים ביום שלישי הקרוב.

כזכור, החליטו הוועדה המרכזת ומטה המאבק של ההסתדרות על קיום שביתת מחאה ואזהרה ביום שלישי הבא לשעתיים, מ־10.00 עד 12.00, בכל המשק.

ההסתדרות תובעת להכניס שינויים בתקציב שיבטיחו את חידוש הצמיחה הכלכלית, בלימת האבטלה והקצאת המשאבים המתאימים לצורך הבטחת שירותי הבריאות, החינוך והרווחה לאוכלוסיה.

תתקיים בכל מקרה

השביתה הכללית במשק המתוכננת לשבוע הבא תתקיים בכל מקרה„ כך אמר אתמול מזכ"ל ההסתדרות, ישראל קיסר, בעת ביקור שערך בעיירה ירוחם.

קיסר אמר, כי השביתה תתקיים כאות מחאה על פרשת מספנות ישראל ועל מצב התעסוקה במשק.

„לא ייתכן שמדינה כישראל, שלה גבולות יבשתיים מוגבלים תוותר על מספנתה היחידה. אסור לנו להיות תלויים בבנית אוניות במדינות אחרות, ואיני יכול לקבל את דברי שר התחבורה שאמר שבנית אוניות במדינות זרות — זולה יותר", אמר קיסר.

הלימודים יושבתו

הסתדרות המורים ואירגון המורים העל־יסודיים ישביתו את הלימודים ביום שלישי הקרוב למשך שעתיים, ובכך ישתתף ציבור המורים כולו בצעדי המחאה ובשביתת האזהרה הארצית בת השעתיים שעליהם החליטה ההסתדרות הכללית נגד המגמות הכלכליות והחברתיות הבאות לכלל ביטוי בתקציב המדינה.

על פי החלטת איגודי המורים יסתיימו הלימודים בבתי הספר היסודיים בשעה 10 בבוקר. בבתי הספר העל־יסודיים לא יתקיימו הלימודים בשתי השעות האחרונות.

הודעות תמיכה

למטה המאבק של ההסתדרות מגיעות הודעות תמיכה בשביתת המחאה מצד ועדי עובדים ואירגוני עובדים ארציים מכל מיגזרי המשק.

מזכירי האיגודים המקצועיים הארציים החלו בהתארגנות לקראת שביתת האזהרה ואתמול השתתפו בכינוס שנועד לתאום הפעולות בראשותו של חיים הכרפלד.

מזכירי מועצות הפועלים יכנסו עד סוף השבוע את מליאות מועצת הפועלים לצורך הסברת מטרות המאבק ותאום אירגוני לקראת השביתה.

ח"כ שלמה עמר יוזמן לחקירה

ח"כ שלמה עמר יוזמן לחקירה במשטרה בעניין החשד של מתן השוחד לאחר שאלברט אוולאי, מקריית־שמונה, טען כי „סידר" לו אפשרות לא לשרת במילואים בלבנון תמורת טובת הנאה.

בעקבות פירסום הפרשה החלה המשטרה הצבאית בחקירה, אך בתחילת השבוע החליט היועץ המשפטי לממשלה להעבירה למשטרה.

חומר החקירה הגיע אתמול למשטרה והמפכ"ל, רב־ניצב דוד קראוס, הורה למשטרת המחוז הצפוני לחקור את הפרשה. במהלך החקירה יוזמן ח"כ עמר כדי למסור את גירסתו. (עתים)

חברי מירון לא שמעו על האדמו"ר שרוצה לקנותם

מאת יהודה צור, כתב „על המשמר"

„זאת שמועה ואיננו יודעים מי הפיץ אותה. אך הלוואי שהיה קיים באמת ובתמים אדמו"ר כלשהו שיציע לנו גם מחצית הסכום כדי להציל את בתינו ורכושנו", אמרו אתמול חברי מושב מירון בגליל העליון, בתגובה על שמועה שהופצה באמצעי התקשורת, כאילו אדמו"ר מברוקלין הציע 22 מיליון תמורת רכישת המושב.

חברי המושב מסרו אתמול לכתבנו, שאין הם יודעים דבר על כך, למרות שבשמחה רבה היו מקבלים הצעה כזאת של אדמו"ר, שינסה להקים חצר חסידים במושב ועל־ידי כך יציל את תושביו ממשיכת רגל.

חברי המושב חייבים 4 מיליון דולר לאירגון הקניות של מושבי הגליל, והחובות הכבדים שיתקו כבר את מפעל הייצור ונושים כבר החלו לעקל רכוש וציוד חקלאי.

חברי המושב טוענים שמקור החובות בגניבה ומעילה של כ־1 מיליון דולר בידי מי שהיה יו"ר הועד, יעקב אלמליח. המשטרה השלימה כבר את החקירה לפני כ־3 שנים והמליצה להעמיד את האיש לדין. מאז נמצא התיק בטיפול של פרקליטות מחוז הצפון.

מסד ראשון

רצח אלגנטי

היכן נמצאת הגברת קורבה? מי היא האשה הטוענת, שהיא היא אשתו של דניאל והוא מתכחש לה? מי הוא הכומר הצעיר והאתלטי? האם נרצחה הגברת קורבה? — מבולבלים? המתינו לסופה של הקומדיה הבלשית מאת רוברט תומא, שתירגמה עדה בן־נחום וביים באלגנטיות בלתי רגילה איתמר בילוז ב„תיאטרון הספריה" ברמת־גן.

מרים גורצקי בנתה על הבימה הזעירה דירה מפוארת בצבע בז', התאורה של ג'ודי קופרמן משרה אווירה, וביחוד מעלול אורות מכונית המשטרה הקרבה, ומעל לכל מצטיינת ההפקה החדשה ברמת משחק גבוהה. חנן שטטריק כבעל אובד העצות והאומלל לכאורה; עמליה לורוביץ כדמות מסתורית קשוחה; גאי אל כמפקח משטרה צרפתי מאור ומגוחך כדבעי; וכן יעקב כהן, אודיה קורן ודני פרידמן, בתפקידי המישנה, מתקבלים על הדעת, לבושים היטב, יוצרים דמויות אמינות ואפשר ליהנות ממשחקם המהוקצע.

המחזה הוא מן „לא יאומן כי יסופר", שנמשך כמחצית השעה מעבר לנדרש, — או מעבר למה שהרגילו אותנו מותחני הטלוויזיה לצפות לו. וזהו מחזה בלשי מהסוג הבולווארדי המשעשע, אם כי יש באמצע הרבה מלל שאינו מברר. כנראה שבצרפתית (או ביידיש?) זה יותר מצחיק...

ניכר בבימוי שאיתמר בילו למד קולנוע, וזה נותן את אותותיו בשפע הפרטים המשכנעים והמסוגננים היטב.

כל הצוות הוא מבוגרי הבית, בית צבי, ורמת המשחק של צעירים אלה היא בהחלט תעודת כבוד ל„כור מחצבתם". גיורא מנור

המפכ"ל מינה קצין לבדוק ההדלפות בפרשת מלבסקי

מאת בצלאל עמיקם, כתב „על המשמר"

המפכ"ל רב ניצב דוד קראוס, הטיל על סנ"ץ שאלתיאל מהיחידה הארצית לחקירת פשעים — לבדוק את מקורם של הפרסומים סביב פרשת חקירת רצח התיירת מלבסקי.

דובר המשטרה הטעים, כי חקירת ההדלפות היא מסובכת, משום שמידע רב על מהלכי החקירה היה ידוע לגורמים נוספים מחוץ למשטרה שלחלקם היתה נגיעה לחקירת הפרשה.

הדובר הדגיש, כי במינויו של הקצין החוקר אין אישור שההדלפות נעשו על־ידי גורמים משטרתיים דווקא.

ייבוא מהונגריה — לא על חשבוננו

180 עובדי מפעל „יורום" תדיראן בירושלים, יערכו בשבוע הבא הפגנה נגד שר התעשיה והמסחר אריק שרון, על כוונתו לחתום בראשית השבוע הבא על רשיון ליבוא נורות מהונגריה בהיקף של מליוני דולרים.

ניסן הרפז, מזכיר ההסתדרות בירושלים, אומר כי ההחלטה לתת רשיון יבוא של נורות תאורה מהונגריה, פירושה פסק דין מוות למפעל הירושלמי הוותיק — שהוא היחיד במדינה המייצר נורות תאורה.

אם למשרד המסחר והתעשיה יש בעיה של מאזן מסחרי עם הונגריה, תהיה הנהלת המפעל מוכנה לייבא חומרי־גלם מהונגריה, בהיקף הכספי של יבוא הנורות. ועי"כ תשמור ישראל על יחסי המסחר עם הונגריה ועל המשך קיומו של המפעל הירושלמי.

ישראל ייבאה בשנה שעברה סחורות מהונגריה ב־3.7 מיליון דולר, וייצאה ב־4.7 מיליון דולר.

רוב עליות המחירים — מגורמים עונתיים

מאת כתבנו הכלכלי בירושלים

שר התעשיה והמסחר אריאל שרון אומר, כי רוב עליות המחירים שנרשמו בחודשים האחרונים, נבעו מגורמים עונתיים כמו עליות במחירי הירקות והפירות, הלבשת חורף והסקר התלת־חודשי של מחירי הדיור, המשקף את התפתחות המחירים ב־4־5 חודשים.

בתשובה להצעה לסדר היום שהגישה ח"כ אורה נמיר, אמר שרון כי עליית המחירים בחודש נובמבר היתה נמוכה ביותר, משום שלא היו השפעות עונתיות כאלה. שר התעשיה מעריך, כי מדד ינואר לא צפוי לעלות בשעור הגבוה מזה שנרשם בדצמבר.

אשר למבצע הפיקוח על המחירים, ציין שרון כי כל הטענות לפיהן קיימת התרופפות בפיקוח על המחירים, הינן חסרות שחר.

מחזור ראשון של גננות ערביות בגליל

מאת מירה יערי, כתבת „על המשמר"

בהשתתפות ראשי מועצות ערביות בצפון, בני משפחה, קרובים וידידים — התקיים אתמול טקס הענקת תעודות מטעם משרד החינוך, למחזור ראשון של 40 גננות ערביות לגני טרום־חובה (גילאי 3־4), שסיימו את לימודיהן במכללה האיזורית על שם שטרן שבעמק יזרעאל.

את הקורס ריכז ד"ר מוחמד חביב אילה מהכפר עין־מאהל על־יד נצרת, והאחראית על הקורס מטעם המכללה האיזורית, תמר אלוני מקיבוץ מורע.

ח"כ עבדול ואהב דראושה בירך את בוגרות הקורס, באומרו שהקמת גני טרום־חובה במגזר הערבי, הוא חלק מהמאמץ לסגירת הפער בין בתי הספר הערביים והיהודיים בישראל.

הקורס מומן בחלקו על־ידי קרן באדר, שמנהלה הוא אורי פינקלפלר מקיבוץ רבדים — ובכספי הקרן גם נרכשו אמצעי למידה לקורס.

תעשיינים זעירים זועקים בצפון

מאת יהודה צור, כתב „על המשמר"

בעלי בתי מלאכה בצפון מוחים על כוונת החברה הממלכתית „מבני תעשייה", להעלות את דמי השכירות שהיא גובה, ב־50 אחוזים.

התעשיינים הזעירים טוענים, שלאחרונה חלה ירידה משמעותית בהזמנות, וכתוצאה מכך אף נאלצו לפטר מאות עובדים. לדבריהם, חלק גדול מן הקשיים נובע מהתוכנית הכלכלית ומההחלטה להקפיא את המחירים.

עכשיו באה הממשלה ורוצה לגבות מהם דמי שכירות גבוהים יותר, דבר שיפגע בשכבה רחבה של בעלי־עסקים קטנים.

מזג־האוויר

הטמפרטורות החזויות: ירושלים 7 עד 12, רמת הגולן 6 עד 11, צפת 7 עד 9, נמל חיפה 12 עד 16, נצרת 9 עד 14, עפולה 8 עד 16, השומרון 7 עד 13, תל־אביב 12 עד 16, נמל תעופה לוד 6 עד 9, יריחו 9 עד 19, עזה 11 עד 17, באר־שבע 8 עד 17, אילת 11 עד 22.

לציונות—לסוציאליזם—לאחוות עמים

יום ב', כ"ד בשבט תשמ"ו, 3 בפברואר 1986 / שנה מ"ג מס' 12954 / המחיר 63 אגורות כולל מע"מ

„בקרוב ישוחרר שצ'רנסקי תמורת מרגל מזרח־גרמני"

בון. — פקידים אמריקנים, סובייטים ומערב־גרמנים, הסכימו על עיסקה להחלפת מרגל מזרח־גרמני במסורב העלייה אנטולי שצ'רנסקי — כך דיווח אתמול העיתון המערב־גרמני „בילד".

דובר ממשלת מערב־גרמניה סירב להגיב על הידיעה שמסר העיתון, ואמר: „איננו נוקטים שום עמדה בעניין דיווחים כאלה". אולם פקידי ממשל אחרים אישרו בשיחות פרטיות, את הדיווח ואמרו, כי מתנהל משא־ומתן על האפשרות לקיים עיסקה מעין זו.

„בילד" מדווח, כי העיסקה תצא אל הפועל „בימים הקרובים", ותהיה במסגרת המבצע הגדול ביותר של חילופי מרגלים בין הגוש המזרחי למערב, מאז מלחמת־העולם־השנייה. (ע.ה, איי.פי.)

חשיפה ראשונה ב„ניוזוויק": מטוסי הצי השישי מפציצים בשבתות מטרות באתרי־אימון של חיל־האוויר הישראלי בנגב

מאת חנה אייש־הורוביץ, כתבת „על המשמר"

ניו־יורק. — „מטוסי סילון של הצי השישי מפציצים מטרות בישראל זה למעלה משלושה חודשים" — מספר ה„ניוזוויק" בגליונו החדש. העיתון מסביר, כי המדובר בתוכנית־אימונים סודית ביותר, שבה משתמשים האמריקנים באתרי־אימון של חיל־האוויר הישראלי הנמצאים בנגב. האמריקנים ביקשו לשמור על פעילות זאת בסוד, כדי למנוע כעס מצד מדינות ערב, על שיתוף־פעולה צבאי ישראלי־אמריקני. כדי למנוע גילוי האימונים, הם בוצעו בשבתות, כאשר צוותים של חיל־האוויר הישראלי אינם נוהגים להתאמן.

עד לאחרונה, מספר ה„ניוזוויק", התנגד שר־ההגנה האמריקני קספר וויינברגר, לשימוש במתקני האימונים הישראלים, ואימונים התקיימו באיטליה, ביוון ובתורכיה. אבל, לנוכח המספר הגדול של מטוסים אמריקנים השוהים לאחרונה על נושאות־מטוסים בים־התיכון, התעורר הצורך להשתמש גם במתקני־אימון ישראלים. המתקנים בנגב הם משוכללים, לדברי ה„ניוזוויק", ויש בהם ציוד המאפשר לטייסים לבדוק באופן מיידי את דיוק הפגיעות שביצעו.

„בסיסי אס.איי־5 סוריים בדרום רמת־הגולן"

מאת עוזי מחניימי, כתבנו לענייני המזה"ת

„ניוזוויק", בגליונו מאתמול, מוסר, כי הסורים חפרו מחפורות לטילים ארוכי־טווח בסמוך לקו הפסקת האש עם ישראל. מומחים אמריקנים אמרו, לפי העתון, כי לחפירת המחפורות עבור הטילים אין משמעות, כיוון שממילא הטילים הסורים מסוג אס.איי־5, מכסים את שמיה הצפוניים של ישראל, ויכולים למנוע במטוסים מעל צפון המדינה.

כתבנו לענייני המזרח־התיכון מעיר, כי טילי האס.איי־5 הם טילי נ.מ. אסטרטגיים, אשר הגיעו לסוריה אחרי מלחמת לבנון וכחלק מהפקת הלקחים בה, בעקבות עליונות חיל־האוויר הישראלי במלחמה. טילי אס.איי־5 מכסים טווחים בטווח משוער של עד 300 ק"מ, ומקובל, כי ייעשה בהם שימוש רק בעת מלחמה. בסוריה כיום שתי סוללות טילים מאוישות על־ידי צוותים סוריים, זאת לאחר תקופה ארוכה יחסית שהיו מאוישות על־ידי צוותים סובייטים.

אם אכן ההשערה תתאמת, הרי שהסורים הגדילו בכך את טווח טילי הנ.מ. האסטרטגיים שברשותם והם יכסו את כל שיטחה של מדינת ישראל.

בתגובה לתביעות שמיר וארנס:

שינוי בעמדת פרס: הבטיח לדון בפורום הבינ"ל בקבינט

מאת דליה שחורי, הכתבת המדינית של „על המשמר"

בתגובה על תביעות שרי הליכוד יצחק שמיר ומשה ארנס, כי הממשלה תדון בנושא הוועידה הבין־לאומית או הפורום הבין־לאומי שיארח את המו"מ בין ישראל וירדן, הבטיח אתמול ראש הממשלה שמעון פרס, בישיבת הממשלה, כי „אם נגיע לשלב שבו יעמוד על הפרק פורום בין־לאומי — אביא זאת לקבינט".

תוך כך הבהיר פרס, כי בשיחותיו עם עוזר מזכיר המדינה ריצ'רד מארפי לא דובר על ועידה בין־לאומית, אלא על פורום בין־לאומי.

ראש הממשלה הוסיף, כי הנושא נדון בשעתו בקבינט, אך לא בא להכרעה. חוגים מדיניים ציינו, כי הבטחת ראש הממשלה אתמול להביא את נושא הפורום הבין־לאומי לדיון בקבינט, מפתיעה ומהווה שינוי ביחס לעמדתו עד כה.

מנגדו מן הכנסת

ראש־הממשלה גרס עד כה, כי אין צורך בדיון בממשלה או בקבינט על פורום בין־לאומי, מאחר שהכנסת אישרה את הודעתו מה־ (סוף בעמוד 2)

דיון מקדים בנסיעת המנכ"לים לקאהיר — ביום רביעי הקרוב

מאת דליה שחורי, הכתבת המדינית של „על המשמר"

הקבינט יקיים דיון על המנדט שעימו ייצא צוות המנכ"לים לקאהיר. על כך סוכם אתמול בין ראש־הממשלה שמעון פרס ושר־החוץ יצחק שמיר, שנפגשו ב־10 בלילה למשך כשעה וחצי.

ראש־הממשלה לא סבר שיש צורך בדיון מקדים בקבינט, מאחר שהחלטות הקבינט הקיימות מספיקות, לדעתו, לעבודת צוות המנכ"לים. אולם פרס נענה לבקשת שמיר, שהובעה אתמול בישיבת הממשלה גם על־ידי השר אריאל שרון, כי צוות המנכ"לים ייצא לקאהיר עם מנדט מפורט מהקבינט.

ישיבת הקבינט תתקיים ככל הנראה ביום ד' ולאחר מכן אמור צוות המנכ"לים לצאת לקאהיר.

יצויין, כי ייתכן שראש־הממשלה היה עומד על דעתו שלא לכנס את הקבינט לפני צאת המנכ"לים לקאהיר, אילמלא תביעת המנכ"לים עצמם לקבל מנדט מפורש מן (סוף בעמוד 2)

שביתת אזהרה ומחאה

של כל ציבור העובדים

תתקיים מחר, יום ג', 4.2.86 בשעות 10.00–12.00 לפנה"צ.

לא נשלים עם תקציב מדינה הגוזר:

- סגירת מפעלים
- העמקת האבטלה
- הרס הרפואה הציבורית
- ערעור שרותי החינוך והרווחה
- פגיעה בגימלאים

אנו תובעים מהממשלה והכנסת לשנות את התקציב כדי שיבטיח פיתוח המשק, תעסוקה, שרותי בריאות חינוך ורווחה ורמת־חיים הוגנת לעובד.

לא נוותר על הזכות לעבוד ולהתקיים

ההסתדרות הכללית של העובדים בא"י
— מטה המאבק

הכספים לא מוזרמים — המספנות שובתות ● עמוד 4

קיסר: מו"מ נפרד עם כל איגוד מקצועי ● עמוד 3

מהיום — שביתות לסירוגין בבתיה"ס העל־יסודיים ● עמוד 16

מחול ללא כבוד

להקת המחול הישראלית הייצוגית „בת שבע" החליטה לצאת לסיבוב הופעות בדרום־אפריקה. זאת בימי השיא של השתוללות ממשלת האפרטהייד נגד הרוב השחור במדינה זו. אפשר שהאחראים ללהקה המסעה לארץ הדיכוי המשפיל של השחורים יטענו נגד מקטרגיהם, כי „אין קשר בין מחול לבין פוליטיקה", ושהם באים לעסוק באמנות לשם אמנות. זוהי מנגינה מזויפת שתלווה להופעותיה של הלהקה, בימים שבהם המשטרה והצבא של ממשלת דרום־אפריקה יורים בשחורים על ימין ושמאל, ומחמירים בהגבלות התנועה של כל מי שחשוד במאבק נגד המשטר הגזעני המכוער.

גדולי האמנים ידעו תמיד לבטא את הקשר בין יצירתם לבין הערכים האנושיים. נזכיר כאן כי אחד מגדולי המנצחים בעולם, ארטורו טוסקניני האיטלקי, עזב את מולדתו כמחאה נגד המשטר הפאשיסטי, ובשנות ה־30 סירב באופן מוחלט להופיע בגרמניה הנאצית. לעומת זאת, בא טוסקניני בשנת 1936 לנצח בקונצרט הפתיחה של התזמורת הפילהרמונית של ארץ־ישראל, כאקט הזדהות עם היהודים הנרדפים וכמחאה נגד תועבות הנאצים. חבל שראשי הלהקה הישראלית לא שאבו השראה מהתנהגותם האמיצה של אמנים דוגמת טוסקניני. חבל שבעתיים שרקדני הלהקה אמרו „אמן" אחרי החלטת הנהלתם, חסרת השיקולים העקרוניים וההומניסטיים.

משרדי הממשלה שיכלו להשפיע כדי למנוע את המסע הזה לא עשו את המוטל עליהם. משרד־החינוך, המעניק תמיכה תקציבית ל„בת־שבע", הסתפק בהבעת „מורת־רוח", ואילו משרד־החוץ לא הביע כל עמדה. קיים חשש, כי הממשלה מסייעת בעקיפין למאמצי ממשלת דרום־אפריקה לקיים מסעות ישראלים במעין „אפרטהייד־טורס", לשם מתן לגיטימציה עקיפה ותעמולתית־ציבור למשטר המוחרם על־ידי גורמים נאורים בעולם. אזינה של ממשלת דרום־אפריקה ונהנים ממסעות־חינם המודרכים היטב, שמטרתם ליפות ולהלבין את המציאות השחורה בדרום־אפריקה.

ראש־ממשלת דרום־אפריקה בוטה מנסה לאחז את עיני העולם בנסיון מנולה „בתנאי שבריה"מ תשחרר את פרופ' סחרוב ואת אנטולי שצ'רנסקי". אך בפועל אנו עדים להשתוללות הגזענות, להלוויות המוניות של שחורים שנרצחו על־ידי שוטרים וחיילים לבנים. במציאות זו נקומם של אנשי תרבות אמנים וסופרים לצידם של השחורים, ואמנם אלה מופיעים בכל רחבי העולם במפגנים אמנותיים תחת סיסמת הזדהות עם השחורים והוקעת משטר האפרטהייד. חבל שרקדני „בת־שבע" יימצאו מצידו השני של המתרס ויפגינו את יכולתם במחול תוך עצימת עין ממחול־הרשע המתחולל ברחבי דרום־אפריקה. את ההופעה הזאת לא יוכלו לרשום בספר הישגים. מכל מקום, לא כהופעה המביאה כבוד ללהקה, וגם לא לישראל.

שופט אסר על פירסום ידיעה ששודרה ברדיו

מאת שלי יחימוביץ, כתבת „על המשמר"

צו איסור פירסום הוצא אתמול על־ידי שופט השלום, יהודה היימן, על פרשייה הקשורה בחומר־נפץ שנמצא בבאר־שבע. השופט אסר על העיתונים לפרסם את כל פרטי הפרשה, למרות שהידיעה שודרה באופן שוטף במספר מהדורות חדשות של „קול ישראל", החל מהשעה 4 אחה"צ.

בהטילו את איסור הפירסום, לא התחשב השופט בעובדה ש„קול ישראל" משדר ברציפות את הידיעה. גם בשעה 7:30 בערב, שעה וחצי אחרי הטלת איסור הפירסום, שידר „קול ישראל" ביומן הערב את כל פרטי הפרשה.

עיתונאים שביקשו לערער על החלטת השופט היימן, נענו על־ידי (סוף בעמוד 2)

הטלוויזיה הרימה ידיים — חזי קוקה חוזר

מאת כתבת „על המשמר"

הנהלת רשות־השידור החליטה אמש להחזיר את יו"ר ועד הטכנאים, חזי קוקה, לעבודה, וזאת לאחר ששופט בית־הדין הארצי לעבודה המליץ לפני כשבועיים להוציאו לחופשה, עד לתום ההליכים המשמעתיים נגדו.

אתמול בערב התקיימו מגעים בין (סוף בעמוד 2)

החשוד ברצח ביאזי חזר בו מהודאתו — נעצר ל־15 יום

מאת כתב עתי"ם, יורם לוי

עיקבות נעל ספורט של החשוד המרכזי בפרשת רצח השוטר אבי ביאזי, נמצאה ליד מכונית הגולף הנטושה שבה נסעו הרוצחים.

בביקורת מתכות שנערכה על ידיו של החשוד עומר פרג' (21) מסילואן, נתגלה סימן חיובי על אחת האצבעות, כי החזיק מתכת זמן קצר קודם לבדיקה, אולי מהחוקת כלי־הנשק שבו נורה המנוח. על כך מסר אתמול באכוח המשטרה, כמהלך הארכת מעצרו של החשוד בבית־משפט השלום בירושלים.

בשל רגישות הדיון נבחו באולם קצין אח"ק של משטרת ירושלים, סגן־ניצב עמי פלייסיג, ראש ענף החקירות במחוז הדרומי, סגן־ניצב בלה ויינשטוק, וכ־10 בלשים ממיחלק המיעוטים של משטרת ירושלים.

חזר מהודאתו

בדיון טען נציג מיחלק הפשעים של משטרת ירושלים, רס"ר ששון בסון, כי החשוד הודה ברצח ביום ה' בלילה ושיחזר אותו למחרת, אך במוצאי־שבת חזר מהודאתו.

החשוד טען בהודאתו, כך סיפר החוקר, כי הוא רק נהג ברכב. החוקר הוסיף, כי התקבלו כבר תשובות חלקיות ממעבדות המשטרה על מימצאים שונים שנתגלו בבית החשוד ובמכונית שבה בוצע הרצח והן קשורות אותו לעבירה, בכלל זה עיקבת־נעל שנמצאה ליד הדלת השמאלית של מכונית הגולף בה בוצע הרצח. אשר זהה לעיקבת נעלי הספורט שנמצאו בבית החשוד זמן קצר אחר הרצח.

עוד הוסיף החוקר, כי בהודאה מסר החשוד פרטים מוכמנים, הידועים רק לו ולמשטרה.

בדיקה רפואית

עיקר הדיון נסב על טענת החשוד, כי הוכה בחקירה וההודאה הושמה בפיו, לאחר שהחוקרים איימו עליו כי יפגעו באימו ואחותו שנעצרו באותה פרשה. השופטת רות אור התירה לחשוד להראות כי הוכה והוא התפשט באולם ביהמ"ש ונותר בתחתוניו. החשוד הצביע על חבורות בידו, רגליו, כתפו וראשו, אשר לדבריו נגרמו ממכות שספג בחקירה.

נציג המשטרה טען לעומתו, כי הוא כלל לא הוכה, חלק מן המכות הוא גרם לעצמו בעת שהשתולל לאחר שנעצר ובזמן החקירה היה יחס אליו הוגן. השופטת שאלה את החוקר אם בזמן מסירת ההודאה היא הוקלטה. נציג המשטרה היסס ולבסוף רשם את התשובה בפתק שאותו הראה לשופטת בלבד.

השופטת ציוותה, כי החשוד ייבדק על־ידי רופא משטרתי והמליצה כי גם רופא כירורג יבדקו אותו, ואכן הדבר כבר נעשה. מעצרו של פרג' הוארך ב־15 יום.

גם האם והבת

לאחר מכן הוכנסה לאולם אימו, פאטמה פרג' שנחשדה בסיוע לרצח בכך ששרפה, על־פי מצוות בנה, את מעילי החשודים בפח בחצר ביתם בסילוואן. באותה עבירה נחשדה גם הבת קוסאר פרג', בת 18, שמעצרה הוארך ביום ו' ב־5 ימים. המשטרה חושדת, כי השתיים גם יודעות היכן הוחבא הנשק שבו בוצע הרצח, וכי ייתכן שעומר פרג' הספיק למסור להן את הנשק כדי שיחביאו אותו, לפני שהגיעו השוטרים לביתו. צוין, כי עד עתה טרם נמצא כלי הרצח. מעצרה של פאטמה פרג' הוארך גם הוא ב־5 ימים.

לאחר מכן הובאו בפני השופטת אור שאר החשודים בהשתייכות ל"כנופיית סילואן": נאס האלס, אמין סיאם, ועבדול קאדר קשעם (כושי). החשודים כולם בסיוע לרצח בכך שידעו על תכנונו. מעצרם של השלושה הוארך ב־15 ימים.

אדם נוסף

בפני השופטת הובאה גם בקשה להאריך את מעצר של הצעיר בן ה־25 ממזרח ירושלים, שנפצע ברגליו מירית כוח צה"ל בערב־שבת, בעת שניסה להימלט לירדן דרך גדר המערכה בביקעת הירדן. נציג המשטרה טען, כי החשוד מאושפז עדיין בבית־החולים ולא ניתן להביאו בפני בית־משפט. השופטת הורתה לעצור אותו ל־15 ימים אך אסרה את פרסום שמו, לבקשת המשטרה.

כתב עתי"ם מוסר, כי המשטרה עדיין מחפשת אדם נוסף שהיה עם עומר פרג' במכונית וייתכן כי באותה מכונית בה בוצע הרצח היו אפילו 3 אנשים. ההערכה היא כי פרג' הוא זה שירה בנשק בשוטר אך עתה הוא חוזר בו מגירסתו בנסיון להסיר מעליו את האחריות הישירה לרצח. כתב עתי"ם מציין כי מבחינה משפטית אין הבדל רב בין אם הוא זה שירה או אם הוא זה שנהג עבור היורה. פרט לכך כי הרוצח עצמו אינו יכול להיות עד מדינה אם יתבקש.

עומר פרג', החשוד ברצח אלי ביאזי (מזוקן במרכז), מובא להארכת מעצרו. (צילום: רחמים ישראלי)

הפורום הבינ"ל יידון בקבינט...

(המשך מעמוד ראשון)

28.10.85 על המצב המדיני, בה אמר, בין היתר, כי "אם נוזמן לוועידה בין־לאומית או לפורום בין־לאומי והתנאים יהיו מקובלים עלינו — נלך".

כן הזכיר פרס באותו נאום, כי הליכוד הסכים בשעתו לוועידת ז'נווה, כך שעקרונית קיימת הסכמתו לפורום בין־לאומי. עד כה דחה פרס את תביעות הליכוד לדון בממשלה על פורום בין־לאומי וטען כי יש לו לכך מנדט מן הכנסת.

לדברי פרס קדמו דברי שמיר שאמר, כי הוא מסכים לדחות את הדיון המדיני על המו"מ עם ירדן עד שהתמונה תתבהר מן הצד הירדני, כהצעת פרס. עם זאת, הדיבורים על ועידה בין־לאומית יוצרים רושם כאילו ישראל מקבלת זאת.

אולם, אמר שמיר, לא היתה כל החלטה על ועידה בין־לאומית אלא דובר על פורום ועל ליווי בין־לאומי. פרופ' ארנס הוסיף, שגם עניין הליווי הבין־לאומי טעון דיון והכרעה, והודעת ראש הממשלה בכנסת אינה תחליף לכך.

מרפי היה אופטימי

בדווחו על שיחותיו עם מרפי באירופה אמר פרס, כי בפגישתם הראשונה בהאג היה מארפי אופטימי באשר לסיכוי לכנס ועידה בין־לאומית תוך זמן קצר. אולם לפרס נראה הדבר בלתי־אפשרי, וכך אמנם קרה.

פרס אמר, כי אינו רואה עתה פריצת דרך בתהליך השלום עם ירדן. הוא הדגיש, כי לא הושגה שום הסכמה בינו ובין מרפי, לפיה הפורום הבין־לאומי יהיה פורום קבוע ויפעל מעבר למושב הפתיחה. הוא אמר, כי בשיחותיו עם מארפי התנגד פרס לתת לפורום הבין־לאומי תוחלת חיים מעבר למושב הפתיחה בלבד.

בתגובה על שאלת השר אריאל שרון, אם נוסחו ניירות בינו ובין מארפי, הקריא פרס לשרים אחד משני ניירות עמדה אמריקניים שגיבש מרפי במהלך השיחות. על־פי הנייר, הושגה הבנה בין מרפי לפרס, כי הוועידה או הפורום הבין־לאומי לא יבטלו הסכמות והסכמים בין הצדדים; לא יהיה תחליף למו"מ ישיר והפרוצדורה שתנהג בין הצדדים תושג בהסכמה ביניהם.

שני ניירות־עמדה

נודע לי, כי בנייר האמריקני מפורטות עמדות ארה"ב וישראל במקרה שהמו"מ הישיר ייכשל או יעלה על שרטון. על־פי הצעת מארפי, תהיה זכות לצדדים לדווח על כך לחברות מועצת הבטחון. על־פי עמדת פרס, אין לאפשר את קיום הפורום הבין־לאומי לאחר מושב הפתיחה ולפיכך אם ייכשל המו"מ הישיר — תהיה לכל צד הזכות לפעול כראות עיניו.

נייר העמדה האמריקני השני עוסק בקריטריונים להשתתפות במשלחת הפלשתינית. נאמר בו, כי ישתתפו במשלחת נציגים פלשתיניים שלא השתתפו בטרור ואינם אנשי אש"ף.

פרס אמר בסקירתו, כי בשלב זה אין טעם לקיים דיון מדיני על סיכויי המו"מ עם ירדן, אלא יש לחכות להודעת חוסיין לארה"ב כיצד בדעתו להתקדם — עם אש"ף או בלעדיו ונוה יהיה מקום סוריה בתמונה.

ירדן איננה שוקלת הרכבת משלחת ירדנית־פלשתינית עם פלשתינים שאינם חברים באש"ף, לאחר כשלון המו"מ הירדני־פלשתיני לגבי תנאי השתתפותו של אש"ף בתהליך השלום במזה"ת — מסר אתמול מקור ירדני מוסמך לכתב סוכנות הידיעות הצרפתית.

לפי אותו מקור, גם עומדת ירדן בסירובה לפתוח במו"מ נפרד עם ישראל.

242 — דחייה סופית

מנהיג אש"ף, יאסר עראפת, הודיע בשבת לחברי המועצה הלאומית הפלשתינית, והפרלמנט הגולה של אש"ף) ברבת־עמון, כי אש"ף דוחה "סופית וטוטאלית" את החלטות מועצת הבטחון 242 ו־338 — נודע אתמול ממקור מוסמך של אש"ף.

השבועון "ניוזוויק" דיווח אתמול, כי פקידים אמריקנים נועדו לפגישות ליליות חשאיות עם יאסר עראפת ברבת־עמון, בשבוע שעבר, בנסיון למצוא נוסחה של קבלת החלטת 242 בידי אש"ף, תמורת הודעה אמריקנית על הסכמתה להשתתפות משלחת פלשתינית בוועידת־שלום, אך דובר הסטייט דיפרטמנט כבר הכחיש ידיעות ודמות בשבוע שעבר.

שופט אסר על פירסום...

(המשך מעמוד ראשון)

נשיא בית־המשפט המחוזי, השופט יעקב טירקל, כי אינם רשאים לערער. משום שאינם צד בעניין. השופט טירקל אמר, כי העיתונאים רשאים לפנות לבג"ץ בלבד.

בשללו את זכות הערעור של העיתונאים, לא התייחס השופט טירקל כלל לתקדים שקבעה בשבוע שעבר השופטת התל־אביבית שולמית ולנשטיין, בקבלה את ערעורם של כתבי "ידיעות אחרונות", "הארץ", ו"חדשות" על איסור פירסום שמה של העיתונאית נעמי ארווה. ארווה הורשעה בדיון, לאחר ששימשה כסרסורית לצעירה שעסקה בזנות, ובית־המשפט הטיל איסור על פירסום שמה. השופטת ולנשטיין, כאמור, קיבלה את ערעור העיתונאים, התירה לפרסם את שמה של ארוה וקבעה, כי העיתונאים הם צד בעניין, כאשר מוטל צו של איסור פירסום.

הטלוויזיה הרימה ידיים...

(המשך מעמוד ראשון)

הנהלת רשות־השידור לבין ועד הטכנאים בנושא ההסכם שהושג ביום חמישי שעבר. על הפעלת ניידות השידור השובתות מזה חודש ימים. בשל סכסוך עבודה בין הטכנאים להנהלה, הטכנאים סירבו להפסיק את השבתת הניידות עד לסיום ההליכים נגד קוקה ואילו ההנהלה, שסברה כי ההסכם שהושג על הפעלת הניידות אינו תלוי בפרשת קוקה, נוכח לדעת, כי הטכנאים איתנים בדעתם שלא להפעיל את ניידות השידור.

גורמים בכירים בטלוויזיה אמרו אתמול, כי החזרתו של קוקה לעבודה לפני מיצוי ההליכים המשמעתיים נגדו ולפני מתן פסק־הדין ביום א' הקרוב, מהווה כניעה מלאה של ההנהלה ללחץ ועד הטכנאים.

רימון־יד הושלך ביריחו

רימון־יד הושלך אתמול לעבר אוטובוס שהסיע חיילים ביריחו. לא היו נפגעים ולא נגרם נזק.

הרימון הושלך לעבר האוטובוס שחלף ברחובה המרכזי של יריחו, סמוך לשעה 11 בלילה. כוחות צה"ל סגרו את האיזור ופתחו בסריקות לאיתור מידי הרימון.

(עתי"ם)

צלצול מהיר

גלילה רון־פדר, סופרת ילדים

"אצלי הילדים לא מחזיקים נשק"

ייתכן שספרייך, בהם מופיע קיומו של "הסליק" פעמים רבות, השפיע על קבוצת הילדים שפוצצו לפני שבוע מטען חומר־נפץ מתוך "הסליק" שלהם, שבו נמצאה כמות ענקית של חומר־נפץ. את לא רואה עצמך בחלק מן האחראים למקרה הזה, על־ידי טיפוח מיתוס "הסליק" הקיים בספרייך?

— בספרי אין אף "סליק".

אני זוכרת "סליקים" בכמה וכמה מספרייך, על קבוצת ילדים העורגים ל"אקשן".

— זה לא נכון. כתבתי על ילדים מתקופת המנדט, כאשר הם מגלים "סליקים" של המחתרות. זה הכל.

ומה עם מחבואי הנשק המופיעים בסיפורייך בתקופה שלאחר המנדט?

— יש לי ספר אחד שבו הילדים מכינים פצצות מבוץ ופצצות מים. זה הכל. אני לא טיפחתי את המיתוס הזה, אצלי אף ילד בסיפורים לא מחזיק נשק.

שוב, אני זוכרת מחבואי נשק רבים שמופיעים בסיפורייך, ובכל מקרה, יש בסיפורים געגועים לתקופת "הסליקים".

— אין שום געגועים. אצל יגאל מוסינזון, ב"חסמבה", תמצאי ילדים מחזיקים נשק. גם אצל אבנר כרמלי. אבל לא אצלי. אצלי הילדים לא לוחמים. ואני רוצה לגלות לך סוד — אחת מהוצאות הספרים שקיבלה את כתב־היד שלי, "ילדים אלמונים", לא רצתה להדפיס אותו בטענה, שהילדים בספר לא מספיק נועזים.

אוריאל אופק, סופר וחוקר ספרות ילדים

מיתוס "הסליק" קיים

אתה מסכים איתי שמיתוס "הסליק" מטופח בספרות הילדים הנכתבת בארץ?

— הדבר נכון. לאחר מלחמת השחרור, החלה להיווצר בארץ ספרות ילדים הקשורה במחתרות, וכמעט בכל ספר שכזה הופיע "הסליק" ומחבואי הנשק. למשל, ב"חסמבה" או בסדרה בת עשרה הספרים של גלילה רון־פדר, "ילדים אלמונים". אצל רון־פדר, הילדים הם כל־כך אידיאליסטים ואלימפלגתיים, עד שבכל ספר הם משתפים פעולה עם תנועת מחתרת אחרת — פעם עם האצ"ל, פעם עם הלח"י ופעם אחרת הם פורצים למחנה עתלית ביחד עם כוחות ההגנה ומשחררים מעפילים.

והתופעה הזו, הערגה ל"סליק" בספרות הילדים, לא נראית לך מסוכנת? אולי היא איזשהו סימפטום של התעוררות הלאומנית ורצון לאחיזה בלתי־חוקית בנשק?

— ההתעוררות הזו קיימת ויש לנו כבר קבוצת מחתרת יהודית שפעלה בניגוד לחוק ולמדינה, אך אינני מוצא את הקשר לספרות הילדים. בפאראפרזה על דברי אלתרמן — "אל תתנו להם רובים" — אני אומר: תנו להם רק צעצועים. אך זאת אומר רק להורים ולא לסופרים. לסופר אינך יכול לומר: אל תכתוב. אגב, אני עצמי מוציא עכשיו ספר משלי, שבו מופיע סליק של ילד, כשהסיפור הוא חלק מחוויות הילדות שלי. זהו סיפור רומנטי ונוסטלגי.

חנה קים

דיון מקדים בנסיעה לקאהיר...

(המשך מעמוד ראשון)

הקבינט, או אף נוסח טיוטה של כתב־בוררות. מנכ"ל משרד ראש־הממשלה, אברהם טמיר, גילה במיוחד עמדה תקיפה בעניין מנדט ברור מן הקבינט. וזאת דווקא מפני שהוא גורם, שצוות המנכ"לים הושם בסד כה צר, תוך פיקוח כה הדוק מצד הקבינט, עד שאין טעם כי ייצא לקאהיר בלי הכתבה. מוחלטת מצידו.

נראה כי שמיר אינו מעוניין עוד במצב שנוצר, בו כל סיכום של צוות המנכ"לים בקאהיר טעון אישור הקבינט בירושלים, להשתתף בהכנסת שטר־בוררות.

זמיר ישתתף

אחת ההצעות שהעלה שמיר באחרונה היא, כי המו"מ על שטר־הבוררות ינוהל על־ידי היועץ המשפטי לממשלה, פרופ' יצחק זמיר, יחד עם משפטני משרד־החוץ ומשרד־הביטחון, ואילו המנכ"לים ידונו עם מצרים על החלקים האחרים של "עיסקת החבילה", שהם הסכמי הנורמליזציה.

בתוך כך נודע, כי השר עזר וייצמן הוזמן בעת ביקורו בקאהיר על־ידי הנשיא מובארק, לבוא שוב לקאהיר בחודש מארס, יחד עם רעייתו ובנו.

וייצמן עוקץ

בישיבת הממשלה אתמול סקר וייצמן את שיחותיו בקאהיר, תוך שיגור עקיצות אל עבר שר הביטחון ובמרומז גם אל עבר ראש־הממשלה, שמעון פרס, על שלא נתנו לו, כנראה, גיבוי מלא לאחר שובו ממצרים.

תחילה סקר וייצמן את שיחותיו עם הנשיא מובאראק, אולם או העיר שר־השיכון, דוד לוי, כי אין הוא מוצא בסקירה שום דבר חדש והשרים רוצים לדעת מה אמר לו מובאראק. "כאן זה לא מקום לשמוע סיפורים התרשמויות מסרטים בהוליווד", אמר לוי.

וייצמן השיב, כי אינו יודע על הוליווד, אבל "למי שמדליף אני לא אספר על הפגישות שהיו לי עם מובאראק".

כביש הדמים בשרון גבה קורבן נוסף

קורבן רביעי בשבוע אחד גבה "כביש הדמים" הוד־השרון־פתח־תקוה ביום שבת. לאחר שאחת מפצועות תאונת דרכים שאירעה שם לפני 4 ימים מתה מפצעיה. הנרצחה היא אלישבע גרנות בת 39 ממושב ערנים שרון. היא נמצאה אנושות בהתנגשות חזיתית בין שני כלי רכב בכניסה למושב, סמוך להוד השרון. (עתי"ם)

במלאת שלושים

לפטירתו של חברנו היקר

משה מתרוק ז"ל

נעלה לקברו לגילוי המצבה

ביום שלישי ה־4.2.86, כ"ה בשבט תשמ"ו, בשעה 15.00

בית עין־השופט

"על המשמר" עתון יומי
על המשמר جريدة يومية
המו"ל: עתון וספר בע"מ בטאון מפלגת הפועלים המאוחדת
עורך ראשי: סבר פלוצקר
עורך משנה: ישראל זמירי
מזכיר המערכת: עדה סער
המערכת והמנהלה: רח' חומה ומגדל 2, תל־אביב טל. 378833
חשבון בבנק הדואר 3־43360־4
המען למכתבים: שירות שק־דואר נעול ת"א 61999
"AL-HAMISHMAR" (The Daily Guardian) 2, Choma Umigdal St Tel-Aviv 67771 Phone 378833 Telex 341652
סניפים: ירושלים 94622 רח' בן־יהודה 2, בניין סנטר חדרים 102־121. טל' 6־224125. המען למכתבים: ת"ד 1216 ירושלים 91008. חיפה: 33134 רח' פבזנר 17, טל' 673673. המען למכתבים: ת"ד 4007 חיפה 31040.

קיסר מאיים לאפשר לכל איגוד לנהל מו"מ נפרד על השכר

נמשכו ההכנות לקראת שביתת האזהרה מחר ■ היום תימשך דיממת הטלפונים במשרדי הממשלה

מאת כתבנו לענייני ההסתדרות

מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר הזהיר אתמול, בישיבת הוועדה המרכזת, את הממשלה, כי אם לא יחול שינוי מהותי ומשמעותי במדיניות הכלכלית־חברתית תאפשר ההסתדרות לכל איגוד מקצועי לפעול ולנהל בנפרד את המשא ומתן על הסכמי שכר חדשים.

הוועדה המרכזת דנה בהיבטים השונים של תקציב המדינה החדש והשלכותיו על המשק והחברה. בהחלטה נאמר, כי המדיניות הכלכלית־חברתית, כפי שבאה לידי ביטוי בתקציב הינה אנטי סוציאלית, נעדרת צמיחה משקית ומעמיקה את האבטלה, תחריף את הפער ... הרפואה הציבורית. המזכ"ל הודיע, כי אם הממשלה לא תשנה את כיוון מדיניותה יוחרף המאבק בהתחיל מחר בשביתת אזהרה בת שעתיים מעשר עד שתים עשרה בצהרים.

יו"ר האגף לאיגוד מקצועי חיים הברפלד סקר את ההכנות האחרונות לקראת השבתת מחר ואמר כי ההחלטות החד צדדיות של האוצר עלולות לגרום להתפרצויות בלתי מבוקרות של ציבורי עובדים נרחבים.

סכנה לבטחון

אפרים זילוני אמר שעל ההסתדרות יהיה להטיל את כל כובד משקלה כדי לבטל את המגמות הפוליטיות של שר האוצר, הבאות לידי ביטוי בתקציב המוצע, כדוגמא הביא זילוני את הקרב נגד הרפואה השוויונית שמנהל מודעי.

דב פלג קבע כי כל התקציב הלאומי בנוי על נגמה ברורה והיא קיום אבטלה הולכת ומעמיקה במשק. לדבריו, על מסבירי ההסתדרות לעמוד על כך שאבטלה ואי צמיחה פירושם — סכנה ממשית לבטחון המדינה.

דממת טלפונים

מסניפי הסתדרות עובדי המדינה נמסר אתמול, כי "מחאת דממת הטלפונים" אשר תימשך גם היום הקיפה את כל משרדי הממשלה. מזכ"ל הסתדרות עובדי המדינה ראובן בן־עמי מסר אמש, כי צעד זה הוא שלב ראשון בתחילת גל התגובות נגד הגזרות הנוחתות על עובדי השרות אשר לא ישלימו עם הניסיון לפגוע בתנאים ובזכויות המוקנות לעובדים.

ביום ג' ישתתפו עובדי המדינה בשביתת האזהרה והמחאה הכללית במשק.

"ציבור העובדים נתן את חלקו המירבי בתוכנית הכלכלית להבראת המשק ולבלימת האינפלאציה ואין להוסיף ולהטיל עליו גזרות נוספות שלא יוכל לעמוד בהן" — זאת אמר אתמול מזכ"ל הסתדרות העובדים הלאומית, שלום כהן, במועצה הארצית שהתכנסה בתל־אביב, בהשתתפות ועדי עובדים ונציגים ממקומות עבודה.

המועצה החליטה לתבוע מהממשלה לחדש לאלתר את הצמיחה הכלכלית, ליצור מקורות עבודה ופרנסה ולמנוע התמוטטויות מפעלים ולהניע נפגיעה נוספת בשכבות החלשות.

200 מיליון ש"ח הוזרמו בינואר — היתרות ירדו ב־40 מיליון דולר

מאת כתבנו הכלכלי

הממשלה הזרימה בחודש ינואר כ־200 מיליון שקלים חדשים למשק, הודיע אתמול בנק ישראל. הבנק המרכזי הודיע שבחודש שעבר ירדו היתרות במטבע חוץ של המדינה ב־40 מיליון דולר, ובסוף החודש הגיע רמת היתרות ל־3,150 מיליוני דולר.

מקורות כלכליים אמרו לאחר פרסום נתוני ההזרמה, שהם שיקפו למעשה את ההתפתחויות בשוק ההון. הממשלה הזרימה כ־60 מיליון ש"ח כפרעון עבור מלוות קצרי מועד משום שהציבור אינו רוכש לאחרונה מק"מים חדשים.

על פי נתוני האוצר, הממשלה העניקה אשראי נטו בסך של 60 מיליון שקל חדש בחודש שעבר. לדברי מקורות באוצר אשראי זה ביטא למעשה את הזרמת כספים לחקלאים, כדי לממן את הקונברסיה של חובותיהם.

פקידים באוצר אמרו שנתוני הזרמה לחודש שעבר כללו סכום של כ־70 מיליון ש"ח שנבעו מהמרת מטבע חוץ לשקלים ע"י מערכת הבטחון בגין יצוא בטחוני. סכומים אלה נכללים בסטטיסטיקה של הזרמה ממשלתית.

האוצר אמר לאחר פרסום נתוני ההזרמה שבחודש ינואר הסתמנה ירידה בהוצאות הממשלה, כ־6 אחוזים לעומת דצמבר, ולעומת הרמה הממוצעת מאז תחילת השנה. הסתכמה הספיגה הכוללת של הממשלה ב־61 מיליון ש"ח.

גור: לי ולשרים אין מדווחים כהלכה על מהלכים מדיניים

ביקש לקבל מידע מפרס על שיחות בקהיר ונענה בשלילה ● תובע להעלות נושא שיחות המנכ"לים בממשלה ולא רק בקבינט

מאת דליה שחורי, הכתבת המדינית של "על המשמר" וסוכנות עתי"ם

שר הבריאות מוטה גור, הציע אתמול בישיבת הממשלה, כי הממשלה תקיים דיון מדיני על המו"מ עם ירדן והמו"מ עם מצרים, נוכח הקשיים בנושאים אלה, לפני שייעשה כל צעד נוסף. ראש הממשלה שמעון פרס דחה את הצעת גור.

הוא אמר, כי אין מקיימים בשלב זה דיון על המו"מ עם ירדן, ולכשיתקיים דיון — הוא יתקיים בקבינט ולא במליאת הממשלה. בנושא המצרי השיב פרס, כי השר עזר וייצמן ידווח על שיחותיו במצרים.

נראה, כי גור פירש את תגובת ראש הממשלה על הצעתו, כסירוב והתעלמות מכוונים. לפנות־ערב הופיע גור ב"ערב חדש" בטלוויזיה ובגלי צה"ל וקבל על כי השרים אינם מקבלים מידע כהלכה. "לי אין דעות כאשר אין לי ידיעות". הוא הדגיש, כי ביקש מראש הממשלה דיווח על מצרים, אך לא ביקש דיווח על "מסעותיו של השר וייצמן, למרות החשיבות שאני מייחס להם". היתה, נוסף על נסיעת וייצמן, תגובה של הנשיא מובראק ותגובות אחרות. "כולן היו פחות סימפאטיות ממה שציפיתי — על זה רציתי דיווח, לא על מסעותיו של השר וייצמן. את זה לא קיבלתי, את זה הממשלה מוכרחה לקבל".

גור אמר עוד, כי לא יעלה על הדעת שמנכ"לים ייצאו שוב למצרים בלי שיידעו בדיוק על מה הם הולכים לדבר. וכיוון שנוצרה אי בהירות בקבינט — הנושא חייב לעלות בישיבת הממשלה, ואפילו בישיבה מיוחדת, עוד לפני צאת המנכ"לים לקהיר. יצויין, כי השר גור אינו חבר בקבינט.

מלשכת ראש הממשלה סירבו אמש להגיב על התבטאויות גור.

סטאטוס־קוו — סכנה

"מה שראינו היום בממשלה, הוא ביטוי לסכנת שיתוק לאומית שאנו מתקרבים אליה בגלל משחקים פוליטיים פנימיים ובגלל חילוקי דעות אמיתיים. במדיניות החוץ והבטחון של ישראל. סטאטוס־קוו הוא בלתי אפשרי. סטאטוס־קוו וקפאון מדיני יכולים להוביל רק למצב של מלחמה" — אמר אתמול גור, בהופיעו בפני פעילי העבודה בנתניה.

אדמון נטפל ל"ערב חדש"

מאת כתבת "על המשמר"

הוועד המנהל של רשות השידור יחון היום בסמכויותיה של הטלוויזיה הלימודית לאור טענתו של מ"מ יו"ר רשות השידור דוד אדמון, כי הטלוויזיה הלימודית חורגת מסמכויותיה כפי שהן קבועות בחוק.

אדמון יציע לוועד המנהל לפנות ליועץ המשפטי לממשלה כדי שיבדוק את חוקיות השידורים של הטלוויזיה הלימודית. לדברי אדמון יש במגזין החדש המשודר בטלוויזיה הלימודית משום חריגה מכללי הפעלתה והוא רואה במגזין זה מסר פוליטי שאינו מתקשר לתוכנית של הטלוויזיה הלימודית.

עוד טוען אדמון, כי גלי צה"ל ומעבירים את החדשות למגזין "ערב חדש" אינם יכולים מבחינה חוקית, לספק שירותים לטלוויזיה הלימודית מכוח שרשות השידור אחראית על השידורים האורחיים של גלי צה"ל.

עוד יידונו היום בישיבת הוועד המנהל דו"ח מבקרת הפנים של רשות השידור שמצאה ליקויים רבים בתפעולה של הטלוויזיה והצביעה על מקרים בולטים של אבטלה סמויה. כן יידון היום אישור התקציב לשידור משחקי מקסיקו ודרישת מחלקת הספורט בטלוויזיה להקציב 500 אלף דולר לסיקור המשחקים.

זכו בתואר דוקטור למורמונולוגיה

חרדים אלה שזכו בתואר אי הסובלנות מטעם עצמם, חבשו לראשם מגבעות בוגרי אוניברסיטה בהפגנתם נגד המורמונים בירושלים. מול מלון הילטון שבו ננעלה עצרת הקונגרס היהודי. (תצלום: עלית בן משה)

חד"ש תובעת לדון בהצעה להקים בית כנסת בהר הבית

ח"כ תופיק טובי פנה אתמול לנשיאות הכנסת בשם סיעת חד"ש ותבע להעלות על סדר־היום כהצעה דחופה את הודעת הרב הראשי לישראל הרב מרדכי אליהו המציע להקים על הר הבית בית כנסת, שיהיה גבוה יותר מהמסגדים ברחבה. בהנמקה אומר ח"כ תופיק טובי שהצעה כזו היא מסוכנת ומחריפה את היחסים בין היהודים והערבים על רקע דתי. הכרחי שהכנסת תחליט לדחות על הסף הצעות מסוג זה. הגורמות רק לליבוי יצרים במיוחד בעולם המוסלמי ועלול לגרום נזק חמור פוליטי לעם בישראל.

(שעי"ה)

מסורב העלייה יעקב ברודצקי הגיע ארצה

מאת י. גלילי, כתב "על המשמר"

"אני פה למרות כל הנסיבות והמכשולים רק הודות לידידי בישראל ובחו"ל, שפעלו למעני ומשפחתי. הם ידידי לנצח. ההיסטוריה היהודית אינה רק שרשרת של עובדות ואירועים מציאותיים ואקטואליים. היא רוויה נסים ואני אחד מהם - נס קטן", אמר מסורב העלייה המתמטיקאי יעקב ברודצקי, שהגיע אמש מבריה"מ דרך וינה לישראל. יחד עמו באו רעייתו פאולינה, מהנדסת מכונות, ילדתם בת ה־4 ואמה של פאולינה בת ה־72.

באולם הקבלה בשדה התעופה בן־גוריון קיבלו אותם חבריהם וידידיהם בחיבוקים, נשיקות וזרי פרחים. ביניהם חיים צסלר, מזכ"ל המועצה הציבורית למען יהודי בריה"מ, שקידם אותם בברכה. ישראל כרמון מקיבוץ כפר מנחם שאימץ אותם ועמד בקשרים הדוקים עם המשפחה. וגרגורי כהנוביץ מקיבוץ סאסא מארגן הסמינר הראשון לעברית ותרבותה בלנינגרד, שבו יעקב ברודצקי היה תלמידו ונמשך נפעלו עד עלייתו ארצה.

בתשובה לשאלת עתונאים, אמר יעקב ברודצקי, שדווקא בשבועות האחרונים היה נתון בלחץ קשה ונחמיר יותר מאשר בכל התקופה (שלוש שנים וחצי כמסורב עלייה). סיפר כי נאלץ לעבוד מחוץ לבית במשך 8 שעות שעה אחת הפסקה. ושעתיים בנסיעה למקום העבודה וממנו. "הגעתי למצב שהייתי מוכן אפילו לשנות את התנהגותי כתוצאה מהלחץ הכבד עלי. הכיצד שאלו? לא להקצנה וגם לא להפחתת פעילות", השיב.

הם ניסו לנתק אותי (הק.ג.ב.) מן החוץ. אני מקווה שאמשיך בארץ במקצועי כמתמטיקאי - השיב על שאלה.

הוצא צו סגירה נגד מאגר הגאז הראשי בצפון: האספקה תופסק

מאת יואב אביב, כתב "על המשמר"

החל מהבוקר יפסיקו ארבע חברות הגז אמישראגז, פז גז סופרגז ופטרוגז את אספקת גז לצרכנים כולל עסקים ובתים פרטיים בצפון הארץ. הפסקת אספקת הגז נובעת כתוצאה מצו סגירה שהוצא אתמול לחוות הגז בקרית אתא על־ידי ראש עיריית קרית־אתא יעקב בודניאל. בצו הסגירה נטען כי חוות הגז אינה עומדת בתקני הבטיחות הנדרשים.

הבוקר ב־10 יסגרו שערי חוות־הגז שבבעלות ארבע חברות הגז הגדולות לאחר שהודעה על־כך הועברה גם לשר האנרגיה משה שחל. במברק ששיגר אתמול צבי תגר, נאמר כי חוות מיכלי הגז היא המתקן היחיד של חברות הגז בצפון הארץ וכי היא משרתת רבע מאוכלוסיית ישראל. "סגירתו של מתקן הגז משמעה נזק כבד לתעשייה לחקלאות וסבל רב לצרכנים". בעקבות צו הסגירה שהוצא אתמול יסגרו הבוקר שומרי ובודון את שערי חוות הגז ובהשבעה יבקש עו"ד ישראל לשם בשם חברת הגז, מבית־המשפט להורות על ביטול צו הסגירה.

לדברי ראש עיריית קרית־אתא, יעקב בודניאל מפעילות חברות הגז את החווה מזה 7 שנים ללא רשיון, תוך סיכון האוכלוסיה הסובבת אותה. בתי מגורים נמצאים במרחק 600 מ' בלבד מגדר החווה. לכתבנו נודע, כי מישה ודרי, ראש שירותי כיבוי האש במרחב חיפה טען, כי החווה מהווה סכנה חמורה לחברה ולסביבה.

בדו"ח הדרישות שהוגשו נדרשו חברות הגז להקים מאגר מים שיכיל 1000 ליטר מים, גדר עם מערכת אתראה אלקטרונית, ומגדלי שמירה בעלות של מיליון דולר. ממסמכים שהגיעו לידי כתבנו עולה כי חברות הגז מתפעלות את המתקן כבר תקופה ארוכה ללא אמצעי בקרה ופיקוח תקניים. אתמול נודע כי ראש עיריית קרית־אתא הציע לחברות הגז להמציא לוח־זמנים לתיקון המעוות ולהפקיד ערבות בסך 250 אלף דולר אך חברות הגז סרבו לדרישה זו ולכן הורה בודניאל על סגירת המתקן.

אברהם נפתלי מנהל המתקן אמר אתמול כי חברות הגז עשו מאמצים גדולים להוציא מספר רב של מיכליות על־מנת שלא להתקע עם מספר גדול של מיכלים בתוך המתקן.

מרכז חרות מתכנס בצל מחלוקת בין שמיר ללוי

מאת דורית גפן, כתבנו לענייני מפלגות

מרכז תנועת החירות מתכנס היום אחה"צ בתל־אביב ללא הסכמה בין השרים יצחק שמיר ודוד לוי, בכמה נושאים השנויים במחלוקת.

אתמול נפגשו שני השרים בנסיון להגיע להסכמה בעיקר בנושא הצירים הממונים. נודע כי שמיר היה מוכן להפחית את מספרם מ־400 לכ־200, אך למרות זאת לא הושגה פשרה. כן לא הושגה עדיין הסכמה בנושא ועדת האישים. גורמים בכירים בחירות אמרו אמש כי אם עד ישיבת המרכז היום אחה"צ, לא תגובש הצעה מוסכמת צפוי דיון רווי־מתח.

ישיבת המרכז צריכה להחליט היום גם על מועד הוועידה. כידוע, הסכימו השרים ביניהם על חודש מר"ץ אך יתכן, כי בגלל אי־הסכמה בנושאים הטכניים עלולות להיות הפתעות בישיבת המרכז לגבי מועד הוועידה.

רבין ביקר מדיניות פרס בלי להזכירו

מאת מוטי בסוק, כתב "על המשמר" בכנסת

"אף פלשתינאי החי בארץ ובשטחים, גם מי שנחשב לתומך באש"ף, אינו פסול בעיני לשיחות עם ישראל, במסגרת המשלחת הירדנית־פלשתינית" — אמר אתמול שר הבטחון, יצחק רבין, לקבוצה של 20 איש מבכירי הוונים במערך.

רבין אמר, כי הוא מתנגד לעונשים קולקטיביים בשטחים. הוא תומך בעונשים נגד יעדי מטרה לסיכול. התנגד לסגירת האוניברסיטאות, אולם יתמוך במעצרים מנהליים ובגירושים מהארץ של מסיתים ומסיתים אחרים.

בנושא המדיני ביקר רבין, מספר פעמים, את מדיניותו של רה"מ, פרס, מבלי לנקוב בשמו. הוא גילה אופטימיות בנושא הסיכוי לשיפור היחסים עם מצרים ופסימיות בנושא האפשרות להגיע להידברות עם חוסיין.

"ישראל צריכה להתמקד בעת בנושא ניסוח כתב־הבוררות עם קאהיר. אין להסכים להגדרה עצמית לפלשתינאים בשטחים, שכן משמעותה הקמת מדינה שלישית בשטח שבין ירדן וישראל".

● אותות הוקרה למנהיגים ציונים ותיקים בגולה שעלו ארצה, הוענקו אמש בטקס מרגש ורב רושם שנערך בבנייני האומה בירושלים, ערב פתיחת דיוני הוועד הפועל הציוני.

● תרופות לטיפול בסימני שפעת וגם "ערכה לטיפול מיידי הומאופטי" במחלה עונתית זו - הם השבוע "להיט" בקרב תושבים רבים שנפלו למשכב.

לא מומשה החלטת ועדת השרים להזרים כספים למספנות ישראל

קיסר ייפגש עם פרס ויתבע ממנו מימוש החלטת ועדת השרים להבריא המספנות

מאת יואב אביב, כתב „על המשמר"

השבתתם של עובדי מספנות ישראל נמשכה למעשה גם אתמול, לאחר שלעובדים ולמנהלי המחלקות הנמצאים במספנה לא הגיעו כספים שיאפשרו את תיפעולה השוטף של המספנה, כפי שהחליטה ועדת השרים לענייני כלכלה.

אתמול בבוקר, לאחר שכל עובדי המספנה הגיעו לעבודתם, התכנסו ועדי העובדים לדיון במצב שנוצר. פועלי המספנה סבבו סביב צריף הוועד, והמתינו להוראה לשוב לעבודה.

חבר הוועד מישל אלמליח, אמר אתמול, כי אין כל אפשרות לתפעל את המספנה ללא הוראה לספקים לספק למספנה ציוד וחומרים הדרושים לעבודה.

גם סביב האוניה „צים אלכסנדריה", הנמצאת על המבדוק, לא התקיימה אתמול כל עבודה בטענה, כי החמצן וחומרי הגלם לתיקון האוניה עדיין לא הגיעו.

אתמול הכחישו חברי ועד העובדים ידיעות שנפוצו כאילו הפסידה המספנה עבודות תיקונים לצי השישי, בהיקף 12 מיליון דולר, ואמרו, כי ההפסד היחיד שנבע עד כה, היה הפסד בסך כ־100 אלף דולר, כאשר נושאת גייסות אמריקנית לא תוקנה בשל מחסור בחומרי גלם. לכתבנו נודע, כי תוכניות תיקון לנושאת המטוסים „קוראל־סי", העומדת להגיע לחיפה, כבר נמסרו למספנות ישראל.

הבוקר ייפגשו נציגי העובדים עם המפרק הזמני עו"ד עמרם בלום וימסרו לידיו תוכנית הבראה נוספת שהכינו. לטענת יוזם התוכנית, אפשר להפעיל את המספנות עם כ־500 עובדים, וזאת בהנחה, כי המספנה לא תזכה בכל עבודת בנייה של אוניות חדשות.

גם אתמול נמשכו גילויי הזדהות עם ציבור עובדי המספנה ואישים שונים ממפ"ם, חר"ש ואחרים הגיעו למספנה. גם חניכי השומר הצעיר, שהגיעו עם תחילת המאבק, טרם עזבו את המספנה.

עוכר המספנה שמואל בירן אמר אתמול לכתבנו, כי למעשה לא חל כל שינוי של ממש מאז החלטת בית המשפט בשבוע שעבר, וכי ניתן לראות בכל החלטה שתיפול כאילו לא נעשה דבר עד שמשרד האוצר יעביר ארבעה מיליוני דולרים למפרק הזמני, לצורך תיפעול המספנה.

חושד בקורפו

ההסתדרות תובעת משר התחבורה חיים קורפו, שלא יטרפד החלטות ועדת השרים לענייני כלכלה והחלטות בית־המשפט בעניין הפעלת מספנות ישראל, ושיוורם הכסף הנדרש לשם פעולה תקינה של מספנות ישראל. החליטה הוועדה המרכזת בישיבתה ביום א'.

מזכ"ל ההסתדרות, ח"כ ישראל קיסר, הבהיר שההסתדרות לא תרפה מהלחץ שהיא מפעילה למניעת סגירת המספנות.

ההסתדרות הציונית העולמית
מושב הועד הפועל הציוני ל/6
סדר יום

יום שני, כ"ד בשבט תשמ"ו, 3 בפברואר 1986

11.00–9.00
ישיבת מליאה מס' 2 – אולם פינקוס
עקרונות הציונות (תכנית ירושלים)
פותח: פרופ' יוסף גורני
מגיבים: נציגי הסיעות והארגונים

13.00–11.00
ישיבת מליאה מס' 2 (המשך) – אולם פינקוס
מצוות העשה של הציוני בימינו
פותח: פרופ' משה דיויס
מגיבים: נציגי הסיעות והארגונים

15.00–13.00
הפסקה

18.00–15.00
עקרונות הציונות (תכנית ירושלים) ומצוות העשה של הציוני בימינו
דיון ב־4 מליאות זוטא
1. אולם פינקוס
2. במת אולם אוסישקין
3. חדר 410 קומה ד'
4. חדר 500 קומה ה'

19.30–18.00
הפסקה

19.30
ישיבות הסיעות והארגונים

יום שלישי, כ"ה בשבט תשמ"ו, 4 בפברואר 1986

12.00–09.00
עקרונות הציונות (תכנית ירושלים) ומצוות העשה של הציוני בימינו
המשך ישיבות מליאות הזוטא
1. אולם פינקוס
2. במת אולם אוסישקין
3. חדר 410 קומה ד'
4. חדר 500 קומה ה'

12.00
ישיבת יו"ר מליאות הזוטא וסגניהם
תיאום המלצות – חדר 410 קומה ד'

15.00–13.00
הפסקה

17.30–15.00
ישיבת מליאה 3 – אולם פינקוס
מעמד הארגונים הבין־ארציים המסונפים להסתדרות הציונית העולמית ודמוקרטיזציה של התנועה הציונית
פותח: מר אריה ל' דולצין, יו"ר הנהלת ההסתדרות הציונית העולמית והסוכנות היהודית
1. **דמוקרטיזציה של התנועה הציונית**
מגיבים: נציגי הסיעות והארגונים

18.30–17.00
ישיבת מליאה מס' 4 – אולם פינקוס
דברים
מר יצחק שמיר – מ"מ ראש הממשלה ושר החוץ

20.00–18.30
הפסקה

22.00–20.00
ישיבת מליאה מס' 5 – אולם פינקוס
2. **מעמד הארגונים הבין־ארציים בתנועה הציונית המסונפים להסתדרות הציונית העולמית**
מגיבים: נציגי הסיעות והארגונים

יום רביעי, כ"ו בשבט תשמ"ו, 5 בפברואר 1986

13.00–09.00
1. **דמוקרטיזציה של התנועה הציונית**
דיון ב־4 מליאות זוטא
1. אולם פינקוס
2. במת אולם אוסישקין
3. חדר 410 קומה ד'
4. חדר 500 קומה ה'

15.00–13.00
הפסקה

18.00–15.00
מעמד הארגונים הבין ארציים – בתנועה הציונית
דיון ב־4 מליאות זוטא
1. אולם פינקוס
2. במת אולם אוסישקין
3. חדר 410 קומה ד'
4. חדר 500 קומה ה'

19.30–18.00
הפסקה

21.30–19.30
ישיבת יושבי ראש מליאות הזוטא וסגניהם
תאום המלצות – חדר 410 קומה ד'

21.30
ישיבת ועדת הניסוח חדר 410 קומה ד'

יום חמישי, כ"ז בשבט תשמ"ו, 6 בפברואר 1986

10.00–08.30
ישיבת מליאה מס' 6 – אולם פינקוס
דו"ח יושב ראש ועדת הניסוח
דיון וקבלת החלטות

11.00–10.00
דברים
מר שמעון פרס – ראש הממשלה

12.00–11.00
המשך הדיון וקבלת החלטות

12.00
ישיבת מליאה מס' 7 – אולם פינקוס
ישיבת נעילה
דברי סיכום
מר אריה ל' דולצין, יו"ר הנהלת ההסתדרות הציונית העולמית והסוכנות היהודית
מר אפרים אבן – יו"ר הועד הפועל הציוני

אמני ישראל מצטרפים לתנועת מענ"ה (מטה נגד הגזענות). אמ"י (איגוד אמני ישראל) מצטרף ליוזמה ויחתום את חבריו על העצומה הקוראת לכנסת לחוקק חוק נגד הגזענות, ושכבר חתמו עליה חצי מיליון איש. בתצלום: ג'ומי ארקין, אילי גורליצקי, ששי קשת ויעקב בנאי – חותמים על העצומה.

חייל צד"ל נהרג כשניסה לפרק קטיושה ממולכדת

מאת יהודה צור, כתב „על המשמר"

חייל של צבא דרום לבנון נהרג אתמול בשעות הבוקר, כשניסה לפרק טיל קטיושה בקוטר 107 מ"מ, ברצועת הביטחון.

אתמול לפנות בוקר נורה טיל קטיושה לעבר בינת ג'בל. עם אור ראשון יצאו חיילי צד"ל לסרוק את השטח וגילו בכניסה לכפר עינתא צפונית לבינת ג'בל שני משגרי קטיושה. חייל צד"ל שניסה לפרק אחד הטילים נהרג. התברר שטיל הקטיושה היה ממולכד. הטיל השני נוטרל מבלי שייגרם כל נזק.

בשבועות האחרונים רבו המקרים שבהם גילו כוחות יוניפי"ל וצד"ל בעת הסיורים, טילי קטיושה המכוונים לעבר הגליל ולעמדות צד"ל בתוך רצועת הביטחון.

תקריות בין „אמל" ליוניפי"ל

בשבועיים האחרונים רבו מספר התקריות שבהן היו מעורבים חיילי יוניפי"ל ואנשי „אמל" בשטח שמחוץ לרצועת הביטחון. במספר הזדמנויות גם היו חילופי אש בין שני הצדדים, ובאחת מן הפעמים נשבה חייל יוניפי"ל בידי אנשי „אמל". בכל המקרים נסתיימו התקריות בהתערבותם של מפקדים משני הצדדים.

לפני מספר ימים נפצע קשה קצין צרפתי מכוח יוניפי"ל בעת שמטען חומר נפץ התפוצץ כאשר סיור של יוניפי"ל עבר במקום.

קבלני פיגועים

גורמים בדרום לבנון ציינו שבעת האחרונה נוהגים הארגונים הקיצוניים השיעים, והארגונים הפלשתינים להשתמש בקבלני פיגועים כדי לבצע ירי קטיושות לעבר הגליל ולתוך רצועת הביטחון בעקבות ההצלחות שנחלו לאחרונה אנשי צד"ל וצה"ל במניעת נסיונות הפיגוע. קבלני הפיגועים לעיתים קרובות הינם אנשי „אמל" המבצעים את הפיגועים תמורת תשלום ובניגוד לעמדות והנחיות של הזרם המרכזי ב„אמל" והמפקדות הרשמיות. הם עושים זאת, כרוב המקרים, בדרג הנמוך ביותר עלידי אנשי השטח תמורת תשלום מארגוני השיעים הקיצוניים או מאש"ף.

גורמים אחרים העוסקים בביצוע פיגועים באים מן הכפרים הרואים בזה מקור פרנסה ולא יותר.

נתמנה מפרק לחברת „גאמה־אינטרנשיונל"

חברת „גאמא אינטרנשיונל" חייבת יותר ממליון דולר, בעיקר לבתי מלון ולמובילים, אך התברר לנו שגופים מסחריים שונים חייבים סכום דומה לחברה הזאת, שהפסיקה את פעולותיה בעקבות קשיים כספיים, ופעולתנו המיידית תהיה להגיע לכספים האלה.

זאת אמר עו"ד זכריה פייט בבית המשפט המחוזי בתל־אביב, כאשר מונה אתמול עלידי השופט ד"ר אליהו וינוגרד למפרק זמני של „גאמא אינטרנשיונל".

„גאמא אינטרנשיונל" עסקה בעיקר בהבאת תיירים לארץ. כאשר נכנסה החברה להליכי פירוק הגיש עו"ד פייט בשם 9 בתי מלון את טענות הנושים, שהצהירו על חוב של יותר מחצי מליון דולר. 9 אלה הם הנושים העיקריים, אך יש גם בתי מלון נוספים התובעים כספים מהחברה. לדברי בתי המלון מגיעים להם הכספים תמורת איכסון תיירים שנשלחו אליהם על ידי חברת „גאמא".

עו"ד פייט אמר כי גאמא נשלטת עלידי בעלי המניות העיקריים, שבידיהם נמצאים כ־80 אחוז מהמניות, הללו הם ה"ה דוד ויוסף חכמי, בעלי „חברת הביטוח הפניקס הישראלי" וכן יאיר הגדל, שהיה עד סגירת החברה המנהל הכללי שלה. (עתים)

בג"ץ בהרכב של 5 שופטים ייתן בקרוב החלטתו בעתירת מיעארי

מאת דוד פרידמן, כתב עתים

„הזדהות עם קוסמה אינה הזדהות עם אש"ף אלא עם הקו המתון שבו, השואף לשלום עם מדינת ישראל". דברים אלה טען אתמול בא כוחו של ח"כ מיעארי, בדיון בבית המשפט הגבוה לצדק.

בג"ץ דן בהרכב מיוחד של חמישה שופטים בעתירתו של ח"כ מיעארי נגד החלטת מליאת הכנסת להגביל את חסינותו. בהרכב יושבים הנשיא מאיר שמגר, המשנה לנשיא מרים בן פורת, והשופטים מנחם אילון, אהרון ברק ושלמה לוין.

טיעוני הצדדים בעתירה הסתיימו אתמול ועתה יפנו השופטים להכריע בעתירה. עו"ד יוסף ברד, בא כוחו של מיעארי, טען בבג"ץ כי מיעארי יצא נגד רוצחיו של קוואסמה, שהם מהפלגים הקיצוניים של אש"ף. דבריו של מיעארי אינם כפירה בקיומה של המדינה כי אם קריאה לשלום. הדברים נאמרו בתקופה שבה חלה התקרבות של אש"ף לירדן ולמצרים ופריצת דרך בקיפאון המדיני, אמר עו"ד ברד. כן נטען כי נגד הנוכחים באסיפה במכללת אל איברהימיה שבה דיבר ח"כ מיעארי, לא נפתחו כל הליכים פליליים ועל כן לא יתכן להסיר את חסינותו בגין השתתפות באסיפה.

העותר טען, כי מטרת הסרת החסינות היתה להתנכל למיעארי בשל דעותיו הפוליטיות. החלטת בג"ץ תינתן בתוך זמן קצר. (עתים)

3.2.86

"היום": סולידאריות – אפשר גם אצלנו

יש עבודה. יש מנהיגים?

מאת לוי מורב

כאשר החליטו ימאי „צים אלכסנדריה" להעלות את האנייה המגורעה למבדוק של מספנות ישראל, הם נתנו ביטוי מעשי לרגש העמוק ביותר הקיים בין בני אדם – הסולידריות. זה לא מקרה שהמילה הזאת נבחרה להיות שמו של איגוד העובדים העצמאים של פולין. סולידריות בין העובדים היא הביטוי הרגשי, האידיאולוגי והמעשי הנעלה ביותר שניתן להעלות על הדעת. כאשר החליטו נהגי התחבורה הציבורית (אוטובוסים, חשמליות ורכבות) של פולין לשבות עד שתתמלאנה הדרישות המקצועיות של... הרופאים, היה בכך משום ביטוי עמוק לתחושת האחריות האינטימית המשותף לכלל העובדים השכירים בפולין.

הימאים של „צים אלכסנדריה" אולי לא ידעו שהם מדברים פרוזה. זה לא חשוב מה הם ידעו – העובדה הקובעת היא, שמכיוון שהבעיה של „מספנות ישראל" היא שאין שם עבודה, הם באינסטינקט פרולטארי־אותנטי הביאו את הספינה הפגועה שלהם ישר למספנות. הנה, יש עבודה, הם קבעו. מעשה אשר כזה, שהוא גם סמלי וגם מעשי, יש בו יותר כוח מכל דבר אחר. השאלה המכרעת כרגע היא האם יישאר המעשה הזה כאקט בודד ונשכח, או כאות וסימן למעשים נוספים של ועדי עובדים ושל ההסתדרות.

לא זקוקים לסימפטיה

עובדי „מספנות ישראל" כמו עובדי „אתא" לא זקוקים רק לסימפטיה, חיוכים ובחורצ'ים. הם זקוקים לעבודה. אם משרד הבטחון ושרי התחבורה והאוצר מסרבים לתת להם עבודה, יכולים עובדי ישראל לעשות זאת. „מספנות ישראל" היא קודם כל מפעל. אני משוכנע שבישראל ישנם מספיק אמצעים וכלים כדי לספק עבודה למספנות, לפחות לכמה חודשים.

אילו היתה ההסתדרות מנהיגה אמיתית של ציבור העובדים, ולא רק זרוע מישנית של עובדי המפלגה הנמצאים כרגע בשלטון, בכנסת ובממשלה, היא היתה יוזמת באמצעות ועדי העובדים לרשותה אספקה שוטפת של עבודות למספנות – על אפם ועל חמתם של קורפו, מודעי וכונס הנכסים. סולידריות בין העובדים לא צריכה להתקיים רק סביב תבנית מילולית, מברקי ברכה ונוכחות פיזית בכיכר העבודה. גם אלה חשובים, אני רחוק מלזלזל בהם, הם מסייעים לחזק את כוחות הנפש של העובדים הנמצאים במצוקה. אבל זה לא מספיק.

לקח מר

זה לא מקרה שהעובדים מנעו בקולניות מנציגי הוועד־הפועל לנאום באסיפה שהיתה במספנות בסוף השבוע. התקדים של „אתא" לא עבר בלי להותיר משקעים. אין זה משנה כלל, שעיקר האחריות על סגירת המפעל הוותיק נופלת על כתפיהם של קבוצת אייזנברג (הקפיטליסט הפרטי) ושל שרי הממשלה. המציאות היא, שהעובדים מרגישים

אילו היתה ההסתדרות מנהיגה אמיתית של ציבור העובדים, היתה יוזמת אספקה שוטפת של עבודה למספנות — על אפם ועל חמתם של קורפו, מודעי וכונס הנכסים ■ גורלן של המספנות לא נחרץ והרשות עדיין נתונה

שההסתדרות לא השכילה למנוע את סגירת המפעל והשלכתם של עובדים טובים ומסורים לכלבים – עובדים שאין להם סיכוי להשיג בגיל 50 מקום עבודה חדש, במיוחד לא במצב התעסוקה הנוכחי.

העובדים אינם טפשים והם מבחינים היטב בין דיבורים והבטחות ריקים לבין מעשים של ממש. לכן הם לא התפעלו מהנאומים של נציגי ההסתדרות. הנהלת ההסתדרות יכולה לגבש צוות מיוחד ובמאמץ לא גדול לדאוג לאספקה שוטפת של עבודות למספנות. אין לי בכלל ספק בכך. מפעלים ועובדים של חברת העובדים הם הכתובת הטבעית לכך. ולא רק זאת. אפשר ליצור דינמיקה שתקרין גם מעבר לקו, לסולידריות ולקיבוצים.

„צים" איננה חברה של ההסתדרות, זה לא מנע מימאי „צים אלכסנדריה" לעשות את המעשה הנכון.

יש מקום למאמץ

אם ההסתדרות ונציגי תנועת העבודה בכנסת רוצים באמת ובתמים שהמספנות לא יהיו ל„אתא" שניה, יש להם אלטרנטיבה. אין שום צורך לקנות את המספנות. גם אין צורך להוציא לשם כך כסף. אבל יש מקום למאמץ ארגוני, ציבורי, פוליטי ותעמולתי, כדי לספק למספנות עבודה. במצב חירום, ומדובר במצב כזה, כאשר קוראים בעיתון שהנהלת המספנות דחתה הזמנה לבניית 13 ספינות דיג בערך של 12 מיליון דולר, עושים הכל כדי לבדוק אם אמנם היתה זאת החלטה כלכלית נכונה ומה היו שיקולי המנכ"ל כאשר החליט שהמחיר המוצע הוא מחיר הפסד.

לא ייתכן שכאשר מדובר במפעל ממשלתי, ובתנועה המתיימרת להיות תנועת העבודה, לא יהיה לשרי המפלגה שהם שליחיה בממשלה שום דבר לומר, ובעיקר לעשות. נוכח החלטה של שרי הליכוד לשבור את מטה לחמם של 650 עובדים, באזור שהאבטלה בו גואה מיום ליום. כאשר הממשלה היתה זקוקה לשתיקת ההסתדרות כדי להעביר שחיקת־שכר דרקונית, היא קיבלה זאת, ואילו כאשר העובדים זקוקים לעזרת הממשלה – היא איננה קיימת.

לא סיסמה ריקה

ייתכן שאין מנוס מסגירת המספנות. יכול להיות שאין הצדקה לקיומו של מפעל כזה במדינת ישראל. הלא גם אז ניתן לבצע את סגירת המפעל בצורה הדרגתית, בשלבים, תוך פעולה מתוכננת של הסבה מקצועית והעברת כוח־אדם למקומות נדרשים. השיטה של „זבנג וגמרנו", שנכשלה בתחום הצבאי־מדיני, היא מירשם לכשלון גם בתחום הכלכלי חברתי.

סולידריות בין עובדים איננה חייבת להיות סיסמה ריקה מתוכן. אפשר לצקת בה תוכן ממשי, וזה תלוי בעובדים האחרים ובעיקר זה תלוי בהנהגת ההסתדרות. מנהיגות נבחנת בשעת מצוקה ולא ברגעים של שמחה. גורלן של „מספנות ישראל" עדיין לא נחרץ והרשות עדיין נתונה.

שביתת הימאים 1952 (ציור של נפתלי בזם). סולידאריות – לא מילולית בלבד

תודה על הסנדביצ'ים

מאת ישראל זמיר

עובדי מספנות־ישראל הסתובבו מדוכאים ומיואשים. הם הציצו בעיניים כבויות במנופים המשותקים, בגלי הים הכחולים וחשו כי עולמם חרב עליהם. העיתונות כתבה עליהם בשבוע הראשון, השני ואפילו השלישי. אחד מפעילי המספנה, שמוליק בירן, אף זכה, כמו סיני גרוב בשעתו, לתואר „לך ואלנסה הישראלי". נציגי מפ"ם כינסו את העובדים. כמה חברי כנסת של מפלגה זו ישנו במספנות, עודדו את רוחם וזכו להערכה ולאהדה עמוקה.

אחד מקיבוצי עמק־זבולון שלח טנדר מלא כריכים ומיצים מרוכזים לשובתים, לאות סולידאריות. לרגע, שני הצדדים חשו בטוב. הקיבוצניקים — על כי עשו משהו, אפילו סמלי, והפועלים השובתים — על כי עדיין יש מי שזוכר אותם ואינו מפקירם לכלבים.

אולם כאשר החלו לפרוק את המצרכים מן הטנדר, עלה לפתע על גגו לייב'קה. אחד הפועלים הוותיקים במספנות־ישראל, נטל את המגאפון והחל לדבר. „חברי קיבוצים, באמת, תודה על הסנדביצ'ים אבל אנחנו לא רוצים בהם: אם אתם רוצים לעזור לנו — אדרבא, פיתחו לפנינו את הקיבוצים, כדי שנוכל לעבוד שם, להרוויח את לחמנו בכבוד עד אשר תסתיים השביתה. זו סולידאריות של אמת: (מחיאות כפיים). כולכם פה, במספנה צעירים, אך אני עדיין זוכר את שביתת הימאים המפורסמת של שנות החמישים המוקדמות בחיפה, עם אלמוגי וכל האחרים. אז הופיעו משאיות מלאות חברי קיבוצים. לא סנדביצ'ים: ויחד איתנו הפגינו. יחד קיבלנו מכות מהמשטרה: קרוב לשלושה חודשים עבדתי אז בקיבוץ בעמק, וקטפתי עגבניות. כל ערב באו לחדרים שלנו חברים רבים וישבנו ודיברנו על השביתה, על עתיד הימאות העברית, על האלימות של המשטרה והשפעתה על החיים בישראל. חשנו אז, קבוצה של פועלים, תחושה נהדרת. היתה שם סולידאריות אמיתית. הפועל העירוני והפועל הקיבוצי כרתו ביניהם ברית־אחים. והיום הם מביאים לנו סנדביצ'ים ו...מיץ פטל. תודה רבה חברים, אך לא זה הסיוע שאנו זקוקים לו.

„האם הקיבוצים באמת ובתמים רוצים להיות שותף משפיע וסולידארי, אדרבא. אנו כאן כל־הכל 650 עובדים. לתנועה הקיבוצית יותר מ־300 קיבוצים. אם כל קיבוץ יקלוט רק שני עובדים שלנו עד סוף השביתה — נוכל אנו ומשפחותינו להחזיק מעמד. אפילו לנצח. אנחנו לא מבקשים כסף, כי אם מקום עבודה ושכר הוגן".

לייב'קה ירד מגג הטנדר, החזיר את המגאפון וניגב את הזיעה. נהג הקיבוץ ושותפו פרקו במהירות את הסחורה והסתלקו מאוכזבים.

* * *

זה כמובן, תסריט דמיוני. באחרונה נערכה ועידה של הקיבוץ הארצי בכפר מנחם, וכמה מפועלי „מספנות ישראל" באו לשבת כאורחי הוועידה. הכל שמעו את דבריהם בדריכות, בהתרגשות וחשו לרגע את הצער והתסכול שעובר על פועלי המספנה, שלפתע נכרת מטה לחמם. לא שמענו ולא קראנו על קיבוצים שהציעו עצמם לאלטרנטיבה זמנית והזמינו אל בין כותליהם פועלים שובתים עד יעבור זעם. ייתכן גם שלא היה צורך בכך, כי השביתה נסתיימה מהר.

נושא הסולידריות המעמדית הוא אחד הנושאים הנזנחים והסבוכים ביותר. הקשרים שנוצרו בעבר הרחוק לא החזיקו מעמד. פועלי העיר השתלבו במפעליהם ושם נאבקו על שכרם. על תנאים סוציאליים וכמוהם הקיבוצים, שנאבקו על מחירים הוגנים לחקלאות, על מחירי מים, על יצוא חקלאי בתנאי שער מטבע יציב וכו' וכו'. דומה, שהמעגלים שהשיקו בעבר — נותקו.

ההיתכן רביזיה? האם כיום, בתנאי המצב הכלכלי החמור, שבו נתונים פועלי „מספנות ישראל" וגם הקיבוצים, עדיין יש מקום לסולידריות שמעבר למילות עידוד ומעבר לכריכים ולתרכיזי מיץ?

אני מאמין שכן. אילו בשבוע שעבר, דרך משל, באסיפות הקיבוצים במוצ"ש, היתה עולה שאלת קליטתם של כמה עובדי מספנות־ישראל כסיוע סולידארי. הקיבוצים, למרות מצבם החמור, היו נענים — אפילו בשמחה — לסייע ולחזק את משק כנפי השותפות שבין הפועל העירוני והקיבוץ. יתרה מזאת. אילו פעלו מוסדות התנועה והמפלגה ביתר־נחישות בסוגייה זו — ייתכן. אם כי איני בטוח שניתן היה להביא למספנות מאות מאנשי ההתיישבות־העובדת למפגן של סולידאריות עם עמיתיהם השובתים. ב„אתא" הדבר נוסה בהצלחה חלקית.

אני אומר כל זאת ולא כדברי ביקורת. חלילה, אלא לקח נכון מפלגתי־תנועתי לעתיד. אילו הוזמנו כמה מאנשי „מספנות ישראל" לאסיפות בקיבוצים. ייתכן שהיו יוצרים בדבריהם אווירה אחרת, תחושה שונה, ואולי ראשיתו של מהלך שנתכרסם קשות בשנים האחרונות.

פועלי „מספנות־ישראל" מן הסתם כבר אינם זקוקים לנו. הצי־השישי או ספינות של צי אחר, ימצאו את דרכם אל המספנה. אולם בתנאי המצוקה הכלכלית — ייתכן שיש להקשיב על כך, אף כי אני מודע היטב לנושא המפעלים־האזוריים וההשלכות הכאוטות על הפועלים ועל הקיבוץ.

סולידאריות מעמדית היא שתיל דק שניתן לטפח, להשקות, לגדל, שאם לא, כן, יקמול ויתייבש. שביתת הימאים דאז, דרך את"א, „מספנות־ישראל" — הם מסלול נורא וכואב. ועל הקיבוץ — אם אמנם הוא חש עצמו כאבר חי ותוסס מהמעמד הפועלים בישראל — להפגין (ותרת־משמע) עזרה, פעילות ונחישות, אף אם הדבר יפגע בו.

לא די לשלוח את חברי הכנסת חייקה גרוסמן, יאיר צבן ואחרים. שאגב, עשו שם עבודה מצוינת. הבעיה היא, כיצד לזעזע ולעורר את כל חברי הקיבוצים, ובעיקר הדורות הצעירים. כי ברית בין פועלי העיר והכפר — אינה רק סיסמה שרופה — כי אם השקפת־עולם:

סנדביצ'ים לא יעשו את העבודה...

אין די בשליחת חברי הכנסת להזדהות עם פועלי המספנות השובתים. הבעיה היא כיצד לזעזע ולעורר את כל חברי הקיבוצים למחשבה שברית בין פועלי העיר והכפר אינה רק סיסמה שרופה

נהגים למען רופאים

מאת יוסף שמי

ביולי של 1980 שבתו נהגי האוטובוסים למען הרופאים. השביתה הצליחה. הרופאים היססו בתחילה: הם העדיפו להשבית את בתי החולים שער אז לא מונקו במיוחד על־ידי הרופאים. לא הם ולא פועלים אחרים מן השורה. הראשונים בתור היו המיוחסים, הקרובים־קרובים, בעלי הממון. הפועל הפשוט היה אחרון בתור. למרות זאת, שבתו נהגי האוטובוסים ואף נרתמו

בטאון „סולידאריות" – „עזרה הדדית" בשיטות מגוונות

ולתרופאות, גם בשל תגובה נזעמת אשמרית של האוכלוסיה. את גם השביתה אחוז נהגי האוטובוסים בעיר גדינה וארשה. האוטובוסים עמדו בריכוזיה המרכזיים של העיר והנהגים ניפצו באוזני כל אחד שרצה לשמוע מדוע הם שובתים. כלומר, מהן דרישות הרופאים. הם עשו כך למרות למלאכת הסברה בשם הרופאים. זו דוגמה קלאסית של סולידריות בין אנשי עמל, ללא מליצות.

שביתה זו לא היתה מקרה יחיד או יוצא־מן־הכלל. ב־1980, כ־16 באוגוסט, לאחר יומיים של השבתת המספנות ועימן כמה מפעלים המספקים מרכיבים שונים למספנות, כולל הנמל והתחבורה העירונית, נכנעו השילטונות וחלק מהפועלים אף החל לחזור לעבודה. אז יזם לך ואלנסה הקמת גוף יציג שידבר עם השלטונות בשם מפעלים אחרים.

(המשך בעמוד 8)

ראש דסק לענייני היום: לוי מורב
עורכת אחראית של עמודי הפנים: עמית אנטר

3.2.86

מכתבים לידיד

המדיחים היו למודחים

נפתלי חיקר,

בימים אלה מלאו עשר שנים למותו של פנחס לבון. כבכל שנה התכנסו ידידיו ומוקירי זכרו לאזכרה בקבוצת חולדה וקיימו דיון על מורשת פנחס לבון. אם תשאל את הצעירים מי היה פנחס לבון, ירימו בוודאי גבה וישאלו. „האם אני חייב לדעת את שמו?" הוותיקים בוודאי שומרים בזכרונם את דמותו הסוערת ואת מוחו המבריק. אך בעיקר את השלב האחרון בקריירה הציבורית שלו, שידעה פסגות ומורדות, אותו שלב שהפך לאחת הסערות הגדולות בקורות המדינה.

הזדמן לי להיות קרוב אל פנחס לבון באותה דראמה, שסיומה הטראגי נגזר מראש. ליוויתי ככתב העיתון את מה שכונה תחילה כ„עסק הביש", ולאחר מכן „פרשת לבון". היו ימים בהם פגשתי את לבון פעמים אחדות ויכולתי לחוש גם את הצד האנושי, אך גם הצד היצרי שנתלווה למאבק האיתנים בינו לבין דויד בן־גוריון. לא אחת שאלתי עצמי מה מריץ את לבון להתמודדות זו עם בן־גוריון? האם תחושת הפגיעה מסירובו העקשני של ב.ג. להכיר בזיכויו מהאחריות לעסק־הביש, או אולי שנאה אישית, שהחליפה את יחסי הקירבה ששררו בין השניים?

לא אזכיר כאן את הפרשה עצמה, עליה נכתבו כבר ספרים רבים. אך דמותו של לבון נותרה עד היום בבחינת חידה. גם כמי שהיה מקורב מאוד למאבקיו נגד ב.ג. ומעורב לעתים — מעבר למלאכה עיתונאית — מבחינה רגשית עד כדי הזדהות עם מהלכיו, שנראו לי לפעמים חסומים ומיותרים, איני פטור מלהזכיר, כי היה גם לבון אחר. צריך להזכיר, כי בשנות ה־50 המוקדמות נחשב לבון כיורשו של בן־גוריון. הוא היה מקורב אל ב.ג. בהשקפותיו האקטיביסטיות, והוא נתמנה לתפקיד שר הבטחון כהמלצתו של בן־גוריון. היה זה לבון, אשר העיר הערה סרקאסטית על „רהיטי מהגוני", שלא נמצאו בכפר הערבי שבוצעה בו פעולת גמול. היה זה גם לבון, אשר בלשונו החריפה נהג בלא רחמנות ביריביו הפוליטיים ובמיוחד באלה מן השמאל, במפ"ם. מכל הבחינות הוכשר לשמש כיורשו של בן־גוריון; או כשווה משקל נגד משה שרת, שבן־גוריון חלק על מתינותו, סגנונו ובסופו של דבר גם הדיח אותו במידה־רבה של ברוטאליות.

אני זוכר את ישיבת מרכז מפא"י בוועד־הפועל של ההסתדרות, שבה הודיע בן־גוריון על סילוקו של שרת, בלי שאחד מחברי המרכז העז להשמיע מילת הסתייגות. שרת עצמו עזב את הישיבה שותק, שפוף, כמקבל גזר־דין ללא עוררין. רק לאחר שנים נתן פורקן לסערת נפשו בדיון באולם אוהל־שם. הפעם התקיים האקט האחרון בדרמה של „הפרשה" — הדחת לבון מתפקיד מזכ"ל ההסתדרות, שוב על־פי דרישתו של בן־גוריון. אלא שב.ג. לא טרח לבוא לישיבה ולהציג את הדרישה, את המלאכה עשה עבורו לוי אשכול, שהאמין כנראה, כי על־ידי כך יציל את אחדותה של המפלגה, ואולי גם את עורו שלו.

כמו בטרגדיות קלאסיות, הפך אשכול למטרה הבאה של בן־גוריון. בשלב מאוחר יותר, כאשר ב.ג. דרש את סילוקו מתפקיד ראש הממשלה, הגדיר אותו כמוכשר להיות לכל היותר „סגן". המדיחים הפכו למודחים.

מה הניע את לבון לעורר מחדש את שאלת האחריות ל„עסק הביש"? הוועדות למיניהן שחקרו בעניין לא הטילו עליו את האחריות, אך הותירו סימני שאלה, אשר בתודעתו של לבון הצטיירו כחשש, כי לנצח ישאר בבחינת „חשוד". ברגע שנפלו לידיו הוכחות של זיופי הפרטיכלים ועדויות שקר, סבר שישיג מבן־גוריון הודעה קצרה, כללית מאוד, שקובעת כי לבון אינו אחראי למחדל בטחוני מסויים. בן־גוריון סירב. עד היום לא ברור מה עמד מאחורי עקשנותו, כי „רק ועדה משפטית יכולה לטהר את לבון". האם היתה זו דביקות באמת הצרופה או החשש שזיכויו של לבון יפליל אחרים שהיו מקורבים לבן־גוריון, או שב.ג. החליט כבר לנדות את לבון ולחסום את דרכו לראשות הממשלה, אולי פעלו כל הגורמים גם יחד.

ראיתי את לבון בימים ההם דרוך כולו למאבק. לבון נהנה מתמיכה ציבורית אדירה וגם אהדת העיתונות. האם האמין שיוכל לבן־גוריון ולעוזריו איני בטוח. מצבי הכוח שלו היו משתנים מדי יום, אך באותו מאבק כאילו נולד לבון חדש — מפוכח יותר, אך גם משנה את השקפותיו מן הקצה אל הקצה. למלחמתו על מעמדה של ההסתדרות והביקורת המפורסמת שלו נגד מגמת „האטאטיזציה" (הממלכתיות) לא היה כמובן קשר עם „הפרשה", אך לבון החל כנראה לראות את שורשי הרע בחברה ובמשטר. למעשה הוא ניסה לעצור את מפא"י מפני תהליך של ניוון רעיוני.

איש לא ניצח במערכה אכזרית זו, שנתגלגלה בכל הבמות הציבוריות במשך יותר משנה. לבון הובס והודח, אם־כי רשמו לזכותו נצחון מוסרי. אך כאשר לבון בא לבחון את הנצחון הזה, חש לפתע עד כמה הוא בודד ומבודד. גם אלה שתמכו בו במרכז בעת ישיבת ההדחה, פנו לו כעת עורף כדי לא להמצא במצבו.

בדירתו בבית־אליהו התקבלו בסיומה העצוב של הפרשה חברים ספורים כדי להשיק כוסית עם פנחס לבון. אך כמו בטרגדיה היוונית לא שפר גורלן של הדמויות האחרות בפרשה. דוד בן־גוריון קומם נגדו בשלב מאוחר יותר את הרוב בהנהגת מפא"י. אשר חשו כי אם ישלימו עם תכתיביו יהיה גורלם כגורלו של לבון. בן־גוריון הועמד למשפט בית הדין של המפלגה והוצא ממפא"י, אך הוא לא חדל מנסיונו לנקום בלוי אשכול. אשר הביא לו בזמנו את ראשו של לבון. עתה החל ב.ג. להאשים את אשכול ב„מחדל חמור ביותר", המוכיח שאין הוא מתאים לתפקיד ראש הממשלה. שוב התבשל „עסק־ביש", שפרטיו לא ניתנו לפרסום בגלל המספריים של הצנזורה. למעשה הושלך הס על הפרשה והאשמות נגד אשכול עד לימים אלה.

באופן מקרי, עם פרסום מכתבי מאיר יערי, הנמצאים בארכיון בגבעת־חביבה („כותרת ראשית"), התגלה עתה ברבים איזה מחדל ייחסו לאשכול. הנה הקטע ממכתבו של יערי אל יעקב חזן: „ביום בהיר אחד הופיע אצלי איש המכהן היום כיו"ר מפלגת העבודה והמערך — שמעון פרס, והודיעני שבא בשליחות ד. בן גוריון. ב.ג. האשים אז את לוי אשכול, שכיהן כראש הממשלה, במעשים אפלים שגרמו לרציחת לוחם חירות נודע בשם בן־ברקא במרוקו..." איתרע מזלו של אשכול שבן־גוריון לא הצליח לחשוף את הפרשה בפומבי, וכי כל הבירורים בנושא זה התנהלו במעטה של חשאיות מוחלטת. מכל מקום, בן־גוריון לא הצליח לסלק את אשכול, אך ללא ספק מרר לו את חייו, את ימי כהונתו כראש הממשלה, ובמיוחד בימי ההמתנה הידועה לפני מלחמת ששת־הימים.

„עסק־הביש", עם כל חומרתו, לא הצדיק את המאבק הפנימי המר בצמרת מפא"י, שהיתה למעשה צמרת המדינה. הוא שימש כקטליזטור להשיפת ההסתאבות של המפלגה השלטת. „הפרשה" חשפה בפני הציבור פנים מכוערות של מפא"י, אשר אחד מראשיה, משה שרת, הציג אותה בישיבת ההדחה של לבון במלים אלה: „אני אומר זאת בדאבון לב עמוק — זה מכבר אני רואה בתוכנו, בשיקולינו, בתגובותינו, בהכרעותינו, כי לא הכבוד והצדק משמשים נר לרגלינו, כי אם הפחד והחשבון. זה לא ינחיל כבוד ולא כוח למפלגה... הגעתי למסקנה זו אחרי הסתכלות רבת־שנים בהתפתחות הדברים..."

אכן המאבק הפנימי סביב הפרשה הכין את הקרקע למהפך השלטוני בארץ. הנפילה אומנם התעכבה, באה מלחמת ששת־הימים עם האופוריה של הנצחון המזהיר, וגם לאחר המחדל של מלחמת יום־הכיפורים עדיין יכלה מפא"י לצבור כוח מן האשראי האוול של העבר. אך התבוסה של 1977 נזרעה כבר בראשית שנות ה־60 בעת חשיפת המשטר של „חשבון ופחד".

בפרספקטיבה של שנים אפשר אולי למצוא גם נקודות חיוב בפרשה הסבוכה, הטראגית והסוערת הזאת. גם אצל לבון, שלא היה מוכן לבנות קריירה תמורת שתיקה והשלמה עם צל של חשד כלפיו, ואולי גם לגבי דויד בן־גוריון, שבשם „חשיפת האמת עד תומה" על־פי ראות עיניו, הלך עד הסוף, בלי להתחשב בנזק שייגרם למפלגה שהיה מייסדה.

די אם נזכיר מחדל של ימינו, חמור אלפי מונים — מחדל מלחמת לבנון, שאיש מן המעורבים בו אינו דורש לא לטיהור שמו ולא מפנה אצבע מאשימה כלפי הנאשם העיקרי. מנחם בגין יושב סגור ומסוגר בביתו הירושלמי ולא אומר מלה נגד שרון, וזה האחרון יושב לו בממשלה ובקבינט, כאילו לא רבצה עליו האחריות על מותם של מאות מחיילינו. לכל היותר שמענו את מיני־בגין עם רמזים מעורפלים, שאינם מעידים על אומץ לחשוף את האמת בפני הציבור.

שלך בידידות

מארק גפן

רצח ב„חברה טובה"

„הורגלנו בעבר שפשיעה היא נחלתן של קבוצות מקופחות בחברה. כיום מסתבר שיש יותר פשיעה במעמד הבינוני־גבוה מאשר רשום בסטטיסטיקה"... ■ שיחה עם הקרימינולוג, פרופ' מנחם אמיר

מאת יעל לוטן

שני נושאים פליליים מעסיקים את הציבור הישראלי בימים אלה — פרשת חוה יערי, והתיאוריה — שהוצגה לא־מכבר בטלוויזיה על־ידי מר עזרא גולדברג — שכמה ממקרי הרצח שקורבנותיהם נשים צעירות, אשר התרחשו בישראל בשנים האחרונות, היו מעשיו של אדם אחד.

„המכונית היא כלי מצוין לביצוע פשע", אומר פרופ' אמיר, „היא משמשת את האנס ואת הרוצח. קשה לאתר פושע פסיכופאתי המשתמש בכלי־רכב". פרופ' אמיר אינו שולל את התיאוריה של עזרא גולדברג, ומוסיף: „רצוי כמובן, שיהיה אדם אחד ושהוא ייתפס, כי בכך ייפתרו 90 אחוז מן המקרים. אבל מבחינה אחרת, עדיף אולי שיהיו אלה שלושה אנשים נפרדים."

מקרים מסוג זה נתפסים בדרך־כלל רק במקרה. האדם עובר עבירה כלשהי, בעקבותיה הוא נחקר ובסופו של דבר נחשד גם במעשי האונס או הרצח. במקרים מסוימים המשטרה משתמשת בשוטרות לבושות בבגדים אזרחיים כדי ללכוד פושע כזה.

התיאוריה של גולדברג כוללת גם מקרי רצח של בחורות צעירות שאירעו לפני שנים רבות. מנחם אמיר מטיל ספק אם אותו פושע אכן ממשיך במעשיו מאז ועד היום — „הרי פשעים כאלה מתחילים, בדרך כלל, בשנות העשרים לחייו של הפושע, וספק אם כיום הוא מתפקד בדיוק כפי שתיפקד אז. אבל אין זה בלתי אפשרי..."

שאלתי את פרופ' אמיר, האם ייתכן שגם נערים צעירים היו קורבנות של אותו רוצח.

— „בעבר חשבו שרק בנות הן קורבנות להתעללות מינית. היום ידועים מקרים רבים בהם הקורבנות היו נערים. נדיר יותר שאותו פושע עצמו פוגע בבנים ובבנות כאחד, אבל אצל אדם שהנטייה לסאדיזם אצלו עבר תהליך עמוק של סקסואליזציה, ייתכן שקורבנותיו יהיו צעירים משני המינים". הוא מזכיר מספר מקרים מפורסמים מרחבי העולם — הזוג הרצחני מן ה־Moors באנגליה, שעינו ורצחו מספר רב של ילדים וילדות קטנים, וכן רוצחים מאותו הסוג בארה"ב.

„בכל אוכלוסיה יש כשלושה אחוזים של אנשים מופרעים עד מאוד, המסוגלים לבצע מעשי רצח והתעללות מן הסוג הזה. גם אצלנו קיים, כנראה, אותו אחוז. כיום כבר ידוע שיש גם יהודים שאונסים ילדים קטנים".

ומה עם מקרה נאווה אלימלך?

„אם אכן זה היה רצח מן הסוג הריטואליסטי, הרי שבמוקדם או במאוחר יש לצפות שהרוצח יחזור על המעשה. אבל כל הפרשה של נאווה אלימלך עדיין אפופה ערפל... לדבריו של הרמטכ"ל לשעבר, רפול, לא היה כנראה שום בסיס מודיעיני — כפי שאמר אז מפכ"ל המשטרה."

מה דעתך על רצח ב„חברה הטובה"?

— „אנחנו מוכנים לראות נשים בתפקידים של מריאות מטורפות — אשה שרוצחת את מאהבה או את אשת מאהבה או את ילדיה. קורה גם שנשים מבצעות פשעים אלימים כגון שוד. לא מזמן שדדו שתי נשים אשה קשישה. אבל רצח ממניעים כספיים, מן הסוג המיוחס לחוה יערי ולחברתה אביבה גרנות — כאלה טרם היו בחברה שלנו.

„האמת היא שכסף, לא פחות מאהבה, יכול להוציא אדם משיווי משקלו. בעולם התחתון רצח על רקע כספי נפוץ הרבה יותר, אבל ככל שהחברה חומרנית יותר, כך המניע הזה נעשה יותר פעיל".

בעצם, אומר פרופ' אמיר, „מה טענו אברהם עופר ויעקב לוינסון במכתבי ההתאבדות שלהם? — הם טענו שהם 'נרצחו' על־ידי עמיתיהם, או על־ידי החברה שהעלילה עליהם מה שהעלילה...

„במקרה של אשה מן המעמד הבינוני, הנחשדת במעשה רצח, נדמה שיש דיסונאנס בין התדמית לבין המעשה. האמת היא שאנחנו בכלל נוטים לייחס לנשים יותר תום ויותר חמלה מאשר לגברים, הנחשבים יותר אלימים כטבעם. אולי זה לא נכון. הדימוי הזה הוא שגורם לסנסציה, לא העובדה שמדובר באישתו של אדם הידוע לציבור דרך הטלוויזיה. הסיפור היה מעורר את אותן התגובות גם לולא היה מדובר בחוה יערי, אלא בכל אשה מאותו מעמד".

המוות הוא פתרון

„כאשר אדם נקלע למצוקה עמוקה שאינו יכול לחלוק עם איש, ואיננו יכול למצוא לה מוצא מקובל, המוות מתחיל להצטייר כפתרון. ככל שמרבים לחשוב על כך, כן המוות נראה יותר ויותר כדרך חד־פעמית לפתור את הבעייה. יש הפותרים אותה על ידי התאבדות, ויש הפותרים אותה על־ידי רצח. בשני המקרים יש מנגנון־הגנה נפשי: הקורבן הוא הרע. אם אדם הורג את עצמו, הוא מציג את אלה שכביכול דחפו אותו לכך כרוצחים, כלומר, הרעים. אם הוא מבצע את הרצח, הרי שהוא יתרץ זאת לעצמו בכך שיאשים את הקורבן במה שנעשה לו".

„אנחנו רגילים לחשוב שיש פחות פשיעה במעמד הבינוני מאשר במעמדות הנמוכים, ואמנם כך הדבר", אומר פרופ' אמיר, „אבל בודקים את ההודעות שאנשים הודו במקרי פשע שלא נפתרו על־ידי המשטרה, מסתבר שיש הרבה יותר פשיעה במעמד הבינוני־גבוה מאשר ידוע לסטאטיסטיקה.

„בעבר הורגלנו שפשיעה היא נחלתם של אנשים מחלקים מקופחים בחברה. כיום כנראה עלינו להתרגל לפשיעה גם במעמד הבינוני, במה שנקרא 'החברה הטובה'. זה לא שבעבר לא עברו עבירות גם במעמד זה, אלא שהן היו יותר עבירות „לטובת הכלל", כל מיני מניפולציות לא־כשרות. כיום, אחרי תקופת ארידור — תקופה של שגשוג של עסקי בורסה וכיו"ב — אנחנו עומדים מול ערכים חדשים, והם מתגלים במעשי הונאה מסוגים שונים. רק טבעי היה שבמוקדם או במאוחר זה יתבטא גם במעשי רצח".

גימלאים על ספסל הלימודים (2)

להשכיל עם הנכדים

מאת אשר שילוני

קטן עוזיה, בן 67, השתתף בקורס הכנה לקראת יציאתו לגמלאות מעבודתו בעיריית חולון. שם, באותו קורס, הועלה נושא „פרויקט קוגל", שמשיב את הקשישים אל ספסל הלימודים בבית הספר התיכון. „קניתי את הרעיון!" – מספר עוזיה בסיפוק רב.

קטן עוזיה החל את לימודיו בפרויקט לפני שנתיים. הפסיק בגלל מחלה, ועתה חידש את לימודיו: „הרעיון קסם לי, הלימודים מעניינים והמורים טובים" – הוא מציין.

• האם באת ל„קוגל" כדי „להרוג" את הזמן הפנוי?

קטן: „לא נכון לומר כך: יש לי סיפוק נפשי מהלימודים. כפרס למרתי בבית־ספר תיכון, עליתי ארצה ב־1935 כהיותי בן 17. הלימודים כאן שונים ועל רמה הרבה יותר טובה ממה שלמדתי בצעירותי. ישנם מקצועות שאף פעם לא למדתי – אז למה לא להשתתף בפרויקט?"

שרה כרמי התאלמנה לפני 12 שנה. היא נותרה לבדה בדירה ספונה בין ארבע קירות ושארית צמחי הבית שבעלה טיפח. באחרונה, גם כלב צייתני, מתרפק ומבקש תשומת־לב ואהבה מארח לה לחברה. שרה היא מותיקות הפרויקט. היא מעידה על עצמה שהיא עצמאית מיסודה – דבר שנותן לה כוח להתגבר על בדידותה. לפרויקט היא הגיעה משום ש„אדם רוצה לחיות במכרה; לא להשאר בסיגור כמו פעם. הלימודים נותנים בטחון לבן־אדם. יש בינינו כאלה שרוכשים כאן חברים חדשים ויוצאים מבדידותם. להיות לבד בבית זה סוגר מאוד — היא מוסיפה — החומר האנושי הוא טוב, עם מוטיבציה גבוהה ללימודים; המורים טובים ויש לי הרגשה שהם נהנים יותר ללמד אותנו מאשר את תלמידיהם בכיתות, אנו גם יותר ממושמעים מהצעירים".

נכונות ללמוד

שרה כרמי נהנית במיוחד מלימודי ספרות: „במסגרת השיעור בספרות נתחו את „השבוי" לס. יזהר, היה ויכוח סוער שנמשך שעתיים" – מציינת שרה.

תורג'מן יצחק הוא מורה צעיר להיסטוריה בן 28. את תורג'מן מצאתי בכיתת הגימלאים, מרצה בפניהם על סוגיות מימי בית שני, כשהתלמידים ה„בוגרים" מעיינים בספר לימוד וכמה מהם רושמים במחברות. ההקשבה – מעולה וכמוה העירנות.

בהפסקה אומר לי תורג'מן: „הכנתי להם חומר שיכול לעורר בהם עניין. פה, לכיתת הגימלאים, כולם באים מרצונם החופשי ולכן גם הנכונות ללמוד היא רבה. יש אמנם רמות שונות של התלמידים, אולם אני מנסה לפשט את החומר כדי שיהיה שווה לכל. אין פה לחץ של בחינות ואפשר לעשות כאן דברים שבכיתה רגילה בלתי אפשרי לעשות וזה הכיף הגדול. אני נהנה מעבודתי עם הגימלאים. אין צורך לבקש שקט, הם, הגימלאים, משתיקים אחד את השני ולא נותנים שיפריעו להם בלימודיהם".

אורי רייך מספר בעבודת־הגמר שלו: שמורים אמרו לו שהיחס והכבוד שהתלמידים הקשישים רוחשים למורים – על אף היותם מורים צעירים – נובע' כנראה מיוקרת הסטאטוס שהיתה למורה בחברות מהן באו הקשישים. רייך מספר עוד, שמורים ציינו שתחילה התאספו הקשישים כפרטים שקבע במקרה לכיתת־לימוד. דבר זה השתנה. בחלוף זמן נוצרו קשרי חברות וידידות בין משתתפי הפרויקט עד כדי גיבוש קבוצות חברתיות.

(המשך בעמוד 8)

מאת עוזי מחניימי

קרובים־רחוקים

הגבול הפרוץ ביותר

המארב שטמן בשבוע שעבר החייל הירדני לסיור של צה"ל בבקעה, מעורר כמה שאלות. ברור, כי החייל לא פעל מטעם הצבא הירדני, הידוע במאמציו לחסום את הגבול מפני חדירות של מחבלים, על אחת כמה וכמה חיילים ירדניים. קציני צה"ל הדגישו, כי החייל הירדני פעל כמקצוען לכל דבר.

לא ברור, אם בירדן היו יכולים להתבטא אחרת אחרי שחייל ירדני בודד ולא לגמרי מאוזן ריסס באש סיור שלם של צה"ל, אך מי שמכיר את האיזור יכול לדעת שאכן ניתן להטמין שם מארב ולפגוע בסיור שלם, מה גם שאנשיו היו כנראה פחות מקצוענים מתוקפם.

בינתיים, התברר כי רק באחרונה חדרו שני חיילים ירדניים אחרים לבקעת הירדן, עניין חמור לא פחות: גבול ישראל–ירדן אינו מכשול מרתיע, לא ממזרח למערב ולא להיפך.

עבריינים, מחבלים, ולעיתים אף ישראלים הנמלטים מפני החוק, ניסו את מזלם בהתחמקות לירדן. חלקם אף הצליחו. אין זה מפליא, איפוא, שהעבריין מסלוואן, החשוד ברצח קצין המשטרה, ניסה לברוח לירדן. הוא אמנם לא בחר לו זמן טוב ונתפס על־ידי החיילים מהכוח שהותקף על־ידי החייל הירדני, אך אחדים מחבריו הצליחו לעשות זאת.

הסיבה שהגבול עם ירדן אינו מרתיע חדירות נעוצה דווקא בתקופת המרדפים של סוף שנות השישים. אז נעשה מאמץ מוצלח למרי על־ידי צה"ל לסכל את חדירות המחבלים. לאחר שגבול הירדן שקט באו שנים ארוכות של שלווה במקום, אשר הופרעו רק לעתים נדירות על־ידי פעילות עוינת. כך קרה, שאחת לכמה חודשים חצה ירדני — חייל או אזרח — את הגבול ולא תמיד נתפס מייד עם חדירתו.

ההגבלות שמטילה ישראל על מעבר לירדן, בעיקר על צעירים החשודים בפעילות נגד המדינה, הניעה צעירים אלה לנסות לגנוב את הגבול לירדן ומשם להמשיך למחוז חפצם.

למי שמצליח להתחמק מהסיורים הישראליים ולחצות את הגבול לירדן יש סיכוי די טוב להגיע למחוז חפצו, היות שהסיורים הירדניים בבקעה מינימאליים, ומי שנחוש בדעתו — יצליח.

חדירתו של החייל הירדני המחישה, כי הגבול הירדני הוא הפרוץ שבגבולותינו, וחשוב להפיק מכך את הלקחים המיידיים כדי למנוע אסונות דומים בעתיד.

● מכונית למען המשכיות המפלגה

הפלנגות הלבנוניות החלו לדבוק באחרונה במסורת חדשה לשם הרגשת המשכיותה של המפלגה.

מסורת זו היא חידוש של אמין ג'מייל, אשר העניק את מכונית אביו, פייר, במתנה למנהיג הפלנגות אילי כראמה. זאת כדי שהמכונית תעבור ממנהיג למנהיג. והמכונית אגב, היא „פונטיאק" שחורה משוריינת.

יו"ר הפלנגות, כמובן, אינו מסתפק במכונית אחת וברשותו מכונית משוכללת מדגם מרצדס 500, יחידה במינה, הכוללת מכשיר אלקטרוני מיוחד המפוצץ ממרחק 50 מטר ויותר כל מטען נפץ העלול לסכן את המכונית ויושביה.

במרצדס משתמש היושב־ראש הנוכחי, בנסיעותיו „מחוץ לעיר", ואילו במתנה של אמין ג'מייל הוא משתמש באירועים ממלכתיים רשמיים.

רוח, רוח

קשה להשתחרר מהרושם, כי פרשיית הטילים הסוריים מלפני חודש נופחה מעבר לכל פרופורציה. הימים חולפים, וטילי סאם 2 עדיין במקומם, על גבול סוריה־ישראל, ועולם כמנהגו נוהג.

היום, במבט לאחור, נראה כי הסערה שישראל עוררה לאחר שסוריה ערכה שינוי בפריסת הטילים על אדמתה, נבעה בראש ובראשונה מהניסיון לקדם אינטרס פוליטי כלשהו, שמהותו עוד תתברר. על כל פנים, עתה השבועות חולפים. הטילים במקומם. הסערה שככה ואולי ממתינים עתה להזדמנות פוליטית מתאימה כדי לחמם שוב את הגבול כשהתירוץ כבר מוכן: „ישראל לא תוכל להשלים", וכיוצא באלה איומים.

מדוע הדבר מגוחך וגם מרגיז? משום שהסורים נקטו בשנה האחרונה כמה מהלכים צבאיים מסוכנים לישראל ואיש לא הזדעק.

לדעתי, ישראל שומרת את אופציית הטילים בעיקר כדי שתשמש בעבורה תרוץ מתאים, ובעיקר בר הסברה לעם, אם וכאשר תרצה ישראל לתקוף את סוריה. טילים זה כבר דבר מובן לכל ילד בישראל, והרי כבר מנחם בגין הזהיר את אסד שטיליו יותקפו, כך שיש כבר תקדים.

כיום יותר מאי־פעם בעבר, לא ניתן לצאת למלחמה בלי קונצנזוס בעם. שמירה על סף גירוי קבוע מול הסורים, והכנה מוקדמת של העם, כי אין דבר מסוכן יותר לעם ישראל מאשר הסוללות הסוריות, יוכלו לסייע בעתיד ביצירת קונצנזוס לקראת הסתבכות נוספת עם הסורים.

מה נשמע בקלחת

כישלון ההסכם המשולש שנחתם בדמשק בעניין הפסקת אש בין הצדדים היריבים, ותוכנית פוליטית חדשה ללבנון גרם מסכת של ניחושים בעיתונות הערבית ובעיקר הסורית, לגבי חלקה של ישראל בניפוץ ההסכם.

כישלונו של הסכם דמשק היה לסורים השפלה, וסטירת לחי אמיתית. הכישלון לא להם בינתיים בסוריה, בעריפת ראשים, אף כי נראה, שלמחדל הסורי שני שותפים: מפקד המודיעין הסורי בלבנון ע'אזי כנעאן בצד הצבאי, ובמישור הפוליטי סגן נשיא סוריה עבד אל־חלים חדאם. בינתיים, לא הסיקו כל מסקנות, אך העיתונות רומזת כי האשמה... בישראל.

אברהים עוור, עיתונאי של בטאון ה־מהפכה, „תשרין", כותב למשל: „מאז נחתם הסכם דמשק, היה ברור, כי ההסכם מהווה הישג הסטורי שהשיגה סוריה עם הצדדים החתומים עליו... התגובות הציוניות על ההסכם מעידות כי הוא היה מהלומה מוחצת לציונות, שכן יש בו יסודות ברורים לפתרון המשבר הלבנוני, להחלמתה של לבנון ולחיסול החלום הציוני ולהפוך את לבנון ל„עקב אכילס של סוריה".

הציונים — כותב העיתון הסורי — מעוניינים להפעיל שני כלי־נשק עיקריים כדי למנוע פתרון לאומי בלבנון: נשק הכיבוש הישיר על־ידי הרחבת רצועת הביטחון, והנשק השני הוא נשק החבלה הפנימית בדרך של הפעלת סוכנים וכלי שרת כדי לפורר את ההבנה עליה מושתת ההסכם.

„הציונים המהמרים על נשק זה, מנסים כל הזמן להשפיע על עמדתה של סוריה ולהותיר את השער פתוח בפני הרוחות הציונית."

האם אכן ישראל ממשיכה לבחוש בקלחת הלבנונית ולהפעיל „סוכנים וכלי־שרת"?

● טרמפ סורי על ראס בורקה

הסורים עדיין לא נרגעו מפרשיית מותו של הרוצח מראס בורקה, סולימאן חאטר.

העיתון הסורי „אל בעת", כותב כי „רצח החייל סולימאן חאטר בכלאו הוכיח עד כמה נכנע המשטר המצרי לרצון הישראלי, ועד כמה העמיקה החדירה הישראלית, עד כדי כך, שהממשל המצרי נשפט" – אומר העיתון הסורי – „המשטר הצמאו להרוג, יחד עם זאת, כדי להשביע את רצון הישראלים ולהטעות את העם. איפשרו המצרים ל„מנגנונים" הישראליים לרצוח את חאטר בתאו, ולספר לציבור סיפורים שונים הרחוקים מהאמת.

העיתון הסורי יודע לספר, כי השלטונות המצריים התירו לאחד מאנשי „המוסד", מוסווה כדמות עיתונאי, להיכנס לתאו של חאטר ולהכותו למוות.

„בעקבות הרעש שהתעורר בציבור המצרי, ניסה המשטר לסלף עובדות, הדבר לא יסייע בידי המשטר המצרי והעובדות יוכחו לאשורן בעתיד".

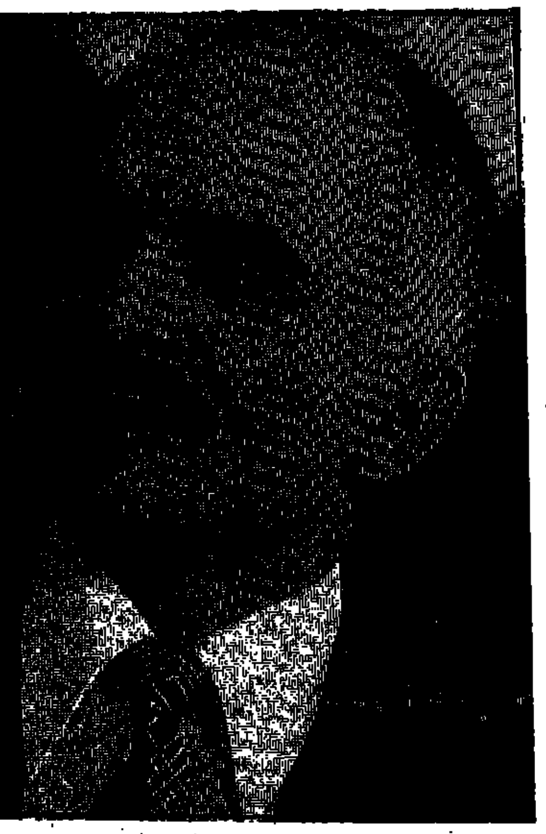

חוסיין מלך ירדן

ראש אש"ף, יאסר ערפאת

סוחטים את הלימון

בלי משים, אולי, מתקיימות בימים אלה בעמאן השיחות, אולי החשובות ביותר, לפתרון הבעיה הפלשתינית. לאחר פרשיית „האקילה לאורו", זימן אליו המלך הירדני את ערפאת ונתן לו ללא כחל וסרק אולטימטום: הצטרף לתהליך הפוליטי או צא לגלות בלי כל שותף ותומך בעולם הערבי.

המלך חוסיין לא הגביל את מנהיג אש"ף אשר למתן תשובה, אך הבהיר לו כי רצוי שתשובה תתקבל במהרה.

המלך חוסיין התכוון לדבר ברור ומוחשי מאוד: הכרה של ערפאת בהחלטות האו"ם 242 ו־338, אשר יהוו בעבורו כרטיס כניסה והטלת חסות על הארגון מצד ירדן ומצרים. ערפאת, אשר הבין כי הקדיח את התבשיל בפעילויות הטרור שלו, היה מוכן בשלב ראשון ללכת מחצית הדרך, ולהפסיק את פעילות הטרור של הארגון בחו"ל. חוסני מובארק, נשיא מצרים, זכה „לכבוד" וערפאת הכריז בקהיר על נכונותו להפסיק את פעילות הטרור בחו"ל, מה שמוכר בתור „הכרזת קהיר".

את השלב הבא, מילוי האולטימטום של המלך חוסיין, התקשה מנהיג הארגון לעכל ולקבל, מאז ביקורו אצל חוסיין חלפו חודשיים וערפאת, כל פעם בתרוץ אחר, החליט לדחות את הופעתו בפני „בית־הדין השדה" של המלך הירדני.

לאחר מחלות דיפלומטיות ואמיתיות, התייצב ערפאת עם כל פמלייתו אצל חוסיין. לאחר כמעט שבוע של דיונים, התברר לצדדים כי הם מצויים במבוי סתום. אין חילוקי־דעות משמעותיים כל־כך בין חוסיין לערפאת, כפי שסוברים בטעות. הבעיה היא, שהמנהיג הפלשתיני אינו מוכן לוותר על הקלף האחרון שנותר לו — ההכרה בהחלטות האו"ם המפורסמות, בלי שיקבל את התמורה ולו המזערית. אש"ף רוצה הכרה אמריקנית בזכותו להגדרה עצמית, במסגרת קונפדרציה עם ירדן.

נכון לעכשיו, נראה כי המלך הירדני הצליח לסחוט מערפאת את המירב, הבעיה של חוסיין היא לשכנע את האמריקנים ואת ישראל כי מ„הלימון הזה" לא ניתן לסחוט עוד הרבה. אתמול נכנס הנשיא המצרי לעובי הקורה, וינסה אף הוא לקרב את עמדות הצדדים. כלומר, לסחוט עוד קצת ויתורים מערפאת.

בעניין זה חשוב להזכיר, כי „גבול הכיפוף" של ערפאת אף הוא מוגבל, והוא ניצב בפני אופוזיציה פנימית לא פשוטה, בעיקר בדמותם של אבו־איאד ופרוק קדומי, אשר יהפכו את חייו לבלתי־אפשריים אם יכנע לחוסיין, לאמריקנים, למצרים או לישראל.

הסיכוי להגיע עתה להסדר כזה או אחר עם ערפאת, למרות הקשיים, נראה טוב מאי־פעם בעיקר עקב רצונו של ערפאת להגיע להסדר. ניסיון לכופף את ידו של המנהיג הפלשתיני לא ישרת כל מטרה, וסופו שיסכל את התהליך כולו. מחשבה כי ניתן להגיע להסדר בלי אש"ף, שערפאת הוא סמלו, היא אשליה מסוכנת יותר מאי־פעם בעבר.

רשות הקורא

מגיני הגימלאים

מבין אני את שר האוצר, שהנחית על כתפיהם של הגימלאים את הגזרות שהוא גוזר עליהם בהצעת התקציב לשנת 1986. בעיניו, הגימלאי הוא מין אדם שאורב לו העולם הבא; מה הוא כבר יפסיד אם יטילו עליו מסים שונים ומשונים, אם יקצצו בגימלאות, אם יחייבו אותו בתשלום בעד ביקור אצל רופא בקופת־חולים. בעיניו, הגימלאי זה אדם העומד על מפתן היותו צמח. מדוע אם כן לא לדחוף אותו, שיעבור מה שיותר מהר את המפתן. בעיני שר האוצר, הגימלאית היא כת־חווה שזה מזמן אכרו לה גומות החן, ואין כבר צורך להתייחס אליה.

כאשר מעלים לפניו את מצוקות הגימלאים, עוטפת אותו עלטה סמיכה — הוא כלל וכלל אינו רואה אותם ואת מצוקתם.

את שר האוצר אני מבין. ברם, נאומיהם הפאתטיים של נציגי מפלגת העבודה בכנסת, באסיפת המחאה של הגימלאים שנערכה באחרונה, מעוררים תמיהה. כולם כאחד תיארו בצבעים קודרים את מצוקת הגימלאים „שהניחו יסודות איתנים לבניין המדינה". רבותי, חידלו להזיל דמעות תנין. חידלו מהשבחים ועשו משהו — הצביעו נגד התקציב.

מנחם טובין, תל־אביב

רופא משפחה זה לא „סתם"

כתבתו של יוסף שמי. „לא מסוכן, אבל כואב" ו„העיקר הבריאות" (11.1.86), התייחסה לראומטיזם. אך זה גם מסוכן וגם כואב לקרוא בעיתון „על המשמר" ולציונות־לסוציאליזם־ולאחוות עמים כי יש „סתם רופא משפחה". קשה לי להאמין שב„על המשמר" יסכימו שיש „סתם" כתב או „סתם" אדם... אם הציטוט הוא מתוך מגילת היסוד של העמותה ללוקים במחלות שיגרון, לא אתפלא אם יקום מהר מישהו אשר ייקרא „סתם ראומטולוג". למי שיכול בעצמו לכנות חבר למקצוע בתואר „סתם רופא".

ולעצם העניין, מתוך הכתבה עולה, כי אין להפקיד את הטיפול בחולה השיגרוני בידיו של „סתם רופא משפחה", אלא רק בידיו של ראומטולוג. לעומת זאת נאמר שם, כי המחלות הראומטיות פוגעות באיכות החיים וכי יש להן השפעה על מצבו הנפשי של החולה, על תיפקודו בחברה, במשפחה. ומי אם לא רופא המשפחה אמון על הטיפול בבעיות הללו — מי מכיר טוב יותר את משפחת החולה ואת החברה בה הוא מתפקד? מה לראומטולוג ולמצבו הנפשי של החולה? ושלא לגזור „סתם ראומטולוג" לעומת הפסיכיאטור?

רמז לתשובה נמצא בדבריו של פרופ' וינברגר. בהחלט. על רופא המשפחה להיעזר במומחה בשעת הצורך. אך מכאן ועד להגדרה המזולזלת כרופא המשפחה המרחק רב. נראה לי כי היא נובעת מחוסר הבנה עמוק לתפקידו ולמקומו של רופא המשפחה.

ד"ר דורון חרמוני, מגן

יוסף שמי משיב:

לא היה בכוונתי להמעיט בתפקידו, או בחשיבותו של רופא משפחה. אם השתרבבו בכתבה ביטויים היכולים להתפרש אחרת, הרי שאני חוזר ואומר שלא לכך התכוונתי.

ועדה קרואה לעירייה במצוקה

על זה שסדרי ניהול המדינה אינם תקינים כתבו, כותבים ויוסיפו לכתוב, מפני שהחיים מביאים איתם, יום־יום ממש, דברים שלא ייאמנו ואין עוצר בעדם. גם המצב בשלטון המקומי הוא חלק בלתי נפרד מהניהול הלא־תקין של ענייני המדינה.

לפני כ־11 שנים, בראשית ימיה של ממשלת רבין, מונתה ועדת זנבר למתן המלצות בנושא היחסים בין השלטון המרכזי למקומי. הוועדה עבדה למעלה מ־6 שנים וגיבשה, לדעת יודעי דבר, המלצות רציניות. הממשלה דנה בהמלצותיה רק בשלהי 1984 ואישרה אותן באופן כללי. לאחר מכן משרד האוצר התנגד לכל תוספת כספית לרשויות ועד היום לא יצא דבר מהחלטת הממשלה בנושא. לדבר זה, השפעה מכרעת על מצבן הכספי של הרשויות המקומיות. וזוהי זילות הממשלה.

הואיל ושר האוצר אינו מאפשר למשרד הפנים למלא את תפקידו, כי הוא, שר האוצר, מנסה לקבוע בכל. שורר אי־שקט מתמיד ברשויות המקומיות, המתפרץ מדי פעם בשביתות ובהשבתות. יש לטפל בנושא לא רק ע"י נסיונות לסתום פרצות, כי אם ע"י חזרה זמנית לשיטת „מינוי" ועדות קרואות במקום רשויות, שמצבן הקשה נגרם לא רק ע"י סיבות אובייקטיביות, כי אם ע"י חריגות לא־חוקיות בתקציב.

י. שיין, גבעתיים

אין המערכת מזדהה עם „מכתבים לידיד" ומכתבים המגיעים אליה

נהגים למען רופאים

(סוף מעמוד 5)

תחילה הצטרפו לוועד הבין־מפעלי 21 בתי־חרושת. תוך יום אחד גדל מספרם והגיע ל־156. פועלי המספנות החליטו להמשיך בשביתה עד שימולאו תביעות מפעלים אחרים. כולל אלה הממוקמים בעיירות המרוחקות מעיר הנמל גדנסק.

יתנו לי „דרכון"

בעיירות מרוחקות אלה שרר פחד מפני ידם הארוכה של מזכירי המפלגה, האיגוד המקצועי הרישמי ומנהלי המפעלים. ביטוי לפחד ניתן על־ידי אחד מן הפועלים בעיירה מרוחקת, דרומית־מערבית לגדנסק: „אם אני אעשה גלים יתנו לי דרכון שפירושו מכתב פיטורין. בעיירה יש רק מפעל בנייה איזורי אחד. איפה אקבל עבודה?"

הרעיון של לך ואלנסה היה להפוך את המשא ומתן בין המספנה לבין הממשלה למשא ומתן בין נציגות העובדים לבין הממשלה כמעביד. בתחילת הדרך זה הצליח. עיקרון ה„עזרה הדדית" פעל בשיטות שונות ובהזדמנויות מגוונות. כך החליטו יום בהיר אחד ספקי הירקות, העופות, מוצרי החלב ואחרים להביא לשובתים מצרכי מזון שונים ללא תמורה. השובתים, שישבו זמן ממושך במפעל אותו השביתו, לא קיבלו משכורות ולא עלה בידם לכסות גם את הוצאותיהם ההכרחיות.

לפועלי פולין היה „חשבון קשה וארוך" עם אמצעי תקשורת. אלה שהיו אופוזיציה לממשלה האשימו את אמצעי התקשורת בהטעיה. בהולכת־שולל בכוונה תחילה ובנאמנות „ללא מעצורים" למשטר. למרות זאת השתלבו הפועלים במאבק שניהלו קבוצות עיתונאים נגד המשטר. המאבק התנהל נגד הצנזורה אך גם נגד סילוק כתבים שיצגו קו בלתי תלוי בהצגת המאבקים בין „סולידריות" לבין הממשלה.

נציגי „סולידריות" דרשו, בין השאר הקצבת זמן בטלוויזיה לאנשים המייצגים את עמדתם וכן כמות נייר לבטאונה של „סולידריות". באחת מנקודות שיא של המאבק השביתו פועלי דפוס את מקום עבודתם, עם הודפסו ביטאוני המפלגה, עד שהשלטונות נענו, לפחות חלקית, לדרישות.

ביולי 1981 פרצה שביתת עובדי חברת התעופה „לוט" בשל דרישת העובדים ליטול חלק בהכרעה על מינוי מנכ"ל חדש. השילטונות סירבו. לטענת השר הממונה על התעופה, מינוי כזה הוא בסמכותה של הממשלה. פרצה שביתה. אליה הצטרפו כמעט מייד כל צוות הנמל האווירי בוארשה, כולל עובדי השירותים בנמל.

דרישות אקולוגיות

מסמך יחיד במינו פורסם בעיתון „סולידרנוסט" ב־2 ביולי 1981 על הצעדים בהם יש לנקוט נגד „הקטסטרופה האקולוגית", שהיא מנת חלקה של גדנסק וסביבתה. צוות שפעל ליד האיגוד המקצועי של העיר גדנסק הזהיר מפני שילוח ילדים ובני־נוער למחנות־קיץ, במיוחד למחנות הממוקמים על שפת הים של הערים גדנסק ואלבלונג. במקביל פנו בבקשה אל הפועלים לעשות למען תיקון מתקני המים במפעליהם. טיהור המים. ניצול הציוד הקיים לשם כך ומניעת הזרמת שפכים לנהרות ולים. הצוות המליץ להשבית את ה„טכנולוגיות המזוהמות" שמוסיפות לאסון האקולוגי הקיים. הוועדה אף דרשה לעשות הכל כדי למנוע הפניית חומרים מסוכנים חצי־נוזלים למאגרי מים. חורשות, אגמים לא שמורים. שכן בנוסף לזיהום „המאושר" על־ידי השילטונות היה קיים זיהום „מחתרתי", זיהום זה גרם להרס הדרגתי של השפכים, שלא לדבר על זיהום מי תהום.

הפילוסופיה של ארגון „סולידריות" צמחה על קרקע של נסיון פולני יחיד במינו. ב־1968 עשו שילטונות פולין, בפיקודו של הגנרל מוצ'ר, פוגרום בסטודנטים של וארשה ובכמה מרכזים אקדמיים אחרים. אגב מסע השמצה נגד הציונות. הפוגרום החל בעקבות ההפגנה נגד הורדת הדרמה התיאטרלית „האבות" למיצקייביץ'. הפועלים עמדו מנגד ולא תמכו בסטודנטים. ב־1970, שנתיים לאחר מכן. פרצו מהומות בגדנסק.

אותו גנרל מוצ'ר נתן פקודה לפתוח באש נגד הפועלים המפגינים. האנטליגנציה לא זזה ממקומה. חוץ מכמה מחאות בקול ענות חלושה. ב־1975 הלמה הממשלה בפועלי הערים רדום ואורסוס. שיצאו נגד העלאת מחירי המצרכים הבסיסיים. הפעם לא הייתה תגובה ממרכזי תעשייה אחרים כגון שלזיה, גדנסק ועוד. העובדים והמשכילים מביניהם למדו את הלקח. שמצא את ביטויו בארגון „סולידריות".

יוסף שמי

להשכיל עם הנכדים

(סוף מעמוד 6)

תרבות־הפנאי

על פי סקר שערך אורי רייך מתברר, ש־70 אחוז ממשתתפי הפרויקט – נשים ו־73 אחוז מהמשתתפים הם יוצאי מזרח־אירופה. מהם 12 אחוז יוצאי בולגריה. 15 אחוז הם ילידי הארץ.

מדוע רק מעט גברים משתתפים בפרויקט?

– נשים – אומר המנהל, רב רוזנברג – מביאות זו את זו לפרויקט ואילו הגברים מביאים את חבריהם ל... פרלמנטים שבגנים הציבוריים או למועדונים השונים, שעיקר עיסוקם משחקי חברה. נראה לי שאין להתעלם מגורם נוסף, הביולוגי. תוחלת החיים של נשים עולה על זו של הגבר. בין באי „קונל" לא מעטות הן האלמנות.

– האחוז הבולט והגדול של יוצאי מזרח־אירופה בין הלומדים מצביע על כך שיש להם מודעות גדולה יותר לתרבות־הפנאי. מוסיף רב רוזנברג. מודעות שהיא עמוקה יותר אצל יוצאי־אירופה. גם רמת ההשכלה גבוהה יותר. הקשיש יוצא אירופה הספיק בצעירותו ללמוד יותר מבן־גילו. יוצא ארצות המזרח.

טיפה בים

מאה קשישים לומדים בפרויקט מתוך אוכלוסייה של כ־19 אלף קשישים בחולון, זו טיפה בים הצרכים. כאן אין להתעלם מהעובדה. שפרויקט „קונל" ייחודי מאוד בהיקפו ובאופיו, אבל ישנם חוגי לימוד ולהעסקה יוצרת במסגרות אחרות שרוב באיהן קשישים.

מחלקת התרבות של מועצת פועלי חולון עושה אף היא גדולות באמצעות חוגים שונים: תנ"ך. ידיעת־הארץ. חוגים לשפות ועוד. גם המתנ"סים העירוניים מלאים פעילות. אחרי הכל. ישנם גם קשישים בעלי השכלה גבוהה, שמסגרת הפרויקט לא מתאימה להם.

שני דברים מייחדים את פרויקט קונל: ● שילוב נוער ומבוגרים. כאשר האחד מפרה את האחר: ● המסגרת הלימודית הסבירה של תשע שעות שבועיות במשך ארבע שנים, בתוספת עבודה למען הקהילה.

מה הלאה?

תקציב הפרויקט 15 אלף דולר. בשנה הבאה יופחת התקציב ל־10 אלפים דולר. התלמיד הקשיש משלם שלושה שקלים חדשים לחודש. מרבית התקציב עד כה בא מאגודת אש"ל ואגודה לשירותים למען הזקן מיסודו של הג'וינט. להבא יגדל חלקו של משרד העבודה והרווחה בתקציב ובמקביל יפחת חלקה בתקציב של אש"ל.

עוזיאל שילה, שהוא יו"ר העמותה למען הקשיש וחבר ועדת היגוי – פרויקט גמלאים. צופה בדאגה לגבי עתידו של מפעל זה. בשעה שמקצצים קיצוצים דרסטיים בתקציבי החינוך.

בעיית התקציב היא מרכזית. אך קיימת בעיה נוספת שמשתלבת מעט בבעיה התקציבית: כמה זמן יאפשרו לוותיקי הלומדים להמשיך בלימודיהם, בלי לסתום את האפשרות בפני קשישים נוספים להצטרף למפעל. הנושא הציק לוועדת ההיגוי. היו שהציעו להסתפק בארבע שנות לימוד ואחר־כך לשלב את ה„בוגרים" במסגרת רחבה יותר של עבודה קהילתית. מיכה הציעה להסתפק בשלוש שנות לימוד. עם אפשרות הארכה לשנה נוספת. לבסוף הוחלט בוועדה, שמשך שנות הלימוד יהיה שלוש שנים. עם זאת, יגלו גמישות לגבי הוותיקים הפעילים במיוחד וכאלה שמצבם מיוחד, שיבקשו להמשיך ללמוד.

שאלה נוספת, שבינתיים לא נמצא לה פתרון: הרכבת כיתות לימוד לפי „מתי־ידע" של התלמידים. עד כה יכול היה להתקבל כל מי שידע קרוא וכתוב. כאשר מושיבים בכיתה אחת אדם שיודע קרוא וכתוב ואחר שהוא מורה לשעבר או רופא, בהכרח חייבים להנמיך את רמת הלימודים ולעשותה שווה לכל. כנראה שגם שאלה זו תמצא את פתרונה. כאשר יימצאו תקציבים גדולים יותר. אלה יאפשרו פתיחת כיתות לימוד נוספות לקשישים ואז אפשר יהיה למיין יותר לפי רמות.

בינתיים, די לו לפרויקט כפי שהוא. קרוב למאה נשים וגברים קשישים. שחשים צעירים יותר, מקובלים יותר בחברה. בעלי בטחון עצמי גבוה יותר – תוך מעורבות קהילתית.

(„רשימה שנייה ואחרונה)

כינוס חירום של אופ"ק בווינה

הסעודים מנסים לייצב את השוק

היום יתקיים כנס חירום של מדינות אופ"ק בווינה. בכנס יידונו גם ההאשמות החדשות של איראן ולוב. כי מדיניות הנפט של סעודיה מובילה להתמוטטות מוחלטת של אופ"ק.

במשך שנים רבות עמדה סעודיה בראש מדינות אופ"ק, שהגבילו את תפוקת הנפט שלהן כדי למנוע התחרות ביניהן וכדי להכתיב מחירים בשוק הדלק העולמי. אך לאחר שמדינות אחרות הגדילו את תפוקתן והביאו לירידת מחירי הדלק בשוק העולמי, שינתה סעודיה את מדיניותה. תוך שאיפה להכריח את כל מפיקות הנפט לשתף פעולה עם אופ"ק. לשם כך הכפילה ואף שילשה את תפוקת הנפט שלה בששת החודשים האחרונים. מ־2.2 מיליון חביות ליום באוגוסט 1985, ופתחה במלחמת מחירים בשוק הדלק העולמי. הסעודים קיוו, שכמידה שירדו מחירי הנפט גם בריטניה תאלץ להגיע להסכם עם אופ"ק, או לגרום הפסקת השאיבה.

סעודיה יכולה להרשות לעצמה למכור כמויות גדולות של נפט במחירים נמוכים, משום שגם המחירים הנמוכים גבוהים מעלות הפקת הנפט שלה — כ־5 דולרים לחבית. לעומת זאת מצוי בים הצפוני סוג נפט שתפוקתו עולה אף ל־25 דולר לחבית.

בינתיים דחתה בריטניה את הצעת סעודיה לשתף פעולה עם אופ"ק, ואילו נורווגיה הודיעה שתסכים לשתף פעולה רק יחד עם כל המדינות האחרות שמחוץ לארגון. לפני שבוע רווחה הסברה שוונצואלה, כנציגת אופ"ק, תשפיע על מקסיקו, הנחשבת כמעצמת הנפט הרביעית בעולם. אך השיחות בין נשיא מקסיקו, מיגואל דה לה מדריד, לבין נשיא ונצואלה, לוסינצ'י, הביאו לתוצאות אחרות — מקסיקו הודיעה על הורדת מחירי הנפט שלה ב־4 דולרים לחבית בממוצע, וונצואלה הודיעה שלפני כן החליטה להוריד את מחירי כל סוגי הנפט שלה ביותר מדולר ואת סוגי הנפט הכבד ב־2 דולרים לחבית בממוצע. בעקבות המשבר הלכה אקוואדור, שהודיעה כי לא תהיה קשורה למחירי אופ"ק.

במצב זה הביעו התנגדות למדיניות הנפט של סעודיה גם לוב ואיראן, שהחליטו להכריז בכנס החירום בווינה להוריד את תפוקת הנפט של כל 13 מדינות אופ"ק מ־16 מיליון חביות ליום.

אלחנן הורוביץ

מוצע לבטל את המונופול של המועצה לשיווק פרי הדר

מי שעושה טעויות אינו צריך חיזוק, אמר ד"ר ליאון שעשוע, שניהל עד ליציאתו לגימלאות את מחלקת התכנון בבנק לחקלאות. שעשוע, שהיה חבר בוועדת פוהורילס לבדיקת המצב בחקלאות, לא חתם על המלצות הוועדה בנושא הרפורמה בענף ההדרים שפורסמו במדור זה.

לדבריו, לא חתם על ההמלצות, כיוון שגישתו לנושא שונה. המועצה לשיווק פרי הדר, הוא אומר, הינה גוף ביורוקראטי, מונופוליסטי, ותולדותיו בשנים האחרונות מצביעות על טעויות החוזרות על עצמן. לדוגמה הוא מביא את עונת 1982/83. כאשר בצרפת ובגרמניה השווקים היו מוצפים בפרי הדר והמחירים היו יורדים. על ראשי המועצה זה לא השפיע, הם שלחו לשם את הכמויות הרגילות, והפסידו. התוצאה — שיגור ועדה מיוחדת של חברי הנהלת המועצה, שהגיעה למסקנה כי המחירים יורדים בגלל הצפת השוק. הדברים היו ידועים גם בלי ועדה. אך זו היתה השיגרה.

בענף ההדרים יש ירידה בערך הפדיון פר"כ. כתוצאה מהירידה בכמות הפרי המיוצא, ויש ירידה במחירי פרי הדר במונחים ריאליים, כתוצאה מכמויות הפרי הגדולות בשוקי אירופה. בשוק יש מתחרים — ספרד, איטליה, יוון וקפריסין. כן מזכיר ד"ר שעשוע כי כתוצאה מהירידה במחירים הוזנח הטיפול בפרדס, מה שהביא לירידה ביבולים ולעלייה בבררה. צירוף שני גורמים אלה, הוא קובע, הביא לעקירת פרדסים. העקירה מקיפה גם פרדסים בעלי פוטנציאל יבולים גבוה.

בהמלצות שהגיש ד"ר שעשוע לשר החקלאות, ברעת יחיד, הוא גורס שיש לעצור את תהליך ההידרדרות בענף ההדרים ולאפשר למדינה לקבל מקסימום דולרים מההשקעות בענף. יש להבטיח לפרדסן הכנסה שתאפשר השקעות כראויות כלכלית בטיפול בפרדס ובחידושו, בהחלפת זנים ובנטיעת עצים. מצב כזה ימנע בזבוז ויקטין את אי־הוודאות בו נתון הפרדסן. שעד כה היה האחרון בתור לקבלת התמורה. המגדל למד, כי במבנה הקיים של המועצה, ירידה של 10 אחוזים במחיר הפדיון של הפרי בחו"ל פירושה הקטנת התמורה למגדל ב־30 אחוז. לכן יש צורך בשינוי רדיקאלי. בהתחשב בתחרות הגוברת והולכת. ע"י הוזלה בהוצאות הייצור. בתוך זה הקטנת התשלומים לחברות הקבלניות, שעד כה קיבלו את חלקן ללא כל קשר למחירי השוק.

ד"ר שעשוע ממליץ על השקעות במחקר ופיתוח ליצירת זנים חדשים ושיפור איכות הפרי הקיים. המלצתו העיקרית היא, כי הממשלה תקבע מחיר מינימום ליצוא בהתאם לזן הפרי ואיכותו. כן הציע לקבוע מחיר מינימום ליצוא, כך שיבטיח הכנסה סבירה לרמת היבול הממוצעת בענף.

לרמת יבול ממוצעת של תפוזים מזן שמוטי, שהיא 4 טונות לדונם, ממליץ ד"ר שעשוע לקבוע מחיר מובטח של 100 דולר לטונה. כאשר 60 אחוז מהפרי מיועדים ליצוא. כלומר, 240 דולר. בהנחה שטונה בררה המיועדת לתעשייה תכניס למגדל 70 דולר. הכנסתו ברוטו תגדל ב־112 דולר נוספים. ההכנסה ברוטו לדונם תגיע ל־352, פחות 200 דולר להוצאות משתנות, תביא לתמורה של 152 דולר נטו לדונם. הוא מדגיש, כי המחיר המובטח מתייחס אך ורק לגבי פרי בר איכות, המיועד ליצוא.

מהנתונים שהובאו לפני ועדת פוהורילס התברר, כי שליש מהפרדסים, כ־100 אלף דונם, יבולם נמוך מ־3.5 טונות לדונם ואין להם הצדקה כלכלית. ייתכן, טוען ד"ר שעשוע, שחלק מהם הוזנח בגלל ההכנסה הנמוכה ואפשר לשקמם. באלה צריך להשקיע. פרדסים שאינם ראויים לשיקום הוא ממליץ לעקור ולתת מענקי עקירה. וכך לשחרר אמצעי ייצור כמו מים לשימושים יעילים יותר. אם יהיה צורך לעקור 60 אלף דונם, ומענק העקירה יהיה 300 דולר לדונם, הוא יסתכם ב־15 מיליון דולר. לעומת זאת זו אפשר יהיה לשחרר 35 מיליון מ"ק מים לשימושים אחרים.

ההשקעה לפי חשבון זה תהיה 0.43 דולר למ"ק מים. ולדעת ד"ר שעשוע זו השקעה נמוכה ביחס להשקעה הדרושה כיום לפיתוח מקורות מים חדשים, העומדת על 1 דולר לפיתוח כל מ"ק של מים, לפי נתוני נציבות המים.

לאור המצב בשוקי העולם, עקב כניסת הספרדים לשוק המשותף, וכיוון שלא ניתן לערוך שינויים מהותיים במועצה לשיווק פרי הדר, יש לדעתו לבטל את החוק המעניק זכות מונופול יחיד למועצה לשיווק פרי הדר בחו"ל ובהקצאת פרי לתעשייה ולמסחר בשוק המקומי.

חיים מרגלית

מבזקים כלכליים

● ישעיהו גביש, מנכ"ל קונצרן כור, נבחר לתפקיד יו"ר ההנהלה הציבורית של יריד מוצרי אזורי הפיתוח, שייערך בערב פסח הקרוב ב„לב דיזנגוף" בתל־אביב. מגמת היריד היא לאפשר למפעלים וליצרנים להציג ולמכור את מוצריהם ערב חג הפסח ועל־ידי כך להגדיל את עסקיהם.

● קונסרן „תיעוש" קיבל מהתעשיין גרשון רווב אופציה ל־26 אחוז ממניות חברת „אופיס" לצביעה ואשפרה. מנכ"ל תיעוש, בן־ציון בצלאל, מסר כי חברתו תחליט תוך מספר שבועות אם לממש אופציה זו. ואם תעשה כן תיהפך לבעלת רוב המניות בחברה. כיום יש ל„תיעוש" 36 אחוז ממניות החברה. לדברי בצלאל, העומד גם בראש חטיבת הטקסטיל של הקונסרן, שואפת „תיעוש" לשליטה בחברות בהן היא שותפה. מפעל „אופיס" באזור מעסיק 130 עובדים ונחשב כמפעל רווחי.

● פוליסה לביטוח תאונות אישיות לחיילים בשירות חובה, שהיא בבחינת חידוש בענף הביטוח, נמכרת בימים אלה על־ידי הסניקס הישראלי. הפוליסה באה למלא את החסר בכיסוי הביטוחים שמעניקים משרד הבטחון וצה"ל לחיילים בשירות חובה. מחיר הביטוח — 37.5 ש"ח לשנה.

עוד 5 ימים ל„מטמון תשואה"

בנק הפועלים מאריך עד ליום ד', 5 בפברואר, את המועד האחרון בו ניתן להצטרף לתכנית „מטמון תשואה" המעניקה 110% מריבית ח.ח.ד. כבר כעבור 12 חודש, לפי הסדר זה, מי שמצטרף עתה לתכנית. וימשוך את כספו במהלך החודשים פברואר או מארס 1987, יקבל ריבית בשיעור של 110% מהריבית הדביטורית.

יצויין, כי מי שיתמיד לחסוך בתכנית במשך שנתיים, ייהנה מהצמדה מלאה של כספו ומריבית צמודה בשיעור של 6% לשנה.

בכנסת

משרד הבטחון מתקצב את עצמו

במחקר שנערך ע"י מוסד ואן־ליר נמצא, כי למשרד האוצר אין מידע שוטף על הנעשה במערכת הבטחון.

מהמחקר עולה, כי לאחר סיכום על גובה התקציב בשקלים ובמט"ח מוגשת הצעת התקציב מדי שנה על־ידי משרד הבטחון, ולא על־ידי משרד האוצר, כמקובל בשאר המשרדים.

עוד מסתבר, כי במהלך שנת התקציב מבצע משרד הבטחון שינויים בתוכניות ובתקציבים כראות עיניו, והאוצר יודע עליהם לאחר מעשה. כך יכול משרד הבטחון ליצור מחוייבויות הגורמות לחריגות מסמכות מאושרות.

חה"כ מתי פלד ביקש משר האוצר תגובה על מחקר זה. סגן שר האוצר, עדי אמוראי, השיב בכנסת כי מחקר זה איננו נכון והכחיש מכל וכל את הנאמר במימצאיו. לשאלת פלד מדוע במשרד הבטחון אין קיצוץ בתקציב השיב סגן השר כי משרד הבטחון קיצץ 600 מיליון דולר במלאים.

פלד: מה בין קיצוץ במלאים לקיצוץ בתקציב השוטף?

15 מיליון דולר לערבויות לרוכשי דירות

בנק ישראל ישחרר 15 מיליון דולר מפקדונות הקבלנים בבנקים למשכנתאות. מתוך 70 מיליון דולר הנמצאים בבנקים אלה. למתן ערבויות בנקאיות לרוכשי דירות — כך הוחלט בישיבת ועדת המשנה לענייני שיכון ומשכנתאות בראשות חה"כ חיים רמון. ח"כ רמון הודיע, כי הוא תומך בדרישת הקבלנים להקמת קרן סיוע לענף בסך 5 מיליון דולר, חציה מהממשלה והחצי ממקורות עצמיים, וכי יפעל בעת אישור התקציב להקמת קרן זו.

משרד האוצר התבקש לבדוק מחדש את בקשת הקבלנים לפטור אותם ממס מעסיקים על בנייה שאינה למגורים, ולהגיש לוועדת המשנה את אומדן הפסד ההכנסות ממס.

כרטיסי הפלסטיק על הכוונת

כרטיסי האשראי עמדו בשבוע שעבר במרכז ההתעניינות של חברי ועדת הכספים. חה"כ דן תיכון הציע, כי חברות האשראי יעברו לחיוב חד־חודשי במקום חיוב דו־חודשי. ח"כ חיים רמון הצטרף להצעה, אך חברי־הכנסת שפירא וגרופר התנגדו, בטענה שאי־אפשר להעסיק את המשק בחוקים ויש להניח לו להתנהל באופן חופשי.

משלחות של רשתות השיווק, ששטחו את בעיותיהן, לפני הוועדה, טענו שכ־50% מרווחיהן מועברים לחברות האשראי כעמלות בגין השימוש בכרטיסי האשראי. חה"כ חיים רמון פנה בעניין זה לנגיד בנק ישראל, דר' משה מנדלבאום.

רמון קרא לרשתות השיווק להנפיק כרטיס אשראי משלהן, אך בשל קשיים משפטיים הסכים הנגיד, שבסמכותו להסדיר את הנושא, לפתוח בדיונים עם נציגי ה„שופרסל", ה„קו־אופ", על מנת לבצע את הצעדים הנחוצים לשם כך.

רונית אנגל

מייקרים גורמי ייצור, ובוכים

נראה שד"ר מנדלבאום לא ישקוט ולא ינוח לפני שיהרוס כליל את המשק. המצאתו האחרונה, הטלת מס על קבלת אשראי מחו"ל, משתלבת יפה במדיניות האוצר של ייקור גורמי הייצור במשק הישראלי. המבוסס כזכור על יבוא גדול ועל יצוא גדול. ייקור גורמי הייצור מביא לאובדן כושר התחרות בשוקי היצוא ולצורך במתן הגנה נוספת בשוק המקומי. בסופו של תהליך, מביא ייקור גורמי הייצור לידי מיסוי ממשלתי לצורך בסיבסוד היצוא, או לביצוע פיחותים בערך השקל. מדיניות הפיחותים היא גורם ישיר בתהליך האינפלציוני. אפילו לדעת ד"ר מנדלבאום.

בנק ישראל מתעקש להחזיק ריבית שקלית של 6 אחוזים לחודש, שהיא ריבית של 100 אחוז לשנה. ריבית זו, לגבי תעשיות היצוא, שהיא ריבית ריאלית וגם לגבי תעשיות שמחירן מוקפא. הלחץ הציבורי נגד שיעורי ריבית אלה נשא פרי ובנק ישראל נאלץ לאט־לאט להיכנע ולהוריד את הריבית. אולם הנגיד לא נכנע, אלא פיתכם. הוא המציא מונח חדש — „סל הריבית". ב„סל" זה מכניסים את האשראי המכוון ליצוא, את האשראי הדולרי ואת האשראי השקלי. על־פי ה„סל", טוען בנק ישראל, הריבית הממוצעת היא רק בין 2.5 אחוזים לחודש, כ־50 או 40 אחוז לשנה. שלדעת הבנק הם כבר ריבית ריאלית.

מחישוב זה מתעלמים כמובן מהיבטים שונים של הנושא. הריבית הדולרית נמוכה יותר, אך בהחזקת האשראי הדולרי כלול גם הסיכון של פיחות השקל. האשראי המכוון, הניתן כיום ברובו בליבור+2 אחוזים הוא אשראי המיועד לסייע ליצוא ולא נועד לאזן תשלום ריבית שקלית גבוהה יותר. למעשה, באופן עקיף ביטל מנדלבאום את חלק היצוא באמצעות הקצאת אשראי, שהוא כיום לא סיבסוד, אך עם הקצאתו הסלקטיבית מהווה סיוע לייצור ליצוא.

סל הריבית גם אינו מתחשב כמובן בהקצאה הדיפרנציאלית של האשראי. הממוצע של סל האשראי מזכיר במרווייק את הבדיחה על הממוצע בין בתולה לבין אשה בחודש התשיעי, שכידוע יתן ממוצע של 2 נשים שכל אחת מהן חצי בהריון. מנדלבאום אינו דואג לכך שכל מפעל יקבל הקצאת אשראי בהתאם לסל הריבית. לכן בעלים שאינם זכאים לאשראי מכוון יתמוטטו מהריבית השקלית. והבעלים הזכאים לאשראי מכוון בהתאם לתנאי השוק העולמי יצטרכו לשלם ריבית יותר גבוהה, ולכן היצוא שלהם ייפגע. ככל הנראה, הנגיד לא ישקוט ולא ינוח עד שעל־פי מדיניות מוניטארית שלו יהרוס את כלל המשק, כולל משק היצוא. שכביכול נועד להיות המנוף לצמיחה.

פיחות עקיף של השקל

למען השגת יעד זה הגיש הנגיד הבנק המרכזי הצעה לוועדת השרים לענייני כלכלה, להטיל היטל של 6 אחוזים על כלל האשראי במט"ח. היטל כזה כמכס המוטל על יבוא דולרים ויש בכך משום פיחות עקיף של השקל. בכלל, הפרשים בשער הריבית מבטאים שוני בין הערך הריאלי לבין הערך הנומינאלי של המטבעות. הפרשי התשואה מיועדים לאזן את נכונות ההחזקה של נכס פיננסי אחד לעומת נכס פיננסי שני. לפיכך מעריך בנק ישראל, ככל הנראה, כי הערך הריאלי של הדולר איננו 1.5 שקל אלא כ־6.7 שקלים לדולר, לפיו נקבעת התשואה או ריבית פי 5 על נכס שקלי לעומת נכס דולרי.

בהצעתו המקורית של הנגיד נכלל היטל גם על אשראי במט"ח לזמן קצר, בינוני וארוך. וגם על אשראי ספקים. השרים בוועדה לא הבינו את מלוא משמעות ההצעה ועל כן אישרו אותה. רק מאוחר יותר, בעקבות שאלות העיתונאים, חזרו בהם השרים מודעי והורביץ מההחלטה, לא לפני שהשרים יעקבי ושחל ערערו עליה.

ההצעה המקורית היתה אמורה להטיל מיסוי גם על ניצול אשראי ליבוא לשם יצוא, ולהעניש את היצרנים המשתמשים באשראי ספקים. קנס כזה היה מצמצם מיד את השימוש באשראי ספקים ומוריד את רזרבות המט"ח של בנק ישראל במאות מיליוני דולר. ככל הנראה סובל הבנק מעודף דולרים, או מפחד שהצגת מלוא הרזרבות תגרור עליו לבקש סיוע נוסף מהאמריקנים בשנה הבאה. מכל מקום, נגיד בנק ישראל נבהל מהצעתו וירד מהעץ הגבוה. במשך כשבוע תיקן את ההצעה כך שלא תחול על יבוא דלק, על חברות ספנות ותעופה ועל יבוא שנועד לפעילות תעשייתית לטווח קצר. עם זאת, עדיין נותר בהצעה ההיטל על יבוא הון להשקעות בתעשייה לטווח ארוך. ההיטל על־פי ההצעה יהיה בשיעור של 6 אחוזים לשנה, ולא חד־פעמי. במקרה זה יסגור בנק ישראל את התוכניות לגיוס כסף בשוקי ההון לצורך השקעות, ויכביד על אותם מטומטמים בחו"ל שינסו לנצל את הפרשי הריבית לשם השקעות באג"ח ממשלתיות בישראל במקום בחו"ל, ויתעלמו מכך שישראל איננה בדיוק השקעה בטוחה. בשני המקרים. הצעד המוצע על־ידי בנק ישראל הוא שלילי ביותר.

נגד הוזלת הריבית ונגד הוזלת האנרגיה

הצעד הזה משתלב יפה במדיניות האוצר, המתנגד חריפות להוזלת מחיר החשמל למרות התמוטטות מחירי הדלק העולמי. מחיר החשמל קובע כידוע את מחיר המים, המלט ומוצרי תעשייה עתירי־אנרגיה, כגון פטרוכימיה, „פרוטרום" ומפעלי יצוא אחרים. כלומר, המדיניות הממשלתית מנסה לאלץ את התעשייה הישראלית להתחרות בשוק הפתוח, כאשר כל גורמי הייצור מיוקרים באופן מלאכותי פרט לשכר העבודה, המוזל באופן מלאכותי. ברור כי מדיניות כזאת נועדה לכשלון. אולם במקום לתקן את העיוות, ולהשוות את מחיר הכסף, הדלק, החשמל, המים וכו' למחירי השוק הבינלאומי, יעדיפו לסבסד את הייצור ואת היצוא. באמצעי זה יתקנו עיוות אחד ע"י עיוות שני.

ד"ר מנדלבאום
ירד מהעץ הגבוה

הרעיון שניתן ליישר את הקווים ולמכור את גורמי הייצור במחירי השוק, ואז הייצור לא יזדקק לסיבסוד, אינו עולה כלל על דעת בנק ישראל והאוצר. החוששים כי ישארו מחוסרי עבודה. כך. באמצעות תאוריית השוק החופשי, מגביר בנק ישראל את מעורבותו בעיוות כל היחסים הכלכליים במשק. גם אגף התקציבים סבור שמותר לו להטיל מיסוי מוסווה של החשמל. ולא להוזילו. על מנת לשמור כמה שקלים בקופה.

בנק ישראל מתכסה בטענה שהציע להעביר 400 מיליון ש"ח משוק ההון הפנימי לצרכי התעשייה. אולם מנדלבאום יודע שהאוצר הסכים להעביר רק 150 מיליון ש"ח, וספק אם יעמדו גם בכך. ההצעה להיטל, טוען הבנק המרכזי, היא עיסקת חבילה עם הצעתו שלא התקבלה. לא מובן רק, למה טומן הנגיד את ראשו בחול ומציע הצעות כאילו הצעתו המקורית נתקבלה. גם במקרה זה ספק אם יש להעניש את התעשייה היכולה לגייס הון במחיר זול יותר. אך המשחק של הנגיד ב„כאילו", כאילו נתקבלה הצעתו, מעיד על חוסר אחריות ועל העדר שיקול דעת בסיסי.

צבי טימור

טור החדשות

ייאסר תשלום דמי ניהול לבעלי שליטה בחברה

בעלי מניות עיקריים בחברה לא יהיו זכאים לקבל דמי ניהול מהחברה המנפיקה — קובעות הנחיות חדשות שאומצו באחרונה על־ידי דירקטוריון הבורסה. דמי הניהול כוללים כל תשלום, להוציא משכורות או שכר תמורת עבודה במסגרת המקובל בענף בו פועלת החברה, והחזר הוצאות שהוצאו במסגרת שירותים שניתנו לחברה.

הנחיות הבורסה קובעות עם זאת, כי דירקטוריון הבורסה רשאי לשקול אישור תשלום דמי ניהול לבעלי מניות עיקריים לתקופה מוגבלת, בחברה שמנפיקה לראשונה, תמורת ניהול החברה בפועל. בנסיבות מיוחדות המצדיקות זאת לדעתו, לרבות אם היה נהוג בעבר הסכם דמי ניהול בחברה, ובלבד שלא נחתם סמוך לפני פרסום התשקיף.

במקרים בהם אישר דירקטוריון הבורסה תשלום דמי ניהול לבעלי מניות עיקריים כאמור לעיל, לא יעלה שיעור דמי הניהול על 7.5% לשנה מהרווח לפני מס ולפני הכנסות מיוחדות. במקרים בהם מקבלים בעלי מניות עיקריים תשלומים אחרים, ובנוסף מגיעים להם גם דמי ניהול, הרי: א. במקרים בהם התשלומים האחרים הם בגובה 7.5% ומעלה מהרווח, לא ישולמו דמי ניהול; ב. במקרים בהם התשלומים האחרים נמוכים מ־7.5% מהרווח יתוספו להם דמי הניהול המגיעים. ובלבד שכל התשלומים יחדיו לא יעלו על 7.5% מהרווח.

חישוב שיעור דמי הניהול והתשלומים האחרים ייעשה על בסיס נתונים מתואמים לאינפלציה, הן של הרווח והן של התשלומים האחרים, לרבות מקדמות על חשבון תשלום דמי ניהול, אם ניתנו כאלה, וכל אלה באישור רואה־החשבון של החברה.

בכל מקרה בו יאשר דירקטוריון הבורסה לשלם לבעלי מניות עיקריים דמי ניהול, תחוייב החברה להציג בתשקיף ההנפקה את ההשפעה שהיתה להסכם דמי הניהול על הדו"חות הכספיים שלה, אילו ההסכם היה קיים שלוש שנים לפני פרסום התשקיף, אף אם בפועל ההסכם קיים תקופה קצרה יותר.

חברות שניירות הערך שלהן רשומים למסחר, ואשר אינן משלמות כיום דמי ניהול לבעלי מניות עיקריים, אינן רשאיות לשלם גם בעתיד דמי ניהול לבעלי מניות עיקריים. חברות שניירות הערך שלהן רשומים למסחר, והמשלמות דמי ניהול לבעלי מניות עיקריים במתכונת שונה מהמתואר לעיל, תבואנה בדברים עם הבורסה כדי לקבוע כיצד ינהגו עם כניסת ההנחיות החדשות לתוקף.

אייל שגב

אי־הוודאות בבורסה תימשך

הפעילות בבורסה בשבוע הקרוב תימשך במתכונת דומה לזו של השבוע החולף. כלומר אווירה של אי־יציבות — מעריכים כלכלני הבנקים. הם סבורים כי בטווח הקרוב אין לצפות להחלטות כלשהן שתהיה להן השפעה על הפעילות בבורסה. לדבריהם, אין כיום ציפיות לפיחות, וגם עליית המדד בינואר לא תחרוג כנראה מעבר ל־2 אחוזים.

מכאן, שגם בשוק אגרות החוב הצמודות אין לצפות לשינויים משמעותיים, אם כי ייתכן תיקון טבעי באג"ח הדולריות. עקב רמת התשואות הגבוהה לפדיון. אגרות החוב צמודות המדד נראות כיום לכלכלני הבנקים כאפיק המצדיק השקעה.

לעומת זאת הפקדונות השקליים איבדו מעט מחינם. שכן בסוף השבוע היו לבנקים עודפי נזילות גדולים, והם גדלו בתחילת השבוע בגלל תשלום המשכורות. הריבית על פקדונות „ג'מבו" ירדה לרמה של 28 אחוז לשנה. לעומת 33־34 אחוז לשנה לפני כשבוע. בעת שלבנקים היו גרעונות נזילות.

אם יימשך מצב של עודפי נזילות במערכת, תיתכן ירידה נוספת בריבית ה„ג'מבו".

א.ש.

הנחיות לבנקים בקשר לחובות מסופקים במט"ח

המפקחת על הבנקים פירסמה בימים אלה הנחיות חדשות לבנקים, המתייחסות לביצוע הפרשות לחובות מסופקים בגין הלוואות במטבע־חוץ שניתנו לתושבי ישראל או לתושבים זרים.

ההנחיות קובעות, כי לגבי תושבי ישראל יש לכלול במסגרת ההתחייבויות השוטפות במט"ח הפרשות לחובות מסופקים במט"ח בגין הלוואות לתושבי ישראל שהוכרו לצורך קבלת פטור מתקרות האשראי ונחתבת התשלום המיוחד לבנק ישראל. הכללים החדשים מאפשרים גם לכלול במסגרת ההתחייבויות השוטפות הפרשה לחוב מסופק בגין חובות של תושב חוץ, אם המפקח על הבנקים אישר זאת, ובתנאים שיקבע.

בחוזר לבנקים מבהירה המפקחת. כי תהיה נכונה לשקול מתן אישור כאמור אם התכנוע שלגבי תושב החוץ ניתן צו פירוק, צו למינוי כונס נכסים או צו לקבלת נכסים לפי פקודת פשיטות רגל 1936. או מסמך מקביל אחר. במקרים בהם יינתן אישור כזה יחוייב התאגיד הבנקאי לרכוש מטבע־חוץ כנגד החוב המסופק ולהפקידו בחשבון מיוחד. נושא ריבית, בבנק ישראל, שלא ייחשב כנכס נזיל, ולהחזיקו עד למועד בו יהפוך החוב לחוב אבוד ויימחק בספרים. תאגיד בנקאי אינו רשאי למחוק בספרים חוב אבוד שנוצר כתוצאה מחבות כלשהי של תושב חוץ כלפיו. ללא היתר מיוחד מאת המפקח על מטבע החוץ.

א.ש.

תנאים מועדפים לביטוח תלמידים ב„שחם"

סוכנות הביטוח „שחם", שהחלה באחרונה לעסוק בביטוח תלמידים בבתי־ספר, מקווה להגיע עד סוף השנה לביטוח של 20 אחוז מכלל תלמידי בתי הספר בארץ. כזכור, קבע משרד החינוך כי ביטוח תלמידי בתי הספר ייעשה באמצעות חברת הביטוח הממשלתית „ענבל". אולם מתברר כי „שחם", שהיא חברה־בת של „הסנה", מציעה לתלמידים תנאי ביטוח טובים בהרבה מאלה שמציעה „ענבל", תמורת אותו תעריף.

הביטוח של „שחם" נעשה בפרמיה של 7 שקלים לשנה, אך בניגוד לתנאי הביטוח של „ענבל", הוא מכסה את התלמיד במשך 24 שעות, 365 יום בשנה, כולל טיולים וחוגים.

במסגרת תעריף זה מחזירה „שחם" לוועדי ההורים 5 אחוזים מהתעריף לקרן המיועדת לממן את הביטוח של תלמידים חסרי אמצעים.

סכום הביטוח הניתן במקרה מוות הוא 5,000 דולר ובמקרה של נכות תמידית 100 אלף דולר, כאשר אחוזי הפיצוי נקבעים ביחס ישיר לאחוזי הנכות וב„ענבל" על נכות באחוזים נמוכים הפיצוי נמוך יותר.

סמנכ"ל החברה, עו"ד שוקי לשר, מסר כי עד כה ביטחה „שחם" 12 אלף תלמידים מתוך מיליון תלמידים בארץ, והיא מבקשת להגדיל את הנתח שלה לכ־200 אלף תלמידים.

א.ש.

גלגלי הבורסה

עודף היצע במניות ההסדר העלה התשואה ל־15%

שבוע המסחר נפתח אתמול במגמת ירידה בשוק המניות. עודף היצע במניות ההסדר התקרב ל־1.8 מיליון ש"ח. גם ערך השוק של המניות התעשייתיות ירד אתמול, בשליש אחוז. בשוק אגרות החוב ירדו הצמודות לדולר ב־1.2 מיליון ש"ח. בעוד הצמודות למדד עלו ב־1.2 מיליון ש"ח.

הציבור הוציא אתמול 1.4 מיליון ש"ח מקרנות הנאמנות, מזה 1.1 מיליון ש"ח מה„סולידית" ו־300 אלף ש"ח מהמתמחות בניירות.

הדולר השחור נשאר יציב והוסיף לנוע בין 1.65 („קניה") ל־1.60 („מכירה") ש"ח.

במלווה קצר מועד נעו התשואות החודשיות בין 2.02% ל־2.31%, לסדרה אחת, ל־9 ימים, נקבע שער 99.35%, ללא התערבות בנק ישראל. המחזור בכלל הסדרות הסתכם ב־1.4 מיליון ש"ח.

בשוק המניות ירדו אתמול 161 שערים, לעומת 116 שעלו ו־102 שנשארו בלי שינוי. מהם 35 ירדו ב־5% ויותר ו־36 עלו ב־5% ויותר. היו 9 „מוכרים בלבד" ו־5 „קונים בלבד". המחזור התקרב ל־3.3 מיליון ש"ח, מזה כ־1.6 מיליון ש"ח במניות ההסדר. המניה הפעילה ביותר היתה של בל"ל, שהמחזור בה הגיע ל־545 אלף ש"ח, תוך ירידת שערה ב־0.7%.

במניות ההסדר ירדו (ב־%): אי די בי רג' — 0.6; אי די בי ב' — 0.5; אי די בי א' — 0.4; איגוד רג' — 0.4; דיסקונט ב' — 1.1; פועלים מ' — 1.0; בל"ל — 0.7; מימון סחר — 0.6. עלתה רק מזרחי מ', ב־0.6%.

הקבוצה ירדה בממוצע ב־0.48%. עקב הירידות בשעריהן עלו תשואותיהן השנתיות המובילות בין 15.06% (הפועלים ש') ל־15.22% (אי די בי רג').

במניות החופשיות בלטו העליות (ב־%): ציון 1 — 15.0; לומיר 5 — 10.1. בלט גם הביקוש של 1.4 מיליון ע"נ למניות ים המלח, שהעלה את שערן ב־1.3% ל־12,150. לעומתן בלטו הירידות: גולדפרוסט 1 — 10.0 (בעוד שלגולדפרוסט 5 נרשם שער „קונים בלבד" וגולדפרוסט אופ' ירדה ב־4.8%); מ.ל.ט. 5 — 10.1; נפט אופסס 2 — 63.3.

מכל סוגי המניות החופשיות עלו אתמול רק מניות נדל"ן, ב־0.4% בממוצע. הירידות הגדולות ביותר — 2.33% ו־1.65% — נרשמו במדדי השערים של הבנקים למשכנתאות וחיפושי נפט, בהתאמה.

בשוק איגרות חוב היו יציבות ותנודות עד 1% בצמודות למדד ויציבות, וירידות עד 2% בצמודות לדולר. המחזור עלה ל־8.8 מיליון ש"ח, והיה כפול כמעט מהמחזורים בשוק המניות ובמק"מ גם יחד.

★ בנק המספנות לישראל הודיע, שבמחצית השנייה של 1985 חזר למצב של רווחיות, אולם עקב תוצאות גרועות יותר במחצית הראשונה של השנה הגיע ההפסד המתואם לשנת 1985 כולה ל־1.8 מיליון ש"ח. הפסד זה נקבע לאחר שנעשו הפרשות בסך 2.5 מיליון ש"ח לחובות מסופקים, ולאחר שיוערה הפרשה גלובאלית נוספת בסך 300 אלף ש"ח.

★ „יעשור" בנק למשכנתאות דיווח על הפסד מתואם בסך של 836 ש"ח (בערכים נומינאליים — כ־2.3 מיליון ש"ח רווח) לשנת 1985. מאחר שהמס מחושב על הכנסות בערכים נומינאליים בניכוי פיצוי חלקי בלבד בגין השחיקה האינפלציונית של ההון, נשאו תוצאות השנה רווח מתואם של 443 אלף ש"ח. מדידת התוצאות בערכים דולריים מראה רווח לאחר מס בסך של כ־12 אלף דולר.

★ „מאיר עזרא ובנו (1980)" הודיעה על רווח מתואם של 366 אלף ש"ח לתקופה מ־1.4.85 עד 30.9.85, לעומת הפסד מתואם של מיליון ש"ח בשנה שנסתיימה ב־31.3.85.

אלחנן הורוביץ

מאת יעקב רבי (439)

מלים סופרלאטיביות

יש שהשמטת ה' הידיעה היא מחדל, שיבוש או ספק־שיבוש. כגון סיום מכתב־ידידות ב„מיטב איחולים", ומוטב: מיטב האיחולים. אחד ממיודעיי, הרגיל להקדים לחתימת שמו את הנוסח „מיטב איחולים", מתרץ זאת לתומו כך: — הרי באנגלית אומרים „בסט וישיז", לא כן?

אמנם כן. אבל כל המתרגם פסוק כצורתו ו כ ד ק ד ו ק ו ה ל ו ע ז י אינו אלא בדאי. בכלל. העברית נוטה ליידע שמות־עצם יותר מן האנגלית, ומטבע־לשון אנגלי שאין בו מלית־היידוע the אינו יכול לחייב את העברית — אינו יכול לשלול ממנה את ה' הידיעה. לכאורה, אין תקבולת כל־עיקר בין „מיטב האיחולים" ובין „בסט וישיז". כהיגד האנגלי, המלה best היא ערך־ההפלגה או הסופרלאטיב של good = טוב. best משמע: הטוב ביותר (ואפשר גם: „הכי טוב"). אבל בעברית יש צורת־הפלגה נוספת, לא של ש ם ־ ת ו א ר (טוב + ביותר) אלא של ש ם ־ ע צ ם המביע מצב של „לעילא ולעילא": מיטב. מלה זו יש לה כל התכונות של שם־עצם: היא סומכת ונסמכת במבני־סמיכות: לכל המיטב (כיטוי נרדף של לכל המוטב), „מיטב שדהו ומיטב כרמו ישלם" (שמות כ"ב, ז), „מיטב השיר — כזבו" (מחברות עמנואל הרומי), וכאן — „מיטב האיחולים" שאנו מאחלים זה לזה; ונוטים אותו עם כינויי־גוף, כגון „כ־גין במיטבו" ודאי שניתן ל י י ד ע את מיטב: הענקנו לו מן המיטב. ואילו כאשר מיטב מופיע בתור נסמך, שם־העצם הסומך הבא אחריו נוטה להיות מיודע, אם על־ידי ה' הידיעה ממש, כמו בנוסח האיחולים שלנו, ואם על־ידי סופית של נטייה, כמו בפסוק הנ"ל מספר שמות: מיטב שדהו (= השדה ש ל ו) ומיטב כרמו (= הכרם ש ל ו).

יש לנו עוד כמה שמות סופרלאטיביים. על משקל מיטב חודש בדורות האחרונים היפוכו הענייני: מ ר ע (וכתיב מלא: מירע), היינו הרע או הגרוע ביותר. מילון אבן־שושן מביא את לשונו של איתמר בן־אבי: „ב מ ר ע סיטונינו". בעברית של ימינו יש מגוון שלם של שימושים במירע. אדם שהיום ראינוהו במיטבו אפשר שמחר נראהו במירעו. וכן מרב ובכתיב מלא מירב. אבל הנסמך הוא תמיד מ ר ב: בשווא, ואין להכניס יו"ד גם בכתיב מלא. מרב = הרב מכול, מאקסימום. תן דעתך: יש להבחין בין רוב למ־רב. אם כיתה, למשל, מונה 40 תלמידים ו־21 מהם נכשלו במבחן, אמור: רוב התלמידים נכשלו במבחן, ולא „מרב התלמידים", שהרי ההנחה היא כי לא התכוונת למספר מ א ק ס י מ א ל י של תלמידים. לעומת זאת רשאי אתה לומר, למשל: בכל שנות קיומו של בית־הספר, מ־רב התלמידים שנכשלו במבחן באחת הכיתות היה חמישה מתוך 40 אכן. מ י ע ו ט התלמידים היה מספר הנכשלים המאקסימאלי. לחלופין תוכל להשתמש בשם־התואר מ ר ב י: המספר המרבי (בבי"ת רגושה) של התלמידים וכו'. צורת־התבטאות מקבילה למלה רוב היא מרבית. שים לב. רוב ומ־בית הם שמות במספר י ח י ד. אך במשפט שנושאו הוא רוב או מרבית, הנשוא יהיה ב ר ב י ם: רוב התלמידים נ כ ש ל ו, מרבית התופעות האלה מ ו ב נ ו ת.

בשולי מכתב

פרופ' יעקב רותם כותב לי הערה בשולי מכתב ומקדים להערתו את ראשי־התיבות פ"ס. post scriptum בלעז — ומיד הוא מוסיף במאמר מוסגר:

„אגב, רבים גורסים נ"ב, דהיינו nota bene, ולדעתי צורה זו אינה נכונה. הרי המוסיף דברים בשולי מכתב אינו עושה זאת „דרך אגב" ואינו מבקש לומר למכותבו „זכור היטב", „שים לב" או „תן דעתך". אלא הוא מציין בפשטות שהערת השוליים עלתה בדעתו ל א ח ר ה כ ת י ב ה, „פוסט סקריפטום" בלאטינית".

עד כאן פרופ' רותם. הנכון הוא שבלועזית מקובלים ש ת י צורות־נוטריקון, גם זו המציינת את העובדה הטכנית שהדברים שלהלן באים כתוספת לגוף המכתב אחרי סיום כתיבתו, היינו „פוסט סקריפטום", וגם זו המסבה את תשומת־לב המכותב אל עניין מסוים, דהיינו „נוטה בנה" ותן דעתך וכיו"ב. בעברית אכן אימצנו לנו את הנוטריקון נ"ב. אולם משמעו הוא „נכתב בצד", כלומר דווקא כמשמע ה„פוסט סקריפטום" — ל א ח ר ה כ ת י ב ה.

לפנים בישראל, יש שכותבי אגרות בעברית (וביידיש) נהגו להוסיף הערה בשולי מכתב ולהקדים לה את התיבות עיקר שכחתי (כראשי־תיבות ע"ש) — משהו הקרוב במרומה יותר להוראתו של „נוטה בנה". קוראי שלום עליכם זוכרים היטב את תוספות „עיקר שכחתי" בסוף מכתביו של מנחם מנדל אל שיינה־שיינדל ונוחו.

בעריכת עלינא תורי

מבט ראשון

קו מתפרע

מאת דורית קידר

בגלריה של טובה אסמן תערוכה קטנה של רוני רכב, מעצב גרפי של ספריית הפועלים. התערוכה מעניינת עקב התלבטות האמן בין מקצועו הע־צוב, המשועבד תמיד לתוכן מסויים של ספר שיש לאייר, לבין עשייה אוטונומית ובלתי תלוייה. האידאוגרמות של רכב נובעות מהצורך המקצועי — ציור שישמש מראה לאידאה המסתתרת בספר. מעין מימרש ויזואלי בשפה הפלסטית של הרעיונות הספרותיים.

האידאוגרמות אשר מציג רכב הן בעלות איפיונים שונים ואפילו מנוגדים ולא בכדי. הסוג האחד עדיין כנוע לרעיון א־פריורי ועל כן סובל ממעצורים ומטכניקת־יתר. הסוג השני והמשוחרר כאילו פורץ את דפנות העקבות הספרותיים ומוצא פורקן בצורה המדברת בזכות עצמה. שלוש עבודות הן בעלות „נשמה יתרה": שתי תמונות גדולות משמאל ותמונה אחת גדולה מול הכניסה לגלריה. השלוש הן אחיות לאותה דרך של חשיבה. התמונות מאכלסות הן את הזוויתיות המאורגנת והמייצגת חשיבה רציונלית והן את גרעין הספונטניות שהוא הגורם המריץ קו מתפרע. זה האחרון יוצא מתחום מספר קווים המשוכים במאוזן ונוהה מעלה כלפי יציאה מהמסגרת. אותו גרעין אף ממריד מספר קווים רמויי שלהבת מתוך משולש ללא עקומה או יוצר רפרופי עלווה מפסי קו שנקטע ונשבר. תערוכה מעוררת עניין דווקא בעקבות התלבטויות שבה.

רחוב שנקין נותר מיותם אחר סגירת שלוש גלריות: „אחד העם 90", „תח רמה" ו„גלריה מלצ'ט." שלושה מקומות ששמו להם כמטרה להיות מעין אוואנגרד. לא תמיד המוצגים היו מעניינים. אך פעמה כאן רוח צעירה שחפצה לדחוף דברים ולשקף פעימות של יצירות צעירות הנוחשות בשטח. כנראה שהסיבה נעוצה בבעיות תקציביות, אולי היעדר נסיון לנהל גלריה, שאם אינה רווחית לפחות שלא תהיה הפסדית... מקומות כגון אלו אינם זוכים בתמיכה בשל המצב הכלכלי ודינם נחרץ — לסגירה. חבל.

מה שנותר בשנקין זו „גלריה אנטאה" — תחל לנשים בלבד ו„קמרה אובסקורה" בקירבת מקום — רחוב אלנבי. סיכוייה של אנטאה על כן למשוך אליה קהל הם דווקא בהתרחבותה ובפתיחת שערים לאמנים־גברים. הבדל המינים בכל הקשור לאמנות הוא מלאכותי ולא רלוונטי.

בימים אלה ועד מחצית חודש פברואר מציגה כאן צפורה כהן־דז ציור מסורתי טוב עם חוש חזק מאוד לצבע. הנושא: אשה. זו יושבה, שכובה למחצה, תמיד מכונסת בעצמה, עוטה אווירת התבוננות עצמית ורק של חומה מיסתורית החוצצת בינה לבין המסתכל. אווירה שמזכירה את סגנונו של אוג'ן דלקרואה ונשותיו האלג'יראיות. נשותיה של כהן־דז הן גדולות ונשיות כסמלי פריון סטטיים, אובייקטים להסתכלות עם חיים פנימיים ולא מוכרים. הרגישות משתקפת כאמור הן בצביעה החיונית והמשתנה ללא הרף והן באיפיונים עצמם. ציור שאינו מחדש ובכל זאת מעורר עניין עקב הכנות והישירות של ההבעה.

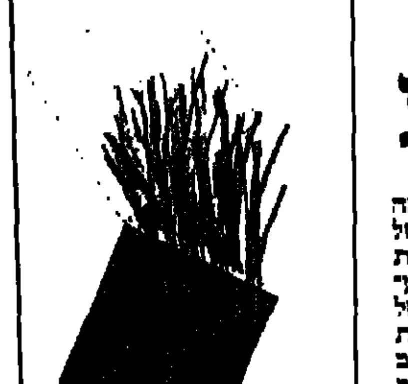

רוני רכב בגלריה טובה אסמן

בגלריה „קמרה אובסקורה" הוצגה תערוכה ביעף מאוסף מרצה אורח — אלן קלוין. האוסף שייך במקור לגלריה פוטוקולקט בניו־יורק. צילומים מן המאה הי"ט. מספר הצילומים המועט אך האיכותי מאוד עשוי לשמש מחדש הוכחה לכך שבעצם אמנות הצילום היא שהושפעה מקריטריונים ציוריים הרבה יותר מאשר התיזה ההפוכה. זו האחרונה רוצה לפרש את דחיית הריאליזם בציור כתוצאה מאי־יכולת להתמודד עם הריאליזם של צילום טכני, מידי ומהימן בהרבה למציאות הקיימת. תאוריה שכזו מקלה מדי על הבנת התפתחות מחשבת האמנות ומתעלמת מעובדה אחת בעלת חשיבות משמעותית — אמנות היא אולי בראש וראשונה אינטרפרטציה סוביקטיבית. ככל שנרצה להיות מהימנים, זווית הראייה הנבקטת כלפי הסובב אותנו היא אינדיבידואלית.

צילום שהוא אמנות ולא תיעוד גרידא טומן בחובו הסתכלות ייחודית. וציור — לא כל שכן. באוסף הזעיר והמצוין שהוצג ניתן היה לאתר את השפעת הרומנטיקה על הנשגב שבה, על מהויות שהן טרנסנדנטליות לנראה, על תחושת העוצמה והגדולות שבטבע (צילום של צייר ברווזים על־ידי קרטיס 1910), בצילום דיוקן על־ידי קמרון „פניסון". ניתן לאתר את הגישה הרמברנדטית בתנוחה ובהבעה ולעומתו המדונה של רפאל עם הגוון האידאלי. ענוג ורך כל כך מצוי בדיוקן אשה צעירה על־ידי אותו צלם. טבע דומם פלמי כולל האיקונוגרפיה האידאולוגית משפיע בוודאות על תפיסת טבע דומם של אלפינסטון. תערוכה מצויינת וכדאי בעתיד להראות ולהמחיש לתלמידי בית הספר את מקור ההשפעות התרבותיות ש„משנות" את ראיית עולמו של המצלם.

קונצרט ראשון

משהו שונה

מאת אביבה שלח

„ערבית מוסיקלית" בעריכת מיכאל הרן, עם טלילה ג'יקובסיליס (סופרן), מיכאל מלצר (חליל), אורי פיאנקה ואליקום זלצמן (כינור), רחל קם ובריגיט סולוס־ריכטר (ויולה), מיכאל הרן (צ'לו), עדינה הר־עוז (נבל) יונתן זק ומאיה ויצנר (פסנתר). בתוכנית: דביסי — סונטה לחליל, ויולה ונבל; סאטי — ג'ימנופדיות מס. 1 ו־3 לפסנתר; „אני רוצה אותך" ולס לפסנתר; סן־סנס — „החליל הנסתר" לקול, חליל ופסנתר. ראוול „שחרזדה" לקול ופסנתר; דופארק — שלושה שירים צזאר פרנק — חמישית הפסנתר בפה מינור. מוזיאון תל־אביב 25.1.86.

הערבית המוסיקלית הראשונה של מיכאל הרן וידידיו בעונה זו הוקדשה למוסיקה צרפתית, וכמו תמיד בתוכנית זו, מיועד חלקה הראשון ליצירות שאין מרבים להשמיע ובחלקה השני אחת הפנינים מספרות המוסיקה הקאמרית.

ייחודה של המוסיקה הצרפתית אינו רק בכך שהולחנה בצרפת. אלא בהיותה אחת מצורות הביטוי האופייניות לרוח התרבותית החדשה שקמה שם בשלהי המאה החולפת. שעיקרה בחזרה אל המקורות הלאומים המסורתיים ובהינתקות מן ההשפעה הגרמנית הרווחת. בדור שאחרי ואגנר היתה המטרה ליצור משהו שונה לחלוטין, לא רק במסגרת וצורה, אלא גם במהות ובשפה המוסיקלית עצמה. בתקופה בה חיפשו שנברג ועמיתו הווינאים אמצעי ביטוי חדשים הנובעים מן המסורת הטונלית הקלאסית־רומנטית עליה חונכו, פנו מלחיני צרפת לדרך נפרדת הקוראת תיגר על אותה מורשת עצמה ויצרו דפוסים חדשים של הרמוניה, ריתמוס ומלודיה. אלה הפכו לתשתית החדשה של המוסיקה בת־זמננו.

דוגמה מייצגת לשפה החדשה ניתן לראות בסונטה לחליל, ויולה ונבל מאת דביסי, לה האזנו בנגינה יפה של מלצר, סולם והר־עוז, ובג'ימנופדיות מאת סאטי עם מאיה ויצנר בפסנתר. במרכז התוכנית היתה הופעתה המצויינת של טלילה ג'יקובסליס בשירים מאת סן־סנס, ראוול ודופארק. כסופרן עשיר וברגישות גדולה היטיבה לבטא את הגוני עוניות, האקזוטיקה והמסתורין של עולמות רחוקים. יונתן זק היה מלווה מצויין וגם הצטרף אל קשתני הפילהרמונית בביצוע מבריק של חמישיית הפסנתר מאת צזאר פרנק, שסיימה קונצרט מהנה.

יונתן זק — בצוע מבריק

מוסיקה

נגן זר או תושב ארעי

התמרמרות בקרב המוסיקאים על שיתוף נגן זר בתחרות על שם פרנסואה שפירא

מאת דוד אור

התחרות העשירית על שם פרנסואה שפירא, שמועדת למוסיקאים ומבצעים ישראלים בתחילת דרכם, מעוררת התמרמרות בקרב מוסיקאים ומתחרים ישראלים. התחרות היתה מיועדת לאזרחים ישראלים בלבד. קרן התרבות אמריקה־ישראל אישרה לנגן זר שאינו ישראלי והנמצא בארץ לצורך לימודיו, נגן צ'לו מקוסטה־ריקה, תלמידו של אורי ויזל, להשתתף בתחרות. היא אף שינתה את התקנון, כדי לאפשר לו להשתתף בה.

אירוע זה עורר תגובה חריפה של איגוד המוסיקאים הישראלים, שמבקש לחזק את המטרה המקורית של קרן שפירא — עידוד מוסיקאים ישראלים בלבד. האיגוד מוחה גם על שיתופם של מוסיקאים זרים בביקורו של הזמר הרוסי מיסלים מגומייב בארץ. התופעה של נגנים זרים הבאים לארץ היא טובה ומבורכת, אבל הם צריכים להיות ממומנים על־ידי ארצם ולא על־ידי מדינת ישראל.

ריקי צוקרמן, מקרן התרבות אמריקה־ישראל, מגיבה על הודעת איגוד האמנים וטוענת שהקרן אוטונומית בהחלטות המדיניות שלה וכספיה אינם כספי משלם המיסים. בשינויים שנערכו בתקנון בשנה שעברה נקבע, שיוכלו להשתתף בתחרות ישראלים ותושבים ארעיים. הנגן הזר שמשתתף בתחרות השנה הוא תושב ארעי והשתתפותו היא בהתאם לתקנון הקרן.

בשלב ב' של התחרות, שיתקיים ב־9 בפברואר, עלו הנגנים הבאים: עידית שמר — חליל, בני קוניבסקי — כלי הקשה, הלל צורי — צ'לו, ארז עופר ואליאב פריאל — כינור.

רדיו

„תיאטרדיו" בגלי צה"ל

סידרת תוכניות חדשה, „תיאטרדיו" — תיאטרון על גלי האתר, תשודר בגלי צה"ל החל בשבת ה־8.2. בשלב הראשון תתבסס הסידרה על הצגות מן הרפרטואר השוטף של השנה האחרונה.

בין הצגות שהוקלטו, עובדו במיוחד לרדיו ושודרו במסגרת התוכנית — „טירונות" של ניל סיימון בביצוע שחקני „הבימה", „ערן לי גוין לי" של אברהם שלונסקי בגירסתו המחודשת, „ספריית הרעל" — בביצוע תיאטרון חיפה, „אנשים קטנים (קליינע מענטשלך) של שלום עליכם עם שלושת השמוליקים בתיאטרון „הבימה" ו„אליל ההמונים" בביצוע תיאטרון באר־שבע עם נתן דטנר. כן ישודרו הקלטות מערבים סומכיים בנושאי תיאטרון, כמו „הומור בתיאטרון", „מ־מפחר מחנוך לוין" ו„מסיבת יום הולדת" שערכו שחקנים וידידים לשחקן דסאל קלצ'קין בהגיעו לגבורות.

אנשי מחלקת התרבות של גל"צ בראשות מולי שפירא מקווים שבפרקים הבאים של הסידרה יתאפשר מבחינה תקציבית גם להפיק תסכיתים מקוריים. הסידרה תשודר מדי שבת בשעה 12.00 בצהריים, והתוכנית הראשונה תשודר ב־8.2.86 מפיק הסידרה: ליאור פרידמן.

מסך ראשון

פתרונות בתוך המסגרת

מאת נפתלי עירוני

„כוחו של הערפל" מאת: שאול כרמל, על פי „סטריפטיז" של מרוזק; בימוי: מלך זיו; משתתפים: אלברט כהן וראובן גולדווסר; הפקה של המועצה הציונית בישראל, בבית הסופר — תל־אביב.

המחזאי שאול כרמל מתייחס ליצירתו של מרוזק „סטריפטיז" כנתון של סיטואציה דרמטית קיצונית, שמבריחה את הדמויות לתגובות רלוונטיות. חדר מבודד. שני אנשים שנדחפו פנימה ללא סיבה מתקבלת על הדעת. בחוץ ערפל — הכל רומז על רדיפה, ריכאון, אלימות. האנשים הגיעו למצב זה מכוח המציאות והגורם החיצוני השולט, הבלתי־מוכר, הוא שקובע את גורלם.

התכנית הדרמטית מתאימה מאוד להעברת המסר המתאר את משמעות הרודנות. מובן מאליו שאמצעי תיאטרלי מסוג זה נלקח מן הארסנל של תיאטרון האבסורד, כי הדגש מושם על הסימליות, על המטפורה ופחות על המוטיבציה הפסיכולוגית.

אצל מרוזק הדמויות פועלות על פי תכתיב המסגרת, על פי הנחיצות הבלתי־מתפשרת של הכוח המופעל נגדם. כרמל בחר באופציה אחרת בתוך אותה תבנית דרמטית. הדמויות שלו מחפשות פתרונות בתוך המסגרת. הפתרונות האמיתיים אינם קיימים במציאות האומללה הזאת והדרך היחידה היא הפשרה. הפשרה ההיפותטית כי אין שני צדדים — אתה הרמות והרודן הבלתי נראה לעין. כאן אין דו־שיח. יש רק מונולוג של שתי דמויות השרויות במצב מנוחד ובלתי נסבל. כאשר אין מי שישיב להצעות שלך, אתה מנהל דו־שיח עם עצמך ומנסה למצוא את השלווה בדרך הוויתורים והשקרים. אתה עוזב באופן הדרגתי את כל הנכסים, החומריים והרוחניים. זה בעצם הסטריפטיז הפנימי והחיצוני כאחד. ההתפשטות של הבגדים היא הסמל והביטוי למצב זה.

כוחו של הערפל — בתמונה: ראובן גולדווסר ואלברט כהן

הפרשנות של כרמל דורשת אמצעים בימ־תיים שונים ממוסכמות תיאטרון האבסורד. יש למנוע הדגשת יתר של הסגנון הסאטירי ולמצוא את שביל הזהב בין הסימליות לבין האמצעים הריאליסטיים. הבמאי הכתיב קצב מהיר מדי למשחק והשיג מעין עליזות מיותרות. על־ידי כך התקצר המערכון באופן מלאכותי והכביד על הצופים שלא יכלו לרדת לעומק המשמעות בכלל החיפזון הנורא של ההצגה.

השחקנים כהן וגולדווסר ביצעו את ההנחיות של הבמאי על פי הסגנון הסאטירי המקובל. המערכון מוצג בבתי־ספר וביחידות צבאיות ויש בו אתגר חינוכי. אולי ניתן עוד לתקן דברים כדי להתקרב לכוונות של הטקסט.

לאחר גמר ההצגה התיישבו כמה אנשי ציבור ועסקני המועצה הציונית על הבמה וניהלו שיחה בנושא „ציונות ודמוקרטיה". השיחה קיבלה ממדים של מערכה שנייה במחזה. בשעה שהמחזה חתר להבנה ריאליסטית של הנושא, קיבלה השיחה אופי סוריאליסטי מובהק. ללא קשר למחזה גילגלו הפוליטיקאים מושגים וסיסמאות. בסופו של דבר הם גילו שלא הכל ברור, שלא ניתן לאחד בקלות מושגים כמו ציונות ודמוקרטיה. הם התחילו להיזכר בימי בן־גוריון ובמכשולים שעמדו בעבר בדרך המובילה לדמוקרטיה. בשלב הזה התחילו לוותר על... הדמוקרטיה והעריפו את דרכי הציונות. כפנינו נכתב מחזה חדש באותה דרך של פשר הוויתורים. יש רק לציין שדרך האמנות חכמה יותר, מגוחכת פחות.

מאת יוסף שמי

דיאליזה בשקית

חולי כליות רבים זקוקים לעזרה חיצונית לסילוק תוצרי פירוק החלבונים והעלונים, הנוצרים בגוף במהלך חילוף־החומרים, ולשמירה על איזון המינראלים בגוף. עזרה זו היא הדיאליזה, או הכלייה המלאכותית. דיאליזה מבוססת על העברת הדם דרך מערכת צינורות שדפנותיהם עבירות לתוצרי פירוק של חלבונים, למים ולחומרים אחרים אך לא לתאי דם והחלבונים. לא רק חומרי פסולת עוברים מהצינורות אל ה„אמבט" הסובב אותם (והמוביל את נוזל הטיהור מחוץ לגוף) מהגוף יוצאים גם חומרים מועילים כגון סוכר ומלחים. המטופל בדיאליזה מקבל את החסר בחזרה בצורת שיקוי או בגלולות.

מכונת הדיאליזה הראשונה המתאימה לבני־אדם נבנתה על־ידי ההולנדי ו.ג. קולף והוכנסה לשימוש ב־1943. עם הזמן התרחב מספר האנשים שזכו לטיפול במכונה בינתיים שכוללה לבלי הכר.

הדיאליזה הכרחית לאנשים הלוקים באי־ספיקה חמורה בתיפקוד הכילייה או שכליותיהם חדלו לתפקד. הכליות הבריאות מווסתות את כמות הנוזלים המופרשת מדי יום ומתאימות על פיה את כמות המלחים בדם ובשתן. בני־אדם יכולים לתפקד גם עם כלייה בריאה אחת. ליקויים חדים ניתנים במקרים רבים לריפוי, לא כן (בדרך כלל) ליקויים כרוניים. החולה הסובל מליקוי כרוני אוגר בגופו נוזלים ותוצרי פירוק, וסובל מ־לחץ־דם־יתר. ניתן לטפל בחולה בעזרת דיאליזה או השתלת כילייה. בטרם הומצאה מכונת הדיאליזה, ריחף כמעט תמיד גזר דין מוות על חולים במחלות כליות קשות. מתקן דיאליזה מציל חייהם של אלפים. עם זאת, יש לא מעט בעיות גם עכשיו. כגון קושי בהחדרת הצינורות לוורידים ולעורקים. לפעמים יש צורך בהחדרת צינור קבע, שיחבר בין הווריד והעורק. דרך צינור זה זורם הדם ערק בעת הדיאליזה מפרידים באמצע כדי להגיע אל המכונה, שכן הדם יוצא אל המתקן וחוזר אחרי הטיהור לגוף.

שמונה שעות — והחוצה

בעידן שלפני מכונת הדיאליזה, ניסו דיאליזה ציפקית והצפק מורכב משתי שכבות ומכסות כליל את הקיבה, התריסריון, הכרכשת, הכבד, המרירה, חלק מהטחול, הלבלב. חלק אחר של אברי הבטן מכוסים חלקית בצפק. אך יש אברים, כגון הכליות, הנמצאים מחוץ לצפק: החדירו לחלל הבטן נוזלים שהיו אמורים להמיס את הרעלים תוצרים בגוף. הנוזלים הוצאו אחר־כך מהגוף. הדבר נעשה עוד לפני גילוי האנטיביוטיקה, והיו מקרים רבים של זיהומים שלא היה כלי יעיל לטיפול בהם.

לאחרונה חזרו הרופאים לרעיון של שימוש בדיאליזה ציפקית. מכיוון שהרעלים, וכן חומרי פירוק חלבונים, נמצאים באברי הבטן כגון המעי, הכבד ועוד, החליטו להשתמש בצפק כמעין מסננת. מן הסוג הקיים במתקן דיאליזה. מחדירים אל תוך הבטן תמיסה הכוללת מרכיבים מתאימים לניקוי הגוף מחומרים מזיקים. התמיסה סופגת את החומרים שבדרך הטבע מסולקים עם השתן. הפרוצדורה נראית לכאורה די פשוטה: מחדירים לבטן קאטטר, המאפשר הכנסת נוזלים והוצאתם. ממכל פלאסטי התלוי מעל ראשו של החולה מוחדרת לחלל הבטן, על־ידי כוח הכובד, תמיסה שתפקידה לספוג את הרעלים והפסולת. התמיסה נשארת בגוף שמונה שעות, ובאותו זמן הצינורית של הקאטטר סגורה, כדי למנוע זיהומים. אחרי שמונה שעות מחברים שוב את הצינורות למכל הפלאסטי, והפעם מניחים אותו על הריצפה. התמיסה, שבינתיים ספגה את הפסולת, יוצאת שוב בכוח הכובד.

שיטה חדשנית לטיפול בחולי כיליה: בבית, במשרד, בנסיעת עסקים

ייצור כל מרכיבי הדיאליזה הציפקית הוצג לפני על־ידי ד"ר שמואל פרימן, מנהל השירותים הטכנולוגיים של מעבדות „טרבינול" אשדוד, ומנכ"ל החברה, אהרון אגמון. החברה שייכת לבקסטר טרבינול אינקורפוריישן, ארה"ב. המפעל באשדוד מעסיק 220 עובדים, מתוך כ־60 אלף עובדים שמעסיקה חברת־האם בעשרים מדינות. היקף המכירות ל־1985 מוערך ל־5 מיליארד דולר. חברת ענק זו, המודעת למצוקת שירותי הבריאות, מחפשת עכשיו דרך אל קובעי המדיניות, שיעזרו להפיץ הטיפול החדש — דיאליזה ציפקית, שהיא זולה פי שניים ואולי יותר מדיאליזה במכונה. החברה מציעה גם טיפול ביתי לחולי סרטן, הזקוקים לעירוי תרופתי במהלך טיפול כימותראפי. משאבות בקרה ומערכות לעירויים תוך־ורידיים, צנתרים. מכשור דיאליזה ואף שירותים לטיפולים אלה. אך את עיקר תשומת־הלב מקדישים דוברי החברה לדיאליזה ציפקית, המורידה את הוצאות הטיפול מ־20 אלף דולר לשנה לכל חולה לכ־8 אלף דולר לשנה. לטענת מומחי „טרבינול" ניתן להשתמש בדיאליזה ציפקית אצל כ־50% מהחולים. בישראל מטופלים בדיאליזה ציפקית רק כ־250 חולים מתוך 1,100 נזקקים.

הטיפול הציפקי הוא יום יומי, ואפשר לעשותו תוך כדי העבודה (מחדירים את הנוזל לגוף בבוקר, הולכים לעבודה וכשחוזרים מסלקים את הנוזל), נסיעה בענייני עסקים, תוך כדי שינה ועוד. בכרטון פירסומת ראינו כיצד מסתובב האיש בעבודה עם שקית ניילון צמודה לגופו ומתמלאת בנוזל הנפלט. או כיצד יושב לו האיש במשרדו, תולה את השקית על קולב מעל לראשו וממשיך בעיסוקו (וראה תמונה).

יתרונה של השיטה גם ב„עצמאות" שהיא מעניקה לחולה. הוא אינו זקוק לעזרה כדי לבצע את הדיאליזה הציפקית, ואינו צריך להיות צמוד למתקן המוציא אותו ממעגל העבודה פעמיים בשבוע ואף יותר. כן נמנעת ממנו ההרגשה הרעה בשל הצטברות הרעלים בגוף.

בישראל יש כ־1,100־1,200 נזקקי דיאליזה, ורק 200־250 מקבלים טיפול בדיאליזה ציפקית. זכות בכורה יש לפרופ' תאינוביץ מבית־החולים „סורוקה" בבאר־שבע, שם 50 אחוז מהחולים מטופלים בדיאליזה ציפקית. פרופ' יוסי לוי מבית־חולים „השרון" שנשאל למה ישראל מפגרת בשימוש בדיאליזה ציפקית (לעומת קנדה, למשל, שם הגיעו לכדי 40% טיפול בדיאליזה ציפקית) אמר כי לא ניתן לעבור בקפיצה לשיטה חדשה. יש צורך בהכנה והדרכה, גם של הצוות המטפל וגם של החולים. קל יחסית לשכנע חולה חדש. אך אלה המקבלים מזמן טיפול בהמודיאליזה פחות „גמישים". מנהל המחלקה הנפרולוגית ב„השרון" אמר, כי גורמים שונים מעכבים את הפצת השיטה. ראשית כל, יש בעיה של זיהומים, שהם תדירים יותר בדיאליזה ציפקית מאשר באחרת. כן ישנה תופעה של התעבות הצפק, הממלא את תפקיד המסננת. התעבותו גורמת לכך שהנוזל עם הפסולת נשאר בחלל הבטן ואינו יוצא החוצה. ישנן גם תופעות של שינויים סקלרוטיים בצפק.

ישראל תופסת מקום שני בשיעור מקבלי דיאליזה, אחרי שוויץ — 238 חולים על כל מיליון תושבים. בשוודיה ונורווגיה למשל יש רק 130־133 לכל מיליון תושבים. אך זה נובע מהעובדה שבשוודיה ונורווגיה מבצעים הרבה ניתוחי השתלה של כליות. אצלנו, בשל המיגבלות בלחצם של הדתיים, השתלות הכלייה מעטות יחסית ומכאן ריבוי החולים הזקוקים לדיאליזה. כשחולה מקבל זמן רב דיאליזה שמצבו מחמיר, והוא אינו עומד בקריטריונים המאפשרים דיאליזה ציפקית.

הכנת השקיות במעבדות „טרבינול"

דיאליזה בישיבה — הנוזל יורד בכוח הכובד

הטניסאים מוותרים על בשר

תפריט דל מלח מומלץ ללוקים ביתר לחץ־דם. הדבר ידוע, אך חוקרים מוסיפים נתונים סטטיסטיים: יש להוריד רמת הנתרן בדיאטה ולהוסיף אשלגן. בדיא־טה צימחונית תכולת האשלגן גבוהה ומכאן השפעה חיובית על לחץ הדם. החוקרים סבורים אף כי האשלגן מסייע לסילוק הנתרן מהגוף וזה מצמצם את השפעתו השלילית.

מחקרים אחרים נותנים יסוד לדעה, כי צריכה נמוכה של סידן ומגנזיום גורמת ליתר לחץ דם, ואף למחלות לב וכלי הדם.

לזה יש להוסיף עוד גורם דיאטטי ידוע — חומצות שומן בלתי־רוויות, המורידות את לחץ הדם, בנוסף לתפקידן במניעת היצרות העורקים וכלי הדם.

השפעה חולפת על רמת לחץ הדם, דומה לצריכת קפה ואלכוהול, יש לסוכרים: סוכרוזה וגלוקוזה. הצורכים אלכוהול בכמויות גדולות רגישים פחות לטיפול תרופתי נגד יתר לחץ דם. טיפול יעיל ביותר לחץ דם הוא הדיאטה, אך זו „תרופה" קשה, שכן היא כרוכה בשינוי הרגלי התנהגות ותגובות מותנות.

כדי לסבך עוד יותר את העניין, מוסיפים החוקרים גרוסמן ורוזנטל מתל־השומר, במקידה שפירסמו בנושא, כי לתורשה תפקיד חשוב בהופעת יתר לחץ דם. הצליחו לגדל בני זנים של חולדות הנבדלים ברגישותם לצ'נה. זן אחד פיתח יתר לחץ דם כשהוזן בתזונה עשירה מלח. האחר לא הגיב. חוקרים מצאו הוכחות כי גם אצל בני־אדם יש התנהגות דומה. עם זאת, אין לסמוך על תורשה גנטית ואין להרבות בצריכת מלח.

אגב דיאטה, כדאי לציין שחלק מהמומחים חדל מלשלול צריכת ביצים. בעבר אמרו „רק פעם בשבוע", היום מותר קצת יותר, ואם רוצים קוריוזים: בשבועון הפולני „פוליטיקה" נמסר כי הטניסאים המפורסמים נאברטילובה ובקר חדלו לאכול בשר. הם אוכלים דגים. ירקות ופירות. השינויים נעשו כנראה בעצה אחת עם דיאטיקנים ויועצים לכושר גופני.

הורמון „מאיץ" זרעונים

[illegible] ברורה לא פעם בהקפאת הביציות וזרע. הבעיה המרכזית בשימור זרעונים בהקפאה היא הפחתה בכושר התנועה שלהם לאחר הפשרתם. בניסיון לשמר [illegible] חוקרים [illegible] הורמון רלאקסין, שהביאו לרמה שהיתה בטרם הקפאה. יתכן שבעתיד יהיה אפשר לשפר באמצעות ההורמון את תנועת הזרעונים בעת הפריה חוץ־גופית ובן במערכות של הפריה חוץ־גופית, ואף לשפר את ההצלחות בשימוש בזרעונים קפואים.

ההורמון רילאקסין נתגלה לפני 60 שנה, יחד עם האסטרוגן והפרוגסטרון, נקבע או שהרלאקסין נותר בשולות. האסטרוגן והפרוגסטרון הוגדרו מבחינה כימית. האסטרוגן ממלא תפקיד [illegible] מין, לפרוגסטרון תפקיד בתהליכי הבייה. תפקידו של הרלאקסין לא נתגלה. אז רק בעשור האחרון נתגלה, כי הרלאקסין גורם להתאחות עצמות החיק בזמן הלידה. בעבר חשבו שמקורו של ההורמון בזקיק הצהוב של הביצית. [illegible] גילו רלאקסין בזרע. בדיקות נוספות נתנו יסוד להנחה, כי אצל גברים נוצר ההורמון בבלוטת הערמונית. עד כה לא הצליחו המדענים לסנטז את ההורמון [illegible]. משום שפרודות הרלאקסין אצל האדם נבדלות מאלה שבחיות־הניסוי ברצף חומצות־האמינו.

תמונתו של הרלאקסין כמאיץ תנועת הזרעונים נקבעה אחרי סידרת ניסויים בזרע אדם וכן בחיות מעבדה. נבדק כושר המעבר דרך ריר צוואר הרחם, המחסום הראשון לזרעונים העושים דרכם לאחר פליטתם. חוקרים בדקו מספר הזרעונים ששרדו אחרי זמן מסויים ובמרחק מסויים מנקודת הזינוק, בהשפעת הרלאקסין ובלעדיו, ובריכוזים שונים של ההורמון. התברר שההורמון מאיץ את הזרעונים ומגדיל הישרדותם בדרך אל המטרה.

[illegible] הבעיה היא [illegible] הרלאקסין. ייתכן כי בעוד זמן מה ניתן יהיה לייצר את ההורמון והדבר [illegible], שסיבת עקרותם היא תנועתיות פגומה של זרע הבעל.

בעריכת דוד ארן

אנדרטה עם צללים

הביקורת בצרפת גומרת את ההלל על הכרך השני של הביוגראפיה של דה־גול מאת ז'אן לקוטור שהופיע זה עתה, שנתיים אחרי הכרך הראשון. הביוגראפיה, שתושלם בסוף 1987, אמורה לכלול בסך הכל שלושה כרכים עבי כרס. לקוטור לא זו בלבד „חרש" למעלה מאלף ספרים שכבר נכתבו על דה־גול, הוא אף ריאיין את כל העדים החיים עדיין, ועבודתו היא „סיכום" של כל מה שניתן לדעת כיום על הנושא. אך היא גם „סיכום" במובן החדירה אל החומר. רמת הראיה והתשובה על השאלות שהאיש הגדול הזה השאיר אחריו לדורות הבאים. הספר נכתב בצורה מרתקת כהתמודדות עם האיש, עם אגדתו ועם יריביו. קטעי שיחות, שבהימנותן מתאשרת במקורות, מחיים את הדראמאטיות.

כמובן, לקוטור מוקסם מדה־גול ומחייו, שאם לא כן — כיצד היה יכול לעמוד בעבודת ענקים זו? אך הוא תמיד מוצא את המרחק הביקורתי הדרוש, בהיותו איש רוח שמאלי, ומודד את האיש באמות־מידה משלו.

הנה הפרק הקודר של טיהורי הדמים הפוליטיים בשבועות ובחודשים הראשונים לאחר השיחרור, בקיץ 1944 — אמנם תגובה מובנת לאחר הדיכוי ושיתוף הפעולה בעת הכיבוש הגרמני, אך גם מלחמת אזרחים עם מטרות פוליטיות. הטיהור בוצע לרוב כ„עשיית צדק עממית", ללא ערות של מיסמכים כלשהם. אך היו גם גזרי־דין משפטיים אשר כמובן נרשמו. במשפטים מסוג זה, דוכם בבתי־משפט מיוחדים, הוטלו 7,037 גזרי־דין מוות, ביניהם 2,640 בהיעדרם של הנאשמים, ו־767 מהם אכן בוצעו. ב־2,640 מקרים השתמש דה־גול בזכות החנינה שלו כנשיא. לקוטור לא רק מציין את המתינות הכללית של דה־גול בעניינים האלה, אלא גם מחפש את אמות המידה של החנינות. למשל, הוא שואל מדוע לא גילה דה־גול כל רחמים כלפי הקולונל דהלה רוש, שאמנם צעד ב־1934 עם הפאשיסטים של „צלב האש" נגד הפארלמנט, אך ב־1940 ירד למחתרת נגד הכיבוש הגרמני — אולם לא הצטרף אל דה־גול אלא הישר אל האנגלים. ב־1943 הועבר ממחנה ריכוז גרמני אל „מעצר מגן" צרפתי, אשר בו מת מוות עלוב.

עוד שואל לקוטור, מדוע הירשה דה־גול לנהל את משפטו של לאוואל (ועוד כתריסר משפטים אחרים) כ„פארסה", על אף בקשתם של ליאון בלום ושל אנשי רוח ידועי שם לנהלו שנית („אך צריך היה לסיים את העניין לפני הבחירות"). לקוטור מביא שתי סיבות: את הזמן המבולבל והשנאה שהצטברה. אך גם: אמת המידה היחידה אשר בה הכיר דה גול היתה „טובת המדינה" כפי שהוא הבינה. גם לגבי הפעלת „הצדק העממי" על־ידי הקומוניסטים פעל דה־גול מתוך שיקולי „טובת המדינה" משלו. הסופר פראנסוא מוריאק, בדרך־כלל מעריץ נלהב של דה־גול, הביע השערה, שדה־גול השאיר להם בשטח זה יד חופשית ול„צדק העם" היו רבבות (קורבנות) כדי לספקם באופן זה — ולא להעניק להם סמכויות שלטון: הוא לא נתן להם עמדות מפתח בממשלה, ולאחר מכן פירק את המיליציות שלהם מנשקם.

קצת צללים מוצא לקוטור גם בשיבת דה־גול לשלטון. הוא התפטר ב־1946 בתקווה, שעד מהרה יחזירוהו ויקבלו את תנאיו. אך הזדמנות זו באה רק ב־1958, כאשר הרפובליקה הרביעית עמדה בפני נסיון סחיטה מצד הצבא באלג'יריה. האמנם התאבדה אז הרפובליקה, או שמא נטל דה־גול חלק בהמתת חסד, או אף ב„רצח", כפי שטען אז פראנסוא מיטראן? את השאלות האלו בודק לקוטור בפירוט רב. והוא מוכיח כי האיום בהפעלת הצנחנים נגד פאריס לא היה „בלוף". אלא מאחוריו עמד מנגנון נכון לפעולה, ואולם ראשי הצבא היססו (אף על פי שחלק מראשי הגוליסטים כגון ראש הממשלה לאחר־מכן, מישל דברה, דחפום לכך). בסוף הצליח דה־גול לרכז בידו את כל החוטים ולשחק בהם באמנות כה רבה, שלא זו בלבד שיכול היה להופיע כמציל הרפובליקה, אלא גם להיות כזה...

מדיניות־החוץ אינה תופסת מקום רב בכרך השני של הביוגראפיה. את השיאים מהווים כאן פגישת דה־גול עם סטאלין ב־1944, ההתמודדות עם בעלות־הברית על חלקה של צרפת בעולם. וכעבור 14 שנים — הצעדים המשותפים הראשונים עם ארנאואר. לא ייפלא, לדברי לקוטור, כי דה־גול ראה ביחסי החוץ של המדינות אך „משחק בעוצמה ועורמה". ובזירה הבינלאומית לאו דווקא מאבק בין אידיאולוגיות אלא „רצון החיים והאנוכיות של האומות". את התפיסה הזאת הלמה האסטראטגיה הצרפתית לגבי הגדה השמאלית של הרהיין. הוא ידע שבעלות־הברית אינן מוכנות לתת לו את האיזור הזה. מטרותיו נועדו לצרכי פנים. משום שלא היה מסוגל לתת לצרפתים הרבה בתחום הכלכלי. „אני משעשעם בענייני הרהיין", אמר לאחד ממקורביו.

ב־1958 התאים עצמו עד מהרה לתנאים הבינלאומיים, וחיפש בארנאואר את בעל־בריתו הראשון. לקוטור מציג כאן את הדברים באורם הנכון. עוד בטרם נועדו שני הזקנים במעון הקיץ של דה־גול, עשה הלה מחווה שהדגישה למי העליונות כאן: הוא ביטל עד־מהרה הסכם בדבר שיתוף פעולה אטומי. ולאחר שהקאנצלר חזר הביתה במצב־רוח מרומם, דרש דה־גול מארה"ב ומבריטניה הקמת דירקטוריון משולש לענייני ביטחון, דבר שעורר את רוגזו של ארנאואר. אך הוא לא יכול להביע רוגז זה שכן בטרם נועדו השניים שנית, יצר חרושצ'וב את משבר ברלין, אשר בו היה ארנאואר זקוק לדה־גול כבעל־ברית הבטוח ביותר.

ארנסט וייזנפלד

חינוך טוב, טעם טוב

תיירי מאנטו, שאמנם אינו מישורות האצולה אך מתנהג כמוה ומישיב לה פה, סבור שאין לך דבר מגוחך מן הסיסמה הסוציאליסטית „כל בני־האדם נולדו שווים ונשארים כך".

„אי־אפשר להמציא או לרכוש עבר, ואתה שייך או אינך שייך", אמר מאנטו בנסיון להסביר מה מבדיל בין עולמו ובין העם הפשוט. הצרפתים קוראים לכך בשב"ז. ראשי תיבות ל„בון שיק, בון ז'נר", שניתן לתרגם כ„לבוש טוב וחינוך מעולה".

אלה המתגוררים בטירות, קוראים להן תמיד „בית". ילדיהם רוקדים ריקודים כפריים ולא ריקודי דיסקו, והגברים רוכנים לנשק את ידי הגבירות.

„אני יכול להבחין מייד במתחזה, שכן בדרך־כלל מישהו אינו בסדר אצלו", אומר מאנטו בן ה־37, אשר פירסם מדריך לכללים הקפדניים הקובעים מי הוא בשב"ז ומי אינו כזה.

הסימן המובהק ביותר — אמר לכתב „רויטר" — הן הנעליים. רק אלה שבמשך דורות זכו לחינוך קפדני, מסוגלים להעריך את כל הניואנסים של עבודת סנדלרות מעולה. בלבושם של הבשב"ז, שולט הכלל „פשוט אך אלגאנטי". וכללים קפדניים אף קובעים באילו מטפחות משי יתעטפו הנשים, ואיזה גרבי צמר משובצים עליהן ללבוש.

„זוהי ריאקציה על רשלנות שנות השישים והשבעים...כדי להיות בשב"ז עליך ללבוש בגדים של פירמות מסויימות, אך להימנע מלהראות את התוויות", אומר מאנטו.

מסורת והמשכיות הן הסיסמות המרכזיות של תפיסת הבשב"ז, והכוונה לאצילים „כחולי־הדם", שמשפחותיהם שרדו אחרי המהפכה הצרפתית ועודן נהנות מיוקרה־כוד מתרפס.

„חלומם של הבשב"ז הוא להתחתן לתוך משפחה גדולה, אחת מאלו שעברן המזהיר ראשיתו במסעות הצלב", אומר מאנטו בספרו. מרכז החיים של איש בשב"ז הוא בית כפרי, אפילו קוטג' פשוט, שיעיד על שייכותו, בתנאי שקיבלו בירושה ולא קנה אותו בכסף.

מוקד נוסף לחיי בשב"ז הם עשרת ה„גראן אקול" ובתי־הספר הגדולים, המעניקים לא רק השכלה מעולה אלא אף קשרים אישיים עם העלית העיסקית והפוליטית העתידה של צרפת.

לדברי מאנטו, השנים שעשה ראש הממשלה לוראן פאביוס בבתי־ספר כאלה הטביעו עליו חותם כה־עמוק, שעל אף הסוציאליזם שלו הוא נמנה עם אנשי בשב"ז.

אחד הפאראדוקסים של ההיסטוריה הצרפתית הוא, שחרף הגיליוטינה שהשמידה אלפי משפחות אצולה, ישנם כיום יותר מאי־פעם אנשים המעמידים פני אצילים. מאנטו מכיר בניגוד לרצונו ב„ניידות החברתית" שהביאה לכך ואומר: „אין אנו סגורים לחלוטין. אתה יכול ליהפך לבשב"ז אך לשם־כך דרושים לפחות שניים עד שלושה דורות".

אין זה מקרה ש„שבט הבשב"ז" מעריץ במיוחד את הנשיא לשעבר ז'יסקאר ד'אסטן, שגינוני האצולה שלו נובעים יותר משאיפות אבותיו מאשר מ„דם אצולה" מקורי.

אך אפילו מי שאינו משתייך ל„איגוד האצולה הצרפתית" יכול לטעון להיות חלק בעולם הבשב"ז, באמצעות סימני יוקרה אחרים. למשל הקדמת המילית „דה" לשם המשפחה, סימן שבמקור שייך משפחה לעיר מסויימת או לאיזור מסויים. ה„דה" עודנה מעניקה שמץ יוקרה אף לשם פשוט ביותר. שני שמות משפחה מחוברים במקף, או שם פרטי „יותר" כגון אנגראן או כורואן (אך לא אלבר או כוריס) עשויים להבדיל מישורות „העם".

אך לדברי מאנטו, עומד מאחורי כל זה „משהו" שאינו ניתן לתיאור, והכרע בחשבון אחרון למי יש באמת טעם טוב וחינוך מעולה.

„לא די ללבוש בגדים אלגאנטיים, לבקר במיטב החנויות ולצאת לציד עם האנשים הנכונים". יותר מכל חייב אתה להיות בעל אותו משהו בלתי־ניתן להגדרה, הנקרא (בתערובת בין צרפתית ואנגלית) „לה לוק", אמר.

אנדרו ג'והנסון

● עובד מלון „מלכת שבא" באילת, נעצר ביום שישי, לאחר שמנהל המלון התלונן בתחנת המשטרה המקומית, על מחסור בלתי סביר בסדינים וכלי אוכל.

● מאיר חיניה בן 23 מקרית־גת הובא ביום ו' לבית משפט השלום באשקלון בחשד שהפר צו בית משפט.

● אלמונים מזויינים חטפו את המזכיר השני בשגרירות דרום־קוריאה במערב ביירות. הריפלר־מאט. דו צ'יי־סונג 43 נחטף בעת שנסע למקום עבודתו בכביש שלאורך החוף.

הועדה המקומית לתכנון ולבניה „מורדות הכרמל"
רח' שער פלמר 1 חיפה.
טל: 664690, 668188.

הודעה (לפי סעיף 140 לחוק התכנון והבנייה תשכ"ה — 1965)

ניתנת בזה הודעה כי לועדה המקומית לתכנון ולבניה מורדות הכרמל הוגשה על ידי חיון שמעון ונורית בקשה להקלה בגוש 10544 חלקה 88. בגבעת רולף עתלית. שם ומספר התכנית החלה על המקרקעין נשוא הבקשה: 945/ג. מהות ההקלה: בנית בית מגורים בסטייה של 6% מאחוזי הבניה המותרים. ניתן לעיין בבקשה ללא תשלום במשרדי הועדה בשעות העבודה הרגילות.
המעוניין להגיש התנגדות יגישנה לועדה במכתב מנומק תוך 14 ימים מיום פרסום הודעה זו.

שלמה עובדיה
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה „מורדות הכרמל"

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה
נתניה

ניתנת בזה הודעה כי לוועדה הוגשה בקשה לאישור תוספת /בנית מגורים לבית על חלקה 252 בגוש 8217 רח' גויפלד מס' 9 בחריגה. מאושרת מבוקשת כהקלה: עד 6% בנייה.
את התכנית 342/85 ניתן במשרדי הוועדה.
התנגדויות אפשר להגיש משך שבועיים מיום פרסום מודעה זו.

י. אלרואי יו"ר הוועדה המקומית

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה
נתניה

ניתנת בזה הודעה כי לוועדה הוגשה בקשה לאישור תוספת/בנית מגורים לבית על חלקה 586/594 בגוש 8267 רח' גבעת חיים מס' 7 בחריגה. מבוקשת כהקלה: עד 6% בניה. תכמ"ס 23/86.
את התכנית ניתן לראות במשרדי הוועדה. התנגדויות אפשר להגיש משך שבועיים מיום פרסום מודעה זו.

י. אלרואי
יו"ר הוועדה המקומית

חוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965
הועדה המקומית לתכנון ולבניה
תל־אביב־יפו

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965.
הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו בקשה ליתן אישור להקלה לתוספת אחוזי בניה במסגרת 6% לבית ברחוב ויסבורג מס' 28 גוש 6624 חלקה 397 היה בנין 978־28.
בעל קרקע או בנין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר/אישור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו, שד' בן גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדוייקת וטלפון.
ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום הודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.

י. כספי, סגן ראש העיריה
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו

מרחב תכנון מקומי
כפר־סבא

הודעה עפ"י סעיף 149 לחוק התכנון והבנייה תשכ"ה־1965
בדבר בקשה להקלה ושימוש חורג

הועדה המקומית לתכנון ולבנייה כפר־סבא מודיעה בזה כי הוגשה בקשה להתיר על מגרש 97 א' ו־ב' בגוש 7599 שכונת כנה ביתר הקלות כלהלן: 10% בקו בנין צדדי. שינוי גובה הבנין מ־8.0 מ' ל־8.5 מ'.
כל המעוניין יוכל לעיין בבקשה הנ"ל ובתכניות המצורפות אליה, במשרדי הועדה המקומית כפר־סבא, רחוב ויצמן 137 בשעות קבלת קהל, ללא כל תשלום וכן רשאי להגיש התנגדות למתן ההיתר המבוקש.
התנגדויות מנומקות ובשני העתקים אפשר להמציא. לועדה המקומית לתכנון ולבנייה כפר־סבא, עד לתאריך שבועיים מיום הפרסום.

יצחק ולד,
יו"ר ועדה המקומית לתכנון ולבנייה – כפר־סבא

עיריית אשדוד
הועדה המקומית לתכנון ולבניה
הודעת פרסום שימוש חורג/עפ"י הוראות סעיף 149 לחוק התכנון והבניה — תשכ"ה 1965

בהתאם לסעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965, נתנת בזה הודעה כי הוגשה לועדה המקומית, בקשה להתרת שימוש חורג בסטייה לתכנית מפורטת מס' 101/03/4 ותיק בניה יח(6) עם המבקש רוזנבלט יהודית רח' בארי 18, מהות הבקשה: התרת שימוש חורג ממגורים לגנון בחלקה 18 בגוש 2066 ברחוב בארי 18, אשדוד.
כל המעוניין יוכל לעיין בבקשה ובתכנית המצורפת אליה ללא תשלום, במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה אשדוד, בשעות קבלת קהל. כל הרואה עצמו נפגע או עלול להפגע כתוצאה מאישור/שימוש חורג רשאי להגיש התנגדות מנומקת בשני העתקים במשרדי הועדה המקומית הנ"ל, תוך 14 יום מפרסום זה.

(חתימה)
א. אוזלאי יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה אשדוד

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה — 1965
מרחב תכנון מקומי
מורדות הכרמל
הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה — 1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז חיפה, ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה, מורדות הכרמל, הופקה, ביחד עם התשריט המצורף אליו, שינוי תכנית מפורטת הנקרא: „תכנית מס' מכ/205 — שינוי הוראות הבניה לחלקה 16 בגוש 11217 בנשר" המהווה שינוי לתכנית מס' מכ/94ג — הוראות בדבר תוספות לבתי מגורים בנשר.
השטח הכלול בשינוי התכנית: חלקה 16 בגוש 11217.
והתכנית חלה על שטח ברח' המורד מס' 6.
עיקרי הוראות התכנית: א. הקטנת מרווחי בניה. ב. הגדלת אחוז הבניה המותר. ג. קביעת השימוש המותר.
כל מעוניין בשינוי התכנית, רשאי לעיין בו, ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.
כל מעוניין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר, הרואה עצמו נפגע משינוי התכנית וכן כל הזכאי לכך על פי סעיף 100 לחוק, רשאי, תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות לשינוי התכנית במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה, מורדות הכרמל.

משה גלזנר
יושב ראש הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז חיפה

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה פתח־תקוה
הודעה
על פי סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965

ניתנת בזה הודעה, כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבניה פ"ת בקשה למתן הקלת בניה בגוש 6714 חלקה 100,130,2,3 ברח' תדהר מס' 1. לפי תכנית המתאר החלקה הנ"ל נמצאת באזור דיור ג' בו מותר להקים בניין דיור בן 4 קומות על עמודים, 110% בנייה 9.76 דירות. בקשת בעלי החלקה היא להתיר להם להקים בניין דיור בן 5 קומות על עמודים ושני חדרים על הגג 123,5% בנייה 10 דירות.
כל מי שיש לו התנגדות לבקשה הנ"ל, יואיל להגישה לוועדה תוך 15 יום מפרסום הודעה זו.

ד. תבורי, יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבניה פתח־תקוה

הועדה המקומית לתכנון ולבניה אשקלון
עיריית אשקלון

בהתאם לסעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה — 1965
ניתנת בזה הודעה. כי הוגשה בקשה על ידי בלאיש מאיר וחנניה. מהות הבקשה: הקלה ב־% בניה בחיוב לכל קומה מבוקשים 28.1% במקום 27% המותרים כולל מבני עזר על פי ת. מיתאר 101/02/4.
בכתובת רח' ביאליק 133/13 גוש 1963 חל' 31 שמשון אשקלון.
המעוניין יוכל לעיין בבקשה האמורה במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה אשקלון. בשעות קבלת קהל.
כל הרואה עצמו נפגע או עלול להפגע כתוצאה מאישור ההקלה רשאי להגיש התנגדות מנומקת בשני העתקים במשרדי הועדה המקומית הנ"ל. תוך 14 יום מפרסום זה.

בני וקנין —
ממלא מקום ראש העיר
יו"ר ועדת המשנה לתכנון ולבניה אשקלון

טלוויזיה

08.15 אורחות והמה"ב: מה זאת אומרת. 08.40 כלי מורות: כיניים חיריק. 09.00 אנגלית ה'. 09.20 חשבון פשוט ד': זוויות. 10.05 ארץ מולדת: בראשית המאבק. 10.30 הגיל הרך: רגע עם דודלי. 11.00 ערבית מדוברת. 11.15 אנגלית ו'. 11.30 מדעי הטבע ד'־ה': עולם העכבישים. 12.00 תלמוד: שניים אוחזין. 12.25 אנגלית ו'. 12.45 צרפתית — העשרה. 13.00 אנגלית ח'. 14.00 רגע עם דודלי — עם עוזי מישה: רגע מתערב בשיחת טלפון של דודלי המדבר עם הספק אפרים, אך מתחבר כי שיחה משולשת בטלפון אינה טובה. 14.25 אנטארקטיקה: תולדות המסעות והמחקרים שנערכו במאה השנים האחרונות באנטארקטיקה — הקוטב הדרומי. 14.45 FOLLOW ME — קורס באנגלית מדוברת למבוגרים. 15.00 קסם קסם: נקודות. 15.30 כלי מורות — שוא נ: כספורט כלי מורות התמודד חני באולימפית כדורסל. תן יטייל עם ילדים במרחבי הארץ. 15.50 מאת ציורים מפורסמים: חמש תמונות בנושא בנין. הפעם: נשים בגרקולדי־מגה. 16.00 רומאו ויוליה: תקציר סרטו של זפירלי למחזה „רומאו ויוליה" מאת ויליאם שייקספיר. סיפור אהבתם של רומאו ויוליה המסתיים במותם הטראגי בגלל השנאה והיריבות בין משפחותיהם. 17.00 ערב חדש — מנחה רפי רשף. 17.30 „חוק מסוחררת" — סיפורו של דניאל, נער משותק בכיסא גלגלים, המתמודד על מקומו בחברת ילדים בריאים. מחזה שכתב ברי קיפט, בביצוע תאטרון הילדים והנוער. בבימויה של חגית רכבי. משתתפים: נועה כהן, טלי לוברני, קיווה שמירם, עד קפלן, דן רונן, יוסי זילבר, רנה גוברג, ישראל אברהמי. ההצגה מובאת בשידור חוזר לרגל מבצע התרמה „מבצר הפרווה". 18.32 סקירת תכניות (ערבית). 18.35 ספורט (ערבית). 19.30 חדשות (ערבית). 20.02 „אלנור" — חידון מוסיקלי סוטבי, שעשעון רשובבות עם מוסיקה ומצב רוח. משתתפים הפעם: צוות מתמודדים. התזמורת הסימפונית ירושלים רשות השידור — בניצוח יצחק שטיירו. מגנן הקלרנית ישראל זוהר, הבגנ איתן שפירא, הקריין מלאכי חוקיה והמנחה יצחק שמעוני. בתכנית: נהרות במוסיקה, ישראלי בחו"ל, מוסיקה נשמה יהודית, מבצעים של חברי הצוות ועוד. 20.50 „נקודת חן" — טיולים עם אורי רכיר. 21.00 מבט לחדשות. 21.30 „היולר" — סדרה קומית אנגלית. הפרק החמישי: הילדי יוצאת את העיר לצילומים ביורקשייר. זו הזדמנות „תגינית" בשבילה לשהות עם אביה הקנוטרן, בביתו. 22.00 „זה המזל" — תכנית אירוח. מנחה: רם עברון. 22.50 „בולמן" — סידרת סרטי מתח אנגלית. שם הפרק: „מתחל נפשי". צעירה צרפתיה נרצחת במרכזה של לונדון. מאחורי גבו של בולמן מגויסת לוסי לשירותי הביון הבריטיים כדי „לעלות" על הרוצחים. 23.40 פסוקו של יום. חדשות.

רדיו

קול המוסיקה

06.02 „צלילי בוקר" 07.07 „בוקר טוב": פרנץ קסויאר ריכטר־סינפוניה בסי במול מג'ור. הנדל: סונטה בפה מג'ור, מס' 1, לכנור וקונטינואו בעבור לחצוצרה ותז כלי־קשת. 07.50 „שחרית מוסיקלית". היידן: סימפוניה מס' 98 בסי במול מג'ור. מוצרט: רביעיה במי במול מג'ור, ק' 493. סלכדור בקריס: קונצ'רטו בלה מינור לגיטרה ותז. מלקולם ארנולד: שלשה שירי. יון מינקוס/לנצ'ברי: „הבידרה", מוסיקה לבלט 09.30 „קונצרט בוקר". פולנק: סוויטה צרפתית. ראבל: קונצ'רטו בסול לפסנתר ותז. איירלנד: קונצ'רטו פסטוראל. ברהמס: חמישיה בפה מינור לקלרינט וכלי־קשת. רבוז'ק: סימפוניה מס' 2, בסי במול מג'ור 11.57 „מגישים שיר" 12.05 „מאוצר הפרטיטור": פרקי נגינה לכלי־נשיפה. גבריאלי: קנצונה מס' 2 סוויטת מחולות מהמאה ה־17, סלומונה רוסי: כוראלים וגליארדים. הינדמית: סונטה ל־4 קרנות. עמי מעיני: חמישיה לכלי־נשיפה 13.00 „קונצרט צהרים". היידן: סימפוניה מס' 92 בסול מג'ור, „אוקספורד", ברהמס: קונצ'רטו מס' 2 בסי במול מג'ור לפסנתר ותז, דבוז'ק: סימפוניה מס' 9, במי מינור, „מן העולם החדש" 15.00 „מילון מוסיקלי" 15.05 „מוסיקה ויוה": 3 יצירות של הלמוט לכנמן, סלוט לקודרול, משחק ילדים לפסנתר 18.00 „קונצרט מנחה". סיבליוס: „פליאס ומליסנדה", וייטאן: קונצ'רטו מס' 5, לכנור ותז. חצ'טוריאן: רפסודיה קונצרטית לצ'לו ותז, מאהלר: סימפוניה מס' 7, בסי מינור „שירת הלילה" 18.30 „קונצרט מוקלטות ותז' הסימפ' ים. היידן: סימפוניה מס' 96, „הנס", סליירי: קונצ'רטו בדו מג'ור לחליל ואבוב, שופן: קונצ'רטו מס' 1, בפה מינור, לפסנתר ותז, קאולה: סיציליאנה ובורלסקה לחליל ופסנתר 20.05 „ערב טוב". ברהמס: אינטרמצו (א' רובינשטיין) 20.27 „מגישים שיר" 20.30 „מאולמי הקונצרטים בעולם". שוברט: סימפוניה מס' 9, בדו מג'ור, „הגדולה", בריטן: סימפונית האביב 22.25 „מילון מוסיקלי" 22.30 „מן המקורות". המוסיקה העממית של פרו 23.00 „רפי סטנהר". שוסטקוביץ: פרלודים ופוגות, שוברט: 4 אימפרומפטוי, אופ' 142.

רשת א'

07.30 „היו שירים" — פזמונים ישנים ואהובים 08.05 „הוגה". עם בני הנדל 09.05 „השיר לא חס" — שירים עבריים 09.30 „מבשל" — מגזין בשידור חי 10.30 „רדיו קל" 11.10 השידור היומי לבתיה"ס: „ספור אני שומע", והפעם: „אפשר גם אחרת" ואליפמות בביה"ס, מאת רחל רוזנר 11.30 „השכלה ודעת לכל": „משה מונטיפיורי" 12.05 „פעמי הצורח" 14.05 „לבה ולבן ולכל" „המתעניין" — תכניות לילדים: א. „קוקי הבקוקי" — מאת טובה הרשקוביץ; ב. „שן רעה שן חולה" — תסכית מאת תמר ברגמן; ג. „הנסיך הקטן" — מאת אנטואן סנט־אקזופרי ר. „ספור השבוע": והפעם: „אש או קרח", מאת ויקטור דרגונסקי 15.00 לילדים הגדולים: „בארץ הלמה" — חידונו של שמוליק רוזן 15.25 „הכדור עגול" — ספורט לנוער, עם דני דבורין 15.53 „מאוצר הספרים" 16.05 „דרוידרמה" — „היפיפית הנרדמת", מאת יאסורי קאוואטה. תרגום: טל רובינשטיין בימוי: אברהם רונאי 17.12 „מגישים שיר" 17.20 „האוניברסיטה המשודרת": „הטלאי הצהוב" והפעם: משפטים של פושעי מלחמה נאצים לאחר מלחמת העולם השניה" — ד"ר הרברט רוזנקרנץ 18.06 „מינחת ערב" — משדר יומי 18.47 פרקי היום בתנ"ך 19.05 „עיונים בפרשת השבוע" 19.30 שירים לעולים 22.05 „קשר לילי" — מאזינים מתחלקים בחוויות ומדרשים קטר

רשת ב'

05.05 „סע לשלום" 08.05 „ביקור בית", עם רבקה מיכאלי 10.10 „כל צבעי הרשת" — מגזין יומי 12.10 „גל פתוח" — חדשות ומוזמנים 13.00 „בחצי היום" 14.06 „יש עניין" — עם גבי גזית 15.10 „סע לשלום" — מנחה: גדעון הדר 16.05 „שירים ושערים" 17.10 „יומן בכלכלה" 17.30 „על מספרים ואנשים" — מגזין המשק והחברה 18.08 „שעה חפשית" — מגזין שבועי לענייני חנוך 18.45 היום בספורט 19.00 „היום הזה" 19.35 „דין ודברים" — מגזין לענייני חוק ומשפט 20.05 „מצעד הזמירות" 22.05 „מינת הג'אז" 23.05 „מחפשים את המטמון". מנחה: משה טימור.

רשת ג'

14.06 „לי ולך" — שיר וברכה" 15.05 „חרש, חריש ומחרש", עם שוש עטרי 16.05 „מוסיקה לענין" 17.05 „הצגה יומית" — עם יגאל רביר 18.06 „אתם זוכרים את השירים" 20.05 „קצת אחרת" — פופ מתקדם 22.05 „משלנו" — שירים עבריים 23.05 „הלילה הוא שירים".

גלי צה"ל

06.00 באופן מילולי — פינתו של אבשלום קור 06.10 צלילי בוקר — שירים עבריים 06.30 אוניברסיטה משודרת: מבוא אלמנטרי לפילוסופית הטבע של אריסטו. מרצה: פרופ' יהודה לנרא 07.07 שבע אפס שבע, עם צביקה שפירא 08.05 בוקר טוב ישראל — שעת אקטואליה יומית 09.05 נכון לעכשיו, עם רמי רשף 11.05 טעם של פעם, עם אורלי יניב 12.05 להיט לחאבח 13.05 כסינגון ישראלי, עם אלי ישראלי 15.05 מה יש, עם ארז טל 16.05 קו פתוח לשר הבטחון — חילי צה"ל שואלים, שר הבטחון מר יצחק רבין משיב. מנחה: מיכה פרידמן 17.00 יומן גלי־צה"ל 17.30 משהו עולמי — מגאזין גלי־צה"ל לענייני חוץ 17.50 יומן ספורט 18.05 שעה קלה על כלכלה, עם אברהם טל 18.35 כוכב הערב 19.05 „רדיו במקום", עם רני קרפל 20.05 „משלנו" מצעד הפזמונים העבריים 21.00 מבט לחדשות 21.30 אוניברסיטה משודרת: מבוא אלמנטרי לפילוסופית הטבע של אריסטו (ש.ח.) 22.05 על הדבש ועל העוקץ — הביפאק — שירים שהחבר'ה אוהבים 23.05 כל העולם במה — מגזין לעניני תאטרון. מגיש: מיכה לוינסון (ש.ח.) 00.05 ציפורי לילה — עם יעקב גלעד 02.05 לא רוצים לישון 05.05 צלילי בוקר.

קולנוע

תל־אביב
4.30 — 7.15 — 9.30
אסתר: תפילה למוות
אורלי: סוכנות למתאבדים
בית לסין: 2 סרטים בכרטיס אחד
פנטום האופרה + וילי המלאך 7.00, 9.00
מי מפחד מהשכן ממול 12.00
בנייתורה: הורה לעתיד 4.30, 7, 9.30
גת: הרבה ולא כלום 7.00, 9.00
גורדון: בחר בי 4.30, 7.10, 9.30
דקל: לילות לבנים 7.00, 9.30
דרייב־אין:
יער האימרגד 7.15, 9.30
תשוקה מאתם 12.00
הוד: רוקי 4
מוזיאון תל־אביב: נערה תער 4.30, 7.15, 9.30
לימור חדש: כבודו של פריצי 7.00, 9.30
פאר: מסע עסקים של אבא 4.15, 7, 9.30
סינמה 1: שושנת קהיר הסגולה 6.15, 9.15
סינמה 2: אמדיאוס 19.15, 21.30
פאריס: עד סוף הלילה
רב־חן:
חן 1: שנת הדרקון 4.15, 7, 9.40
חן 2: סיפורה של מארי 5.00, 7.20, 9.45
חן 3: ביה"ס לאסירים מתחילים 4.45, 7.20, 9.40
חן 4: הגונים 7.20, 9.40
חן 5: רומן על בטוח 7.00, 9.40
שחף: בשם כל בני ביתי 6.15, 9.15
תל־אביב: רוקי 4
תכלת: צייד הצבאים 5.45, 9.00
צוותא: נגוע + במקום חלום 8.00

רמת־גן וגבעתיים
אואזיס: שנת הדרקון 6.50, 9.30
לילי: כבודו של פריצי 7.00, 9.30
ארמון: קומנדו 5.00, 7.15, 9.30
רב־גן:
גן 1: הרבה ולא כלום 4.30, 7.10, 9.40
גן 2: תלמידה מחשמלת 5, 7.20, 9.40
גן 3: בידרי 5.00, 7.20, 9.45
גן 4: סיפורה של מארי 5.00, 7.30, 9.40

ירושלים
אדיסון: קומנדו 4.30, 7, 9
אורנע: תפילה למוות 4.30, 7, 9
בית אגרון:
16.00 צלילי המוסיקה
19.00 המטרו האחרון
21.15 כל החיים לפניו
בנייני האומה: מס העסקים של אבא 6.30, 9.00
בפיר: הורה לעתיד 6.45, 9
הבירה: המפתח 4.30, 7.00, 9.00
סמדר: שושנת קהיר הסגולה 7.00, 9.15
אורנע: תפילה למוות 4.30, 7.00, 9.00
מיטשלו: הרבה ולא כלום 6.30, 9.00

חיפה
ארמון: קומנדו 4.30, 7, 9.15
אורה: גולאג 4, 7, 9.15
חן: תפילה למוות 4.30, 7.15, 9.30
עצמון: מטרה 4.30, 7, 9.15
פאר: להב משונן 4.30, 7, 9.15
קרן אור המחודש: קאוס 7, 9.15
ישו כוכב עליון 11.30
רון: רוקי 4 4.00, 7, 9.15
אמפי: הורה לעתיד 4.30, 7.00, 9.15
אורלי: בידרי 6.45, 9.15

נתניה
שרון: רומן על בטוח 7.00, 9.15
סנטרל: ביה"ס לאסירים מתחילים 7, 9.15

חולון
סביון: רוקי 4 4.30, 7.00, 9.30
מגדל: שנת הדרקון 7.00, 9.30

בת־ים
עצמאות: רוקי 4 4.30, 7.15, 9.30

הרצליה
חובל: רוקי 4 4.30, 7.15, 9.10
מלון דניאל: אמדיאוס 6.30, 9.30

באר־שבע
חן: רוקי 4 7.15, 9.30

חדרה
חוף חדרה: קור השתיקה 7.00, 9.15

תיאטרון

תיאטרוני ישראל
הערב, יום ב', 3.2
תיאטרון הבימה:
ניסים ונפלאות בקופסות שימורים – 20.30
הפרדס: 20.30
התיאטרון הקאמרי
קידוש – בצוותא: 20.30
קסטנר – בת' ירושלים: 20.30

צוותא
לתרבות מתקדמת
יום ב', 3.2 בשעה 21.30
יום עיון
לזכרו של מרדכי בן־טוב ז"ל
עם: ח"כ ישראל קיסר,
שמעון אבידן, פרופ' שמעון שמיר
ופרופ' מנחם רוזנר

שרותים ● עזרה ● תחבורה

תורנות בתי־מרקחת

בת־ים
אהרון — הופיין 52, חולון.
חולון
אהרון — הופיין 52
ירושלים
קופ"ח — מרפאת רוממה, רח' חמ"ג 28.
נתניה
קופ"ח כללית — ברודצקי 31.
פתח־תקוה
קופ"ח כללית — חיים עוזר.
רמת־גן
חן — ז'בוטינסקי 99.
תל־אביב
בריאות — המלך ג'ורג' 28.
יהודה המכבי — יהודה המכבי 42.
חיפה
יבנה — אבן סינא 7.
רחובות
מאוחרת — בנימין 23.

תורנות בתי־חולים

תל־אביב והמרכז
● בית החולים ע"ש שיבא תל־השומר — כל המחלקות — כל השבוע.
● בית החולים בילינסון, פתח־תקוה — כל המחלקות — כל השבוע.
● בית החולים ע"ש רוקח, תל־אביב — בימים ב', ד', ו' — כירורגיה ופנימית ילדים — כל השבוע.
● בית החולים איכילוב, תל־אביב — בימים א', ג', ה', שבת — כירורגיה ופנימית.
● בית החולים וולפסון, חולון — כל המחלקות כל השבוע.
● בית החולים אסף הרופא — כל המחלקות — כל השבוע.
נתניה
● בי"ח לניאדו נמצא בתורנות למקרים דחופים — כל השבוע, כולל שבת.
ירושלים
● ביקור חולים — ילדים.
● הדסה ע"כ — כירורגית, אורטופדית, א.א.ג.
● שערי צדק — עיניים, פנימית.
● משגב לדך — נשים.

עזרה ראשונה

עזרה ראשונה לשיניים שליד ההסתד' לרפואת שיניים בישראל
בתל־אביב — בימים א'—ה' בין השעות: 21.00—23.00. בלילות שבת ובשבת, חג בין השעות: 18.00—24.00. בשבתות וחגים בין השעות: 15.00—21.00.
הכתובת: רח' ברטנורא 49, טל' 284649.
בחיפה: רחוב הנטון 26 קומה ג', טל' 523366. פתוח: מדי יום ביומו, כולל ערבי שבתות, שבתות וחגים מ־20.00 עד 23.00 בערב.
מרפאת שיניים לעזרה ראשונה
המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 24.00—9.00. אחרי חצות בתאום טלפוני בלבד.
דיזנגוף סנטר שער 3 (ליד הכשביה) קומה א'. טל: 03־285822, 294869.
מרכז מידע לקורבנות אונס
לרעננה ואיזור השרון, טל' 052־32432 בימים א'—ה' בשעות 21.00—17.00.
עזרה ראשונה נפשית
ער"ן ירושלים — טל' 02־669911.
ער"ן תל־אביב — טל' 03־261111.
ער"ן חיפה — טל' 04־538888.
ער"ן באר־שבע — טל' 057־41811.
ער"ן נתניה — טל' 053־35612.
סילוק מטורדים
מוקד עת"א למקרים דחופים — טל' 106.

משטרה

ירושלים, תל־אביב, חיפה, רמת־גן, בני־ברק, חולון, פתח־תקוה — טל' 100. באר־שבע, נהריה, נתניה, נצרת — טל' 100. אילת — 244: חדרה — 22444.

מוקד קופ"ח כללית

המוקד ימסור מידע טלפוני בימים א'—ה' ב־20.00—08.00. בימי ו': 15.00—08.00. טלפונים: 03־433300, 03־433500.

מד"א

ירושלים, ת"א, חיפה — טל' 101. רמת־גן, בני־ברק, גבעתיים — טל' 781111. לוד/רמלה — טל' 08־221022. עפולה — טל' 065־93334.

רכבות

מירושלים לתל־אביב דרום:
בימים א'—ה': 7.30.
בימי ו' וערבי חג: 7.30.
לבני־ברק ולחיפה:
בימים א'—ה': 16.00.
בימי ו' וערבי חג: 11.30.

מתל־אביב לירושלים:
מת"א דרום בימים א'—ה': 16.00.
מכבי ברק 8:18
לחיפה: בימים א'—ה': 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.30, 20.00.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00.
לנהריה: בימים א'—ה': 6.00, 8.00, 12.00, 14.00, 16.00.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 8.00, 12.00, 15.00.

מחיפה, בת־גלים:
לירושלים — א'—ה': 7.00.
לתל־אביב — א'—ה': 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30, 15.30, 16.30, 17.30, 19.30.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30.
מנהריה לחיפה ולתל־אביב:
6.35, 9.00, 10.40, 14.35, 16.35, 18.38.
לירושלים 5.35.

מאמץ לפתור הבוקר בעיות כדורגלני הפועל תל־אביב

שוייצר מסרב לחזור: „אני לא ה'שייגץ' של הפועל ת"א; אחרי כל ההבטחות שלא מולאו אינני מאמין יותר לאיש"

● כדורגל

מאת יצחק ויסהוף

מאמצים רבים נעשו אתמול, ונמשכו עד לשעות הלילה, כדי לפתור את הבעיות הכספיות החמורות במחלקת הכדורגל של הפועל ת"א. הבוקר ייעשה מאמץ אחרון לשכנע את המאמן דוד שוייצר להמשיך בתפקידו. בינתיים עומד שוייצר בסירובו: „שיתחילו לחפש מהיום מאמן אחר".

כבר אתמול נתן מזכיר מועצת פועלי ת"א, טדי קאופמן, הוראה לראשי הפועל ת"א להיפגש עם כל אחד מהכדורגלנים כדי לפתור את בעיותיהם. ואכן, אתמול החל מו"מ פרטני עם השחקנים בדבר חיסול חובותיהם, כולל אלה מאשתקד.

הבוקר, בין השעות 9־11, הוזמנו השחקנים לפגישה נוספת שם ינקבו ראשי האגודה בתאריכים הסופיים, בהם יקבלו את כל הסכומים המגיעים להם.

מסתבר שכל החובות לכדורגלנים מסתכמים ב־70 אלף דולאר, כולל אלה לספקים ולאחרים.

„נעשה הכל כדי שהאימונים יחודשו היום כסידרם" — אמר נתנאל אחד מראשי מחלקת הכדורגל, שיצא להיפגש עם המאמן שוייצר כדי לשכנעו לדחות את התפטרותו.

שוייצר, שנפגע בעיקר מהיחס של מחזיק תיק הפועל במועצת פועלי ת"א, אלי מילר, אמר לי אמש ברוגזה: „אני לא השייגץ של הפועל ת"א. אותי לא יראו יותר באגודה ולא יעזור לאף אחד כלום. אני עם הקבוצה גמרתי. הפסקתי להאמין באנשים המנהלים את הפועל ת"א".

„טדי קאופמן הבטיח לי בנאמנות מחזיק תיק הפועל, אלי מילר את כיסוי החובות לשחקנים, לספקים ולבעלי מסעדות. שום דבר לא קיים. לכן אי־אפשר להאמין יותר לדברים. כיצד אני יכול להאמין לדברים אחר מה שאמר מחזיק תיק הפועל: „הבטחתי לשלם אבל לא אמרתי מתי"".

שוייצר ציין עוד כי הודיע לאנשי הפועל ת"א כי „במידה שלא ישולמו החובות עד שעות הלילה הם יכולים לראותי מחוץ לקבוצה. אם במשך הלילה יבואו השחקנים וכל האנשים שהאגודה חייבת להם כספים ויגידו שקיבלו את המגיע להם אבוא היום לאימון. קשה לי להאמין שדבר כזה יקרה. חבל גם על העליה לרגל אלי. לא אחזור בי מהחלטתי. מספיק ויתרתי עד היום.

קיבלתי מספיק מכתבים מצחיקים שלא אתערב בענייני השחקנים. אם אני לא הייתי מתערב מי היה עושה זאת?"

אתמול בשעות הבוקר נפגש שוייצר עם מזכ"ל הפועל יצחק אופק ושוחח עמו ארוכות. לעתים בטונים גבוהים. מזכ"ל הפועל ניסה לשכך את זעמו של המאמן בהבטחות אולם נראה כי שוייצר סירב להאמין גם לו.

רוזן יתן הבוקר תשובה להפועל חיפה

פנייה חיפנית לבית־המשפט בקשר ללורימר

מאת יוסף גלזר

המאמן הוותיק צבי רוזן הוא המועמד העדיף לאמן את קבוצת הכדורגל של הפועל חיפה, במקומו של אהרון גרשגורן, שהתפטר בשבת.

אתמול בבוקר נפגש רוזן עם חברי הנהלת הקבוצה החיפנית, קיים שיחה ממושכת והבטיח תשובה סופית הבוקר.

קודם־לכן השיב מוטל'ה שפיגלר בשלילה להצעת הפועל חיפה. אם גם רוזן יסרב יוצע התפקיד ליצחק שום.

הצעה נוספת: הסקוטי פיטר לורימר יהיה מנהל מקצועי ומשה ששון, כיום המפקח המקצועי על מחלקת הנוער, ישמש כמאמן.

לורימר עבר אמש בדיקות רפואיות והבוקר תפנה הפועל חיפה לבית־המשפט המחוזי בחיפה ותבקש צו שיורה להתאחדות לכדורגל לרשום את הכדורגלן הסקוטי על תנאי עד לקבלת האזרחות. כמקובל בכדורסל, או שיורה להאריך לגביו את מועד הרשמתו עד לקבלת המסמכים ממשרד הפנים.

נצחונות למובילות בארצית

● כדורסל

כל המובילות בליגה הארצית בכדורסל זכו אמש בנצחונות במחזור ה־14. המובילה הדרומית, הפועל ירושלים, גברה בפ"ת על מכבי פ"ת/חולון 70:86 והראשונה בצפון, הפועל נהריה, גברה בכרמיאל על מכבי המקומי – 64:67.

שאר התוצאות בצפון: מכבי קרית־מוצקין – הפועל הר־הכרמל 74:76; הפועל איתן גבת – הפועל רגניה ב' 64:96; הפועל עין־דור/תבור – מכבי נתניה 60:66; הפועל גן־שמואל – הפועל כנרת 91:107; הפועל בקעת בית־שאן – מכבי חדרה 63:66.

הצמרת הצפונית
(אחרי 14 מחזורים)

1.	הפועל נהריה	1132־1292	28
2.	הפועל איתן	1024־1221	25
3.	הפ. גן־שמואל	1075־1136	24
4.	הפ. עין־דור	1066־1075	23

דרום: מכבי ראשל"צ – מכבי ירושלים 90:112; אליצור נוה־דוד רמלה – אליצור ת"א 76:78; הפועל גבעתיים – הפועל שער־הנגב 65:94; הפועל קרית־גת – הפועל גבעת־ברנר/נס־ציונה 64:82; בית"ר ירושלים – מכבי דרום ת"א 88:114.

הצמרת הדרומית
(אחרי 14 מחזורים)

1.	הפ. ירושלים	1007־1313	27
2.	אליצור רמלה	1140־1308	25
3.	מכבי ראשל"צ	1126־1262	25
4.	בית"ר ים	1199־1296	24

רובסון מקווה להיות כשיר נגד ישראל

קפטן מנצ'סטר־יונייטד ונבחרת אנגליה, בראיין רובסון, אמר אמש, לאחר פציעתו בלונדון, כי הוא מקווה להיות כשיר למשחק נגד־ישראל ב־26 במרץ, הוא ברמת־גן.

רובסון נפצע במשחק החמישי נגד וסטהאם 1:2. לאחר שהבקיע את השער היחיד לקבוצתו.

הקפטן תושעה לשני משחקים בליגה בעקבות הרחקתו בשבת שעברה במשחק הגביע האנגלי נגד סנדרלנד.

צפויות עיסקות אחרונות היום בטרם נעילת ההעברות

מאת ראובן חנניה

ההעברות בליגה הלאומית בכדורגל לעונת 85/86 מסתיימות היום. ברגע האחרון יבוצעו, כנראה, עיסקות מעניינות.

קבוצת מכבי ת"א בודקת אפשרות להחזיר לשורותיה את שחקנה מהעונה שעברה, מיקי בן־ישועה, ששיחק כבר העונה במדי מכבי פתח־תקוה ומכבי שעריים. תקנון ההתאחדות אינו מתיר לקבוצה להחזיר את שחקנה באותה עונה. אולם במכבי ת"א בודקים את תאריך החלת התקנון החדש.

מכבי ת"א ובני־יהודה מנהלות תחרות ביניהן על שחקן בית"ר ת"א, ניסן כהן.

רמי הרמה מהפועל ת"א מבוקש על־ידי מספר קבוצות, ומאמנו בהפועל ת"א יחליט אם למכרו או להשאילו לאחת הקבוצות.

הפועל ת"א רוצה לצרף לשורותיה את רונן שפירא, חלוצה הצעיר והכשרוני של הפועל חדרה. היום גם יתברר אם תוותר על חלוצה הוותיק, גיל לנדאו, המבוקש על־ידי מספר קבוצות.

כמעט בטוח ששחקן מכבי פ"ת, רפי כהן, יעבור היום להפועל ירושלים.

מכבי פ"ת, או מכבי יבנה, יזכו בשירותיו של יצחק בלחסן, שחקן מכבי ת"א שלא התאקלם בקבוצה.

* נבחרת הנוער של ישראל בכדורגל, המתכוננת למשחקים המוקדמים בגביע העולם, שייערכו ביוני השנה, תשחק מחר נגד הפועל קרית־אונו מליגה א', דרום. הסגל יקיים היום אימון.

מליאת מרכז הפועל אישרה קווי היסוד למשחקי הפועל

מליאת מרכז הפועל אישרה בישיבתה אתמול את קווי היסוד למשחקי הפועל ה־13.

נקבע, כי פתיחת המשחקים תיערך באיצטדיון ברמת־גן ביום העצמאות ה־39 למדינת ישראל, 4 במאי 1987. עלות מפגן הפתיחה תכוסה בעיקרה על־ידי מכירת כרטיסים לצופים.

רק בחמישה ענפי ספורט — אתלטיקה, שחייה, התעמלות, כדורסל וטניס — יוזמנו ספורטאים־כוכבים מחו"ל.

בשאר הענפים יבואו הספורטאים מחו"ל על חשבונם, וישאו בהוצאות שהותם בישראל.

במסגרת משחקי הפועל ה־13 ייערכו עוד שני אירועים מרכזיים: סמינר בין־לאומי למקומות־עבודה באילת ואליפויות ספורט הפועלים בכדורסל, כדוריד, התעמלות וטניס.

בתחילת הישיבה ביקש חבר המרכז, ישראל פז, לדון במצבה של הפועל תל־אביב. הוא נענה על־ידי מזכ"ל הפועל, יצחק אופק, שבשבוע הבא יתקיים דיון במזכירות על מצב הפועל, ובמסגרת זו ידון גם ענין הפועל ת"א.

נערה זכתה ב־430 אלף ש"ח

משתתפת מאחד מסניפי הטוטו, שמילאה בתחנה בעפולה טופס רגיל ב־3 שקלים חדשים בלבד, גרפה את הפרס הגדול בסך 430 אלף שקלים חדשים. כאשר הצליחה לנחש את כל 13 התוצאות הנכונות של השבת.

האשה, תושבת צפון הארץ, שלחה 10 טורים רגילים במחיר של 30 אגורות לטור. בטור השמיני הצליחה לנחש את כל ההפתעות המרעישות ותקבל סכום השווה ל־290 אלף דולר.

27 מנחשי 12 תוצאות נכונות יקבלו כ־7900 שקלים חדשים; 570 מנחשי 11 תוצאות נכונות יקבלו כ־370 שקלים חדשים ו־5420 מנחשים שניחשו 10 תוצאות נכונות יקבלו כ־39 שקלים חדשים.

מרחביה הפתיעה את הפועל בת־ים — 2:3

● כדורעף

מאת אבנר מילמן

הפתעה נרשמה במוצאי־שבת במחזור ה־14 בליגה הלאומית לנשים בכדורעף כשקבוצת הפועל מרחביה/יזרעאל גברה באולם בגורן־יזרעאל על קבוצת הצמרת של הפועל בת־ים — 2:3 (18:11, 14:16, 9:15, 15:11, 5:15).

המשחק היה הפכפך ומרתק ונמשך כשעתיים וחצי. כל השישיה של מרחביה/יזרעאל בלטה: רוית אילת, יעל קאריה, נועה דרורי, טל לביא, אפרת לוי ואירית ואנדר־הורסט. בבת־ים הצטיינו: נילי ויגדון וטלי פרידברג. שפט קובי לביא.

● המוליכה, קבוצת הפועל נעמן, המשיכה להלום. הפעם הכניעה במשחק־חוץ את הפועל כפר־סבא — 0:3 (3:15, 9:15, 13:15). הילה שפיר בלטה בין המנצחות. שפט אסא זינגר.

● הפתעה נרשמה בעין־שמר: קבוצת הפועל ברקאי/עין־שמר ניצחה את אליצור יבנה — 1:3 (15:11, 12:15, 9:15, 9:15). בין המנצחות התעלו: נירה כהן ושרון איפוני. ביבנה הצטיינה ניכה ליברמן. שפט אברי בן־דוד.

● נצחון ביתי חלק קצרה קבוצת הפועל עין־החורש/עמק־חפר על הפועל שער־הנגב — 0:3 (3:15, 4:15, 7:15). נוגה סריטש הצטיינה בעין־החורש. שפט זאב שוהם.

● בבאר־שבע הכניעה קבוצת אס"א באר־שבע את הפועל רמת־אביב — 0:3.

הטבלה
(אחרי 14 מחזורים)

1.	הפועל נעמן	38־0	28
2.	אס"א באר־שבע	35־12	26
3.	הפועל בת־ים	32־14	23
4.	הפ. עין־החורש	29־17	23
5.	הפ. כפר־סבא	34־17	22
6.	הפועל מרחביה	27־21	22
7.	אליצור יבנה	21־31	20
8.	ברקאי/עין־שמר	14־30	17
9.	הפועל רמת־אביב	7־36	16
10.	הפועל שער־הנגב	9־39	14
11.	אליצור ת"א	1־39	12

* משחק חסר

הצעה למכור את מרסר למכבי ב־150 אלף דולאר

אמש נודע כי הועלתה הצעה על־ידי גורם מסויים למכור את הכדורסלן המצטיין של הפועל ת"א, לאוון מרסר, תמורת 150 אלף דולאר למכבי ת"א. מנהל מחלקת הכדורסל בהפועל ת"א, אברהם פלדה, אישר אמש בשיחה עם כתבנו את הדבר אך הודיע כי הוא מתנגד בכל תוקף לעיסקה זו.

„מרסר שייך להפועל ת"א ואיש לא רשאי למכור אותו" - אמר פלדה, שלדבריו אף פנה אליו יו"ר מחלקת הכדורסל של מכבי ת"א, עו"ד שמעון מזרחי, כדי לוודא את הדבר.

אמש בוטל אימון קבוצת הכדורסל של הפועל ת"א. אחרי שיחה נוקבת עם ראשי המחלקה בה הוסבר לכדורסלנים המצב הכספי החליט המאמן יעקב אדלר לבטל את האימון. הסיבה: הכדורסלנים היו בהלם ולא היה כל ערך לערוך אימון.

נודע כי לפי ההצעה יחולק סכום מכירתו של מרסר בין מחלקות הכדורסל (80 אלף דולאר) והכדורגל (70 אלף דולאר).

ראשי מחלקת הכדורסל מצפים לתשובה סופית היום ממועצת פועלי ת"א בקשר לכיסוי חובות השחקנים. אם לא תתקבל תשובה חיובית ספק אם הפועל ת"א תופיע למשחקי הפליי־אוף, בעוד שבועיים.

אמש נודע כי גם במרכז הפועל הובעה התנגדות נמרצת לאפשרות מכירתו של מרסר למכבי ת"א.

צויין כי גם הפועל חולון התעניינה בקשר לרכישתו של מרסר.

נבחרת הכדורסל מתחילה מחר בהכנות

מרסר מחלים — יהיה כשיר נגד צ'כוסלובקיה

מאת יצחק ויסהוף

„נוצר כיום רושם כי המשחק ביום חמישי, בשבוע הבא, נגד נבחרת צ'כוסלובקיה נמצא בידיים שלנו. אני רוצה להגיע למצב, כפי שהיה עם נבחרת הכדורגל. כשנדמה היה שהמשחק נמצא בכיס שלנו. נבחרת צ'כוסלובקיה היא סגנית אלופת אירופה ומתייחסת למשחק נגדנו ברצינות רבה. עובדה, היא הזעיקה את כל כוכביה הוותיקים" — דברים אלו אמר אמש צבי שרף, מאמן נבחרת ישראל בכדורסל, שפתחה בהכנותיה לקראת המשחק שיכריע מי משתי הנבחרות תופיע בגמר אליפות העולם בכדורסל בקיץ בספרד.

17 מ־18 שחקני סגל הנבחרת הלאומית נפגשו אתמול לשיחה עם המאמן שרף. רק דורון ג'מצ'י נעדר מפגישה זו. ג'מצ'י שוהה בים־המלח ומטפל ברגלו הפגועה.

בנוסף לג'מצ'י סובל לאוואן מרסר מחוסר תחושה באצבע ידו לאחר פגיעה נגד בוסנה סאראייבו: מוטי ארואסטי סובל מכאבים בשרירי הבטן, ועוד מספר שחקנים פצועים קל.

המאמן הלאומי סיפר כי לנבחרת צפויים עשרה ימי אימון, כתום משחק נגד נבחרת ירושלים, ביום חמישי.

„נבחרת ישראל — הדגיש שרף — שומרת על מסגרת קבועה והיא כוללת 17־18 שחקנים. השינוי העיקרי כיום הוא צירופו של ישראל אלימלך, שהוזמן לאור יכולתו הטובה בליגה, ולאור סימני השאלה שישנם כיום עם הרכזים. למשחק ירשמו עשרה שחקנים והשמונה שלא ישותפו לא ינופו מאחר שלנבחרת צפויות עוד משימות, כמו אליפות אירופה, דרגה ב', בחודש מאי והמסע לקנדה בחודש יוני."

על הנבחרת היריבה אמר שרף: „הצ'כים גייסו לקראת המשחק בת"א את כל כוכביהם הוותיקים. יש לי קלטות ממשחקי נבחרת צ'כוסלובקיה בחודשים האחרונים. לצ'כים יש חמישייה קבועה המשחקת יחד כבר ארבע שנים. הבכיר שבהם הוא סטניסלב קרופילאק (2.08 מטר), בעל 315 משחקים בין־לאומיים. לצידו ישחקו סקאלה (2.13) — 254 משחקים; ברבנאק, שהוא אחד הקלעים הטובים באירופה, האבליק ורניאק".

במשחק יהיה אורח־הכבוד ראש הממשלה, שמעון פרס.

איגוד הכדורסל החליט להפיץ 2000 כרטיסים מוזלים לבני נוער וחיילים בסך של 3 שקלים חדשים. מחירי שאר הכרטיסים יהיו 9, 12, 17 ו־25 ש"ח.

ישראל שנייה בטורניר הנכים באנגליה

נבחרת הנכים של ישראל בכדורסל זכתה בהישג נאה כשדורגה במקום השני בטורניר הבין־לאומי הידידותי שנערך באנגליה. ישראל נוצחה בגמר אמש ע"י הולנד — 60:32.

במהלך הטורניר גברה ישראל בבית המוקדם על אנגליה — 50:56 ועל גרמניה – 65:69 והפסידה לשבדיה — 56:50 ולהולנד — 64:40.

בבית־הגמר זכתה ישראל בשני נצחונות על יוגוסלביה — 66:69 ועל שבדיה — 58:62.

וסטהאם – מנצ'סטר יונייטד 1:2

קבוצת הכדורגל הלונדונית וסטהאם, ניצחה אתמול את מנצ'סטר־יונייטד — 1:2, לאחר שיונייטד הוליכה בדקה ה־25, על־ידי הקפטן בראיין רובסון.

פיטר וורד השווה בדקה ה־62 וטוני קוטי כבש את שער־הנצחון בדקה ה־76.

עיראק – דנמרק 0:2

נבחרת הכדורגל של עיראק ניצחה בבגדאד את נבחרת דנמרק — 0:2, במשחק השני ביניהן תוך 48 שעות.

גם הפעם חזו 50 אלף צופים במשחק.

ביום שישי ניצחו הדנים את העיראקים, באותה תוצאה.

שיא אולם במוט – 5.91 מ'

קופץ המוט האמריקני ג'ו דייל, בן ה־23, שיפר בקולומביה, מיסורי, בשני ס"מ את השיא העולמי של בן־ארצו בילי אולסון כשקפץ באולם — 5.91 מטר.

זו הפעם הרביעית תוך חודש שהשיא במוט באולם שופר, פעמיים על־ידי אולסון ופעם ע"י הסובייטי סרגיי בובקה.

שייע פייגנבוים — פעמיים בפיסגה

מאמן בית"ר נתניה נשאר נאמן להפועל ת"א ורוצה לראותה אלופה * להערכתו יטש מאבק שקול בין הפועל ת"א, מכבי חיפה ובית"ר ירושלים עד לסיום

שייע פייגנבוים
שתי אהבות

מאת יצחק ויסהוף

יהושע (שייע) פייגנבוים, שחקן־הנשמה של הפועל ת"א בעבר הלא־רחוק ומי שהיה שותף לזכיות בתארים שונים במדי הקבוצה התל־אביבית, מהלך כיום בגאווה; סיבות לא חסרות לו. פייגנבוים, המאמן העונה את בית"ר נתניה, יכול להשקיף, יחד עם קבוצתו, ממרומי הליגה הארצית. ללא הספר. קבוצתו בעבר, הפועל ת"א, זכתה גם היא באליפות־החורף. עם הספר בורר.

— שייע, אתה מרוצה?

● פייגנבוים: כיום זה מחמיא לי ביותר. אבל אסור לשכוח כי אליפות־החורף אינה נותנת מאומה. בסוף הליגה נהיה חכמים יותר. לגבי בית"ר נתניה אסור לשכוח, כי הקבוצה עלתה רק העונה לליגה הארצית. והיא משחקת כדורגל יפה, אטרקטיבי ומושכת קהל רב לכל משחק אליו היא מגיעה. אנו משחקים יפה יותר מהרבה קבוצות לאומיות. הבעייה שלנו היא, אם נוכל להתמיד.

— וכמה עם הפועל ת"א?

● פייגנבוים: הפועל ת"א אינה הפתעה גדולה. צריך להחמיא לאגודה הזו. למרות כל הבעיות ולמרות שבשנים האחרונות לא ניגנה כינור ראשון — היא מצליחה. הפועל ת"א שיחקה משחקים קשים בחוץ, ואת החישוב שבהם. בשבת האחרונה, נגד מכבי חיפה, לא הפסידה. לקבוצה עוד צפויים חיים קשים, ואם נתעלם מקשיים אלו, אני חושב כי תמשיך להיות בצמרת.

— האם צפוי בעונה הבאה עימות בין הפועל ת"א ובית"ר נתניה?

● פייגנבוים: אני מצפה, בכל מקרה, לאמן בשנה הבאה בליגה הלאומית. עימות מעין זה יכול להיות מעניין ביותר. אני, כמאמן, ארצה לנצח בכל קבוצה בה אשרת.

— האם ייתכן ששייע יאמן את הפועל ת"א?

● פייגנבוים: ידוע לי שרוכיר חתום בהפועל ת"א לעוד עונה. אך אם תבוא הצעה, אשקול אותה בכובד־ראש. באמצע עונה אני לא עוזב קבוצה. אני מסוג האנשים שלא עוזב מקום־עבודה באמצע. לא בטוב ולא ברע. גם שלא הולך. אני טיפוס שממריץ את השחקנים להמשיך. היכן ששיחקתי, ראיתי רק את טובת הקבוצה אותה אני משרת.

— האם מסוגלות שתי הקבוצות האהובות עליך להתמיד ולהצליח?

● פייגנבוים: בית"ר נתניה הציגה יכולת מעל לממוצע בליגה הארצית. אם תתמיד ביכולתה ולא יהיו בעיות של פציעות, אני משוכנע שנעלה. בהפועל ת"א יש בעיות מסביב. הקשורות בניהול ובכספים, אך כמי שמכיר את הקבוצה מקרוב, כשחקן וכקפטן, אני יכול לומר, כי תמיד ידעה הקבוצה לעבור את המשבר הניהולי והכספי. ואני לא מאמין כי זה יהיה הגורם לאי הצלחתה בסיבוב השני. אני מעריך, כי יהיה קרב צמוד בין הפועל ת"א, מכבי חיפה ובית"ר ירושלים עד השלבים האחרונים של הליגה, ומי שתחזיק מעמד — תנצח.

טלקס

● ילנה בונר הורשתה להאריך שהותה

ניוטון. — ילנה בונר, רעייתו של חתן פרס נובל לשלום אנדרי סאחארוב, הורשתה להאריך את שהותה בארה"ב ושוחחה בשבת טלפונית עם בעלה הנמצא בגלות בעיר גורקי שבבריה"מ.

בונר, 62, שוחחה כמחצית השעה עם סאחארוב, אם כי קשה היה לשמוע כל אימת שבני הזוג שוחחו על נושאים שנויים במחלוקת, מסרו בני המשפחה.

לגבי בונר נמסר מהשגרירות הסובייטית בוושינגטון, כי תוכל להאריך את שהותה בארה"ב. אולם היא עדיין איננה יודעת לכמה זמן, שכן דרכונה עדיין לא הוחזר לה. (ע"צ. ע"ר)

"ישראל ואיראן שיתפו פעולה בפיתוח טיל"

לונדון. - ישראל ואיראן שיתפו פעולה, בימי משטרו של השאה, כדי לפתח טיל המסוגל לשאת ראש־חץ גרעיני — מסר אתמול השבועון הבריטי "אובזרוור".

הוא הוסיף, כי טיל זה נמצא כיום בשימוש בנגב וברמת הגולן. עוד כתב, כי טיל זה הוא גירסה משופרת של הטיל "יריחו", שאותו סיפקה חברת מרסל דאסו, ופותח בשלהי שנות ה־70, לפני שהמהפיכה של חומייני הביאה להפלת השאה.

השבועון מסתמך על שר ההגנה האיראני לשעבר, חסן תופאניין.

תופאניין ביקר בישראל ביולי 1977 כדי לחתום על הסכם עם ישראל, שעל פיו אמורה היתה טהרן לספק לישראל נפט בשווי של קרוב למיליארד דולר תמורת נשק, ובין היתר הטיל החדש. את מערכת ההנחיות של טיל זה אמורים היו לבחון בניסויים בסירג'ן, במרכז איראן. (ע"צ)

● נסיך קטר ניסה "לקנות" החוק השוויצי

ז'נבה. — שר־הכלכלה של הקנטון ז'נבה סרב להתיר רכישת מגרש בן 18 אלף מ"ר בפרברי העיר על־ידי נסיך מהמפרץ הפרסי. שמו של הנסיך לא פורסם אך נראה כי המדובר בנסיך קטר.

לפי החוק, לאזרח זר המשקיע בשוויץ אסור לרכוש מגרש שגודלו מעל 1000 מ"ר. אולם לדברי העיתון "לה סוויס", הנסיך היה מוכן לשלם סכום של כמה עשרות מיליוני פרנקים עבור ביצוע העסקה וקיווה שהסכום המפתה "ישכיח" את אי־החוקיות של הרכישה.

יוסף אלפרן, שוויץ

● שטראוס יפעל בעניין הנעדרים הישראלים

בון. – ראש המיניסטרים של מדינת באוואריה בגרמניה־המערבית, פרנץ־יוסף שטראוס, נטל על עצמו את המשימה להפעיל את השפעתו אצל חאפז אסאד נשיא סוריה, כדי לברר אם חיילים ישראלים נעדרים מוחזקים בדמשק – מסרו מקורות הקרובים למנהיג הבאוורי.

שטראוס יצא למספר ביקורים בסוריה בשנים האחרונות במסגרת מדיניות החוץ המקבילה שלו וגילה אהדה לגבי שאיפותיה של סוריה בלבנון ונסיונה להשיג נשק מן המערב. (עסט"א)

● אלפים נמלטו מצפון־אנגולה לזאיר

קינשאסה. – כ־6,000 מתושבי צפון־אנגולה נמלטו בשבועות האחרונים לזאיר, מחמת הקרבות.

מקור מוסמך בקינשאסה מסר לכתב סוכנות הידיעות הצרפתית, כי הפליטים דיווחו על הפצצות של מטוסי אנגולה באזור זה, שבו לא התנהלו עד כה קרבות במסגרת מלחמת האזרחים. (ע"צ)

עפ"י צילומים חדשים של צ'לנג'ר

הערכת החוקרים: טיל השיגור גרם להתפוצצות

עצם שעדיין לא זוהה נמשה מן המים

קייפ קאנאוורל. — חוקרים של סוכנות החלל האמריקנית פירסמו צילומים חדשים בהם נראה מילון של להבה לבנה פורץ מטיל־שיגור של דלק מוצק שניות לפני שמעבורת החלל צ'לנג'ר התפוצצה ביום שלישי שעבר.

מומחה של סוכנות החלל אמר אתמול, כי נראה שלהבה זו הציתה את ההתפוצצות שהשמידה את המעבורת. אולם, דובר סוכנות החלל, יו האריס, אמר, כי הסיבה ללהבה עדיין איננה ידועה, והוא הזהיר מפני הסקת מסקנות כלשהן עד שלא ייבדקו בקפידה כל הנתונים.

בינתיים מפליגה האוניה האמריקנית "גואם" לעבר פורט קאנאוורל, כשהיא מביאה עמה עצם בצורת חרוט בקוטר של ארבעה מטרים, שאותו משתה מהים בקרבת סאוואנה, במדינת ג'ורג'יה.

מנחשים כי עצם זה שייך לחלק העליון של החללית, אולם פקידים אמרו כי עדיין לא זוהה.

צילומי הווידיאו וצילומים רגילים שפורסמו על־ידי ועדת החקירה של סוכנות החלל, מראים את נסיקת המעבורת, בת 74 השניות, עד לרגע האסון, מתוך זווית חדשה — זווית שלא נראתה מסרטי הטלוויזיה על האסון.

הצילומים החדשים מראים לשון של אש, שכנראה פרצה מהחלק התחתון של טיל־השיגור הימני, והיא מלחכת לאורך הכיסוי הדק של מיכל הדלק החיצון.

14 שניות לאחר מכן הפכה המעבורת לכדור אש ענק, שבתוכו מצאו את מותם שבעה האסטרונאוטים, באסון החמור ביותר בקורות כיבוש החלל של ארה"ב. (ע"צ. ע"ר)

מאות תיירים תקועים בסופות שלגים באיטליה

לפחות 8 אנשים ניספו ונגרמו נזקים קשים באיטליה

רומא. – בעוד המצב השתפר אתמול בצרפת, המשיך מזג־האוויר הקשה באיטליה. לפחות 8 אנשים ניספו ונגרמו נזקים עצומים בסוף השבוע.

ונציה נפגעה על־ידי שטפון חמור ביותר. המים הגיעו לגובה של 1.60 מטר מעל למיפלס הרגיל, מסר ראש העיר נראו לארוני.

באלפים שורר מצב קריטי, בעקבות ירידת שלגים וסופות.

מספר עמקים מבודדים לחלוטין באזורי באדיה, ונוסטה, פוסטריה וגארדנה, כמה מאות תיירים נתקעו באזור פולגאריה, ועמקים שונים באזור טרנטין נותרו ללא חשמל.

המצב קשה גם במרכז איטליה. הנהר אניו עלה על גדותיו והציף את העורק הראשי בעיר לאטיום. מספר בתים הוצפו שם והיה צורך לפנות את התושבים.

ברומא עצמה עלה מיפלס המים של נהר הטיבר, והוכנה תוכנית לפינוי כ־3000 איש, לקראת אפשרות שהמים יוסיפו לעלות.

באלפים השוויצריים היתה אתמול סכנה כללית של מפולות שלג באזורים שונים, ומספר תחנות־סקי נשארו בימים האחרונים מבודדות, עקב ירידת שלגים.

בצרפת התייצב המצב בדרום המדינה, להוציא שלושה מחוזות. אתמול עדיין היו 110,000 דירות ללא חשמל, מחמת השלגים של הימים האחרונים.

לוב מציעה לאמריקנים שכר גבוה יותר — לפתותם להשאר

דובר משרד החוץ האמריקני: כמחצית אזרחי ארה"ב בלוב — עזבו

טריפולי. — לוב מציעה משכורות גבוהות יותר כדי למשוך חזרה אמריקנים שניצטוו על־ידי ממשלת ארה"ב לצאת מהמדינה, מסרו אתמול מקורות דיפלומטיים.

אנשי נפט אמריקנים כבר השתכרו עד 100,000 דולר לשנה, לפני שהנשיא רייגן הטיל חרם כלכלי על לוב, בהאשימו את הקולונל קדאפי במתן חסות לטרור.

המקורות אמרו, כי חברות לוביות שומרות על מקומות עבודה לעובדים אמריקנים, שהחליטו לעזוב את המדינה. והן מנסות לפתות אותם לחזור, באמצעות העלאת המשכורות.

דיפלומטים מערביים אמרו, כי לא היתה יציאה המונית של אמריקנים עד ה־1 בפברואר, מועד תום האולטימטום של רייגן, ואין יודעים כמה אמריקנים החליטו להישאר בלוב, מתוך 1000 עד 1500 שהיו שם.

דובר של משרד החוץ האמריקני אמר בשבת, כי לפחות מחצית האמריקנים עזבו.

ל־5 חברות נפט אמריקניות רכוש השווה יותר ממיליארד דולר בלוב, והן חוששות שמא יפקיע קדאפי את נכסיהן, כתגמול על העיצומים האמריקניים.

דיפלומטים אמרו כי חברות אלה הפסיקו לייצא נפט מלוב לפני שלושה שבועות. על פי החוזים, היו מייצאות כ־300,000 חביות ליום, כשליש מהתפוקה הלובית הכוללת.

עוד אמרו כי לוב אוגרת עתה את הנפט, ומעוניינת כי אופ"ק יצמצם את מיכסות התפוקה, כדי לבלום את הידרדרות המחירים בשוקי העולם.

הכנסות הנפט של לוב ירדו מ־22 מיליארד דולר ב־1980, לפחות מ־8 מיליארדי דולרים בשנה שעברה. (ע"ר)

"עשן לבן" — לא רק בותיקאן

במרחק 25 מטרים מהאפיפיור, יוחנן פאולוס השני, התפוצץ אתמול חזיז לאחר סיום תפילת מיסה באיצטדיון בניו־דלהי שבהודו. האפיפיור לא נבהל מהעשן הלבן והמשיך לצעוד באיצטדיון, לקול תרועותיהם של 25 אלף מתפללים קתולים. בהודו נערכו הפגנות נגד ביקורו של האפיפיור. (צילום: אי.פי.)

קדאפי הופיע מאופר ובנעליים גבוהות־עקב

מאת כתב "על המשמר" בארה"ב

וושינגטון. - קלסתרון פסיכולוגי של מועמאר קדאפי, שהוכן בסי־איי־אי, קובע כי לשליט לוב "הפרעות אישיות גבוליות". בכמה אירועים, שבהם הופיע באיפור ובנעליים גבוהות־עקב, ביקש קדאפי מעוזריו להשיג לו דובון־צעצוע, דיווח אתמול כתב "וושינגטון פוסט".

אך הערכת מצב סודית של הביון האמריקני קבעה לפני פחות משנה, כי אם יונח לנפשו, יתמקד קדאפי ברדיפת מתנגדיו מבית ובהתחרות אזורית בצ'אד, בסודאן ובתוניסיה, אך יתקוף יעדים אמריקניים רק אם יאמין כי הוא חסין מגמול.

"הפרעות האישיות הגבוליות" של קדאפי פירושה, שאינו פסיכוטי, אך הטיפול בו קשה ומתסכל, משום שלחילופין התנהגותו שיגעונית ושפויה.

יתכן שהסממנים הנשיים שבהם התקשט, לפי דיווחי הביון האמריקני (בין השאר בעקבות ביקורים בספרד ובמרוקו בדצמבר 1984), קשורים גם בחיבתו המופגנת של קדאפי למאבטחות ולעיתונאיות.

אלפים שרפו דיוקנאות של מרקוס בפיליפינים

מאנילה. — כ־5000 שמאלנים שרפו אתמול דיוקנאות של הנשיא פרדינאנד מארקוס והנשיא רייגן, לאחר שחיילים מאחורי גדרות תיל חסמו את תהלוכתם לעבר ארמון נשיא הפיליפינים.

חמישה ימים לפני הבחירות לנשיאות, דהרו יותר מאלף מכוניות ומיניבוסים בחוצות מאנילה תוך כדי צפירות, מצויידים בכרזות תמיכה במארקוס.

בראש שיירת המכוניות נסעה בתו הבכירה של הנשיא, אימה מארקוס־מאנאטוק. המכוניות סיירו משך שעות מספר ברחובות, גרמו לפקקי תנועה חמורים, ובשלב מסויים נתקלו בשיירה יריבה של תומכי מנהיגת האופוזיציה, קוראזון אקינו.

מרקוס חייב מיסים לניו־יורק

הנשיא מארקוס חייב לעיר ניו־יורק 966,000 דולר במיסי ארנונה על בית העירייה זכאית להחרים את הבניין, מסר אתמול העתון "דיילי ניוז".

העיתון מסר מפי פועלים שהיו בתוך הבית, כי הוא "מקושט בדברי אומנות ועתיקות נדירים". ודוברים של העירייה מסרו, כי ממשלת מארקוס לא הגיבה כלל על הדרישות לתשלום המיסים. (ע"ד)

מפגן הזדהות רדיופוני עם מסורבי־עלייה

מאת ארנון יפה, כתב "על המשמר" בצרפת

פארים. — שגריר ישראל בצרפת עובדיה סופר, ומדינאים צרפתים בכירים שוחחו אמש טלפונית עם מסורבי עליה יהודים בברית־המועצות, במהלכה של עצרת הזדהות עם יהודי ברית המועצות.

השיחות שודרו באוזני אלף נוכחים באולם וישירות באוזני רבבות מאזינים באמצעות הרדיו היהודי של פאריס.

תחילה שוחחו המזכיר הכלכלי של המפלגה הסוציאליסטית הצרפתית, ליונל ג'וספין, צירים מן האופוזיציה ועיתונאים צרפתים עם קרן תצ'טוריאן, סטודנט בן 25, בן לזוג מדענים המבקשים לעלות לישראל.

כאשר נוצר קשר טלפוני עם יוסף אירלין, חוקר סרטן יהודי נודע, מסר שגריר ישראל עובדיה סופר את הזדהותה של מדינת ישראל עם מאבק יהודי בריה"מ.

חוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965

מרחב תכנון מקומי

"טובים"

הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965, כי הוועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הדרום, החליטה באישור שר הפנים לאשר שינוי תכנית מפורטת הנקראת תכנית מס' 137/03/8 שינוי מס' 4 לתכנית מפורטת.

קיבוץ חצור

עיקר הוראות התכנית: 1. שינוי ייעוד חלק מחלקה 9 מ"איזור מבני משק" ל"איזור תעשייה". 2. ביטול ייעוד קטע מדרך וייעודו לתעשייה וצירופו לאיזור התעשייה הקיים.

ואלה הם השטחים הכלולים בתכנית: שטח התכנית: 131.840 דונם. גוש 2756 — חצור. חלקה: 15, 10, 9 (חלקי).

אשר הודעה על הפקדתו ביחד עם התשריט המצורף אליו פורסמה בילקוט הפרסומים מס' 3/82 מיום 29.3.85 עמוד 1819. השינוי האמור שבה הוועדה המחוזית אישרה אותה ביחד עם התשריט המצורף אליו, הופקד במשרדי הוועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הוועדה המקומית לתכנון ולבניה "טובים" וכל המעוניין רשאי לעיין בה ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

שלום דניני

יו"ר הוועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז הדרום

שערי מטבע־חוץ בנק הפועלים — 31.1.86

	היחידה	בנקנוטים — קניה	בנקנוטים — מכירה	העברות והמחאות — קניה	העברות והמחאות — מכירה	שערים יציגים
דולר אמריקני	1	1.45	1.52	1.4748	1.4932	1.4840
לירה שטרלינג	1	2.05	2.14	2.0824	2.1084	2.0969
מרק גרמני	1	0.61	0.64	0.6186	0.6263	0.6229
פרנק צרפתי	1	0.20	0.21	0.2020	0.2046	0.2031
גילדן הולנדי	1	0.53	0.56	0.5470	0.5539	0.5514
פרנק שוויצרי	1	0.72	0.75	0.7308	0.7399	0.7341
כתר שבדי	1	0.19	0.20	0.1963	0.1988	0.1974
כתר נורווגי	1	0.19	0.20	0.1980	0.2004	0.1996
כתר דני	1	0.16	0.17	0.1673	0.1694	0.1689
מרק פיני	1	0.26	0.28	0.2760	0.2795	0.27
דולר קנדי	1	1.01	1.06	1.0342	1.0471	1.0412
דולר אוסטרלי	1	1.02	1.10	1.0551	1.0683	1.0618
ראנד דר' אפריקני	1	0.55	0.65	0.6464	0.6545	0.6500
פרנק בלגי	10	0.29	0.31	0.3025	0.3063	0.3043
שילינג אוסטרי	10	0.86	0.91	0.8802	0.8912	0.8857
לירה איטלקית	1,000	0.89	0.95	0.9078	0.9192	0.9131
ין יפני	100	0.75	0.79	0.7657	0.7753	0.7700

טלקס

● המקלט לנשים מוכות בחיפה בסכנת סגירה

המקלט לנשים מוכות בחיפה, עומד על סף סגירה, בשל חוסר תרומות שיאפשרו את המשך הפעלתו.

מקלט זה, היחיד מסוגו בחיפה, מאכלס כ־150 נשים מוכות וכ־300 ילדים והוא נתמך על־ידי משרד־הרווחה בכ־20 אחוז מהוצאות תיפעולו.

עקב המצב הקשה, פנתה ליליאן לאוינזון, מרכזת המקלט, בבקשת עזרה והוחלט לערוך בבית אבא חושי בחיפה מופע למען הנשים. המופע יתקיים ב־11 בפברואר ועד כה כבר אישרו את השתתפותם עשרות אמנים. **יואב אביב**

● ישוב קהילתי חדש בגלבוע

ישוב קהילתי חדש מוקם במורדות הדרום־מערביים של הגלבוע וישא את השם "גן נר", על שמו של לורד ברנרד ג'אנר ז"ל, שהיה ראש ועד הקהילות היהודיות בבריטניה וחבר הפרלמנט הבריטי מטעם הליבור.

בטקס הסרת הלוט משלט הישוב אתמול, נכחה רעייתו של הלורד, ליידי רות ג'אנר, וכן ראש המועצה האזורית גלבוע, אברהם יוינג, אנשי מחלקת ההתיישבות בסוכנות, סגן נשיא הפדרציה הציונית באנגליה ומוזמנים רבים. הישוב החדש מוקם ע"י מחלקת ההתיישבות של הסוכנות ומתוכנן לקלוט 500 משפחות במבני המושבים בחבל התענ"ך. **מירה יערי**

● נירה שמאי — יו"ר המכון למחקר כלכלי

הוועדה המרכזת אישרה אתמול, בישיבתה השבועית, את מינויה של הכלכלנית נירה שמאי כיו"ר המכון למחקר חברתי־כלכלי בהסתדרות. המינוי ייכנס לתוקפו ב־1 באפריל 86.

שמאי באה במקומו של יורם גרוילי שישמש נציג ההסתדרות בלונדון.

כן הוחלט, על הקמת יחידה לתיכנון כלכלי־חברתי, בראשות נחום פסה. בה ישותפו פרופסורים לכלכלה, אנשי אקדמיה ומומחים מתחומי המשק השונים. המכון למחקר כלכלי־חברתי ייכלל במסגרת היחידה.

אבשלום קווה

● עיריית ת"א הקימה קרן ע"ש המורה מ"צ'לנג'ר"

ראשי הערים של ת"א, ניו־יורק ולוס־אנג'לס החליטו להקים קרן לפיתוח פרוייקטים חינוכיים בת"א, אשר תשא את שמה של כריסטי מקאליף, המורה שנהרגה באסון החללית "צ'לנג'ר". השלושה הודיעו על כך שלשום להוריה של המורה.

קוץ', ברדלי ולהט ערכו ארוחת־ערב בלוס־אנג'לס, לרגל הקמת הקרן החדשה, שתפעל במסגרת קרן ת"א לפיתוח. הם הודיעו, כי מאחר ומדובר בקרן חינוכית, מן הראוי שתישא את שמה של המחנכת האמריקנית, "אשר הפכה במותה לסמל". **חנה קים**

● מכרז לגרירת רכב גנוב

המשטרה חידשה את המיכרז לגרירת רכב גנוב, לאחר שחברת "לב־מנוע" לא מימשה את האופציה שהיתה לה לשנה נוספת.

מנכ"ל "לב־מנוע" אמר, כי החברה, שפעלה לפי התנאים הישנים, הפסידה בגלל הקפאת המחירים והיא מעדיפה להצטרף למיכרז חדש.

במיכרז משתתפות שלוש חברות והחברה שתזכה בו תבצע כ־5000 גרירות בשנה. **יוסף שמי**

● מובילי המשאות דורשים הוזלת הדלק

מובילי המשאות תובעים להוזיל את מחירי הדלק במקביל לירידת המחירים בשוק העולמי.

הדרישה להורדת מחיר הדלק מנומקת גם בהקפאת מחירי ההובלה, אשר גרמה לשחיקת התמורה בכ־40%. **יוסף שמי**

הקאדים המוסלמים:

פגיעה במסגד אל־אקצה תגרום למלחמת דתות

מאת קאסם זייד, כתב "על המשמר"

הקאדים השרעיים המוסלמים בישראל הזהירו אתמול, כי כל פגיעה במסגד אל־אקצה ובהסדרים המקובלים בהר הבית עלולה להביא למלחמת דתות.

שבעת הקאדים המוסלמים, שהתכנסו אתמול בבית־הדין השרעי בנצרת, גינו את הנסיונות הפרובוקטיביים לפגוע בהר הבית ותבעו מהשלטונות לכבד את ההסדרים שהיו מקובלים על כל הממשלות בישראל.

הקאדים הזכירו את התחייבותו של ראש הממשלה לשעבר, לוי אשכול, לשמור על קדושתו של מסגד אל־אקצה ולכבד את ההסדרים שנקבעו על־ידי המועצה האיסלמית העליונה.

הקאדים תובעים להקים מועצה איסלמית מייעצת ולשחרר את כל נכסי ההקדש המוסלמים.

כן דורשים הקאדים מעיריית באר־שבע להימנע מהריסת גדר המסגד בעיר, המשמש כיום כמוזיאון עירוני, לפנותו ולמוסרו למוסלמים.

כתבנו מציין, כי בפגישה זו חרגו הקאדים המוסלמים לראשונה מהנחיות משרד־הדתות לעסוק רק בענייני הלכה ואישות, ודנו בעניינים כלליים הנוגעים לבני עדתם בישראל.

תוקף הצעת הרב הראשי

כתבתנו דורית גפן מוסיפה:

מזכ"ל מפלגת העבודה, ח"כ עוזי ברעם, תקף אתמול את הצעתו של הרב מרדכי אליהו להקים בית־כנסת על הר הבית שיהיה גבוה מכל המסגדים. לדבריו, כאשר נבחר הרב ציפינו שיהיה רב ראשי גבוה מכל הרבנים. ברעם רמז, כי הכיוון שבו הולך הרב אליהו לא יביא בעתיד לתמיכת מפלגת העבודה במינויו.

החשוד כאנס מצפון ת"א כופר במעשי האונס בפתיחת משפטו

משפטו של יוסף מחג'נה, בן 31 מאום־אל־פחם, המואשם ב־4 מקרי אונס ובנסיון לאונס לאחר שנחשד כי הוא "האנס מצפון תל־אביב" — החל להתברר אתמול בפני נשיאת בית־המשפט המחוזי בת"א, חנה אבנור, והשופטים המחוזיים ישראל גלעדי ויוסף גולדברג.

יוסף מחג'נה הובא לבית־המשפט מבית־הסוהר, בו הוא עצור עד תום משפטו. המעשים שמיוחסים לו בכתב־האישום הסעירו בשעתו את הציבור, אולם רק סקרנים מעטים נכחו באולם בית־המשפט.

התובעת עו"ד פנינה דבורין, האשימה את מחג'נה כי בשנים '84 ותחילת '85 עשה 4 מעשי אונס ונסיון אונס אחד. היא הדגישה, כי ב־3 מן המקרים נעשה המעשה בנסיבות מחמירות ובאחד המקרים אף נשדדה שרשרת זהב מן הקרבן.

התביעה מייחסת למחג'נה גם 7 התפרצויות לדירות מגורים ושני נסיונות פריצה לדירות של נשים בצפון תל־אביב.

כזכור, נעשו כל מעשי האונס בצפון תל־אביב. במשטרת תל־אביב נרשמו בשעתו כ־8 מקרי אונס, אולם כתב האישום מייחס לנאשם 4 מעשים בלבד.

הקרנת השיחזור

אתמול בבוקר הקרינה התובעת בפני השופטים במכשיר וידאו סרט שצולם על ידי חוקרי משטרת תל אביב, במהלך שיחזור שנעשה ע"י הנאשם בפני חוקריו. לצורך השיחזור הובל הנאשם לפי הנחיותיו לדירות שונות בצפון תל־אביב ובסרט נראה כיצד הוא מצביע ומסביר: "כאן נכנסתי דרך התריס", "כאן פרצתי דרך הדלת". "כאן חיפשתי בארונות ולא מצאתי כלום". ובדירה אחרת: "חדרתי ויצאתי בידיים ריקות". את מעשי האונס המיוחסים לו מכחיש הנאשם.

לנאשם טוענים עו"ד דן מור ואניס ריאר.

עדויות בדלתיים סגורות

בתום הקרנת סרט הווידאו ביקשה התובעת לשמוע בדלתיים סגורות את עדויות המתלוננות.

כתב "ידיעות אחרונות", יחזקאל אדירם, המכהן כיו"ר תא הכתבים לענייני משפט, פנה לנשיאת בית־המשפט, בהסתמכו על החלטה קודמת שניתנה ע"י השופטת המחוזית שולמית ולנשטיין, לפיה ישנה לעתונאי ולכל אדם מן הציבור זכות עמידה בבית־המשפט לבקש לפרסם דיון שנערך בדלתיים סגורות. אי לכך ביקש אדירם שיורשו העתונאים להיות באולם בעת הדיון, או שפרוטוקול העדות יימסר להם לאחר מכן.

בסיכום, כשנסגרו הדלתות, הוחלט שהעתונאים יקבלו את פרטיכל העדות. (עתי"ם)

השחקן שרגא הרפז קיבל הזדמנות אחרונה לצאת לחופשי

השופט הטיל עליו מאסר על תנאי ושלח אותו לטיפול גמילה מאלכוהול לאחר שהורשע בתקיפת גרושתו

השחקן שרגא הרפז, שהואשם במעשי אלימות בבית־גרושתו, קיבל אתמול הזדמנות אחרונה לצאת לחופשי. שופט בית־משפט השלום בבאר־שבע, יהודה סרגו, החליט כי הוא לא יישלח לכלא ותחת זאת יתחיל בשבוע הבא תקופת גמילה מאלכוהול במוסד מיוחד ברמת־גן. יחד עם זאת הטיל עליו מאסר 18 חודשים על תנאי לשלוש שנים וקנס בסך 800 שקלים חדשים, שישולמו בשני תשלומים.

הרפז הועמד לדין כנאשם שפרץ לבית גרושתו בהוד השרון, חיבל ברכוש והתבטא בגסות כלפי בנותיו. הוא הורשע לאחר עיסקת טיעון בינו לבין התובע, שלפיה הודה בשלושת סעיפי האישום: תקיפה, הסגת גבול וגרימת נזק בזדון.

במהלך הדיון המשפטי הושמע וידוי אישי נוגע ללב מפי השחקן: "אני כבר שבוע במעצר וכרגע אין אלכוהול בדמי ואני בדעה צלולה. בקרוב תתחיל עונת התיאטרון והאווירה תהיה אחרת. אני מבקש את מלוא ההתחשבות של בית המשפט לתת לי הזדמנות אחרונה. היום אני מובטל אבל אני מתבייש לבקש דמי אבטלה".

"ראוי להזדמנות נוספת"

השופט יהודה פרגו כתב בגזר־הדין, כי "למרות שחלק מהתנהגותו היא תוצאה של שתיה מופרזת, אם כדי להשכיח את צרותיו ואם כדי למצוא פורקן לרגע, סבור אני כי האינטרס הציבורי בעניין זה דורש לאמץ את עיסקת הטיעון למען תינתן לנאשם הזדמנות אחרונה בטרם ימצא את עצמו מאחורי סורג שעלול לדרדרו סופית. אם יש בכוחי לשפוט את כנות כוונתו ורצונו לפתוח דרך חיים אחרת — והיתה לי הזדמנות לראות אותו במספר ישיבות בבית־המשפט — מוכן אני להסתכן ולומר כי הרפז הצליח לטעת בי תקווה כי אכן ראוי הוא לתת לו הזדמנות נוספת ותקוותי כפולה לעניין שובו לדרך המוטב".

אנו משתתפים בצערה של חברתנו
זיוה שפירא
במות עליה אביה
אברהם (אברשקה) פיטוחובסקי ז"ל
תנחומים למשפחה
בית קבוצת שילר

לרוג'ה אלבז ובני משפחתו
משתתפים באבלכם במות
האב
(בנבר)
קיבוץ עין־שמר

לקיבוץ מגידו
לרות ולמשפחה
משתתפים באבלכם הכבד במות
דב
קיבוץ גבעת־עוז

בפלילים

קורבן השוד בתחנת הספורטוטו מת מפצעיו

סוכן תחנת ה"ספורט טוטו", אברהם וורסנו, בן 64, שנורה בראשו בסוף השבוע שעבר במהלך שוד מזויין שבוצע בטירת הכרמל — מת אתמול מפצעיו במרכז הרפואי רמב"ם בחיפה.

המנוח נורה בראשו במהלך שוד שבוצע ביום ה' שעבר סמוך לחצות לעיני אשתו, לילי, בת ה־60. 3 שודדים רעולי פנים פרצו לתחנת ה"ספורט טוטו", כשהם מזויינים באקדח, שדדו כמה עשרות ש"ח וירו בסוכן בראשו.

אברהם וורסנו הוחש לבית־החולים רמב"ם שם מת מפצעיו במחלקה הנירו־כירורגית. הניח אחריו אישה, שתי בנות ובן נשואים.

מפקד משטרת חיפה מינה צוות חקירה מיוחד לחקור בנסיבות המקרה. עד כה טרם נעצרו חשודים לחקירה. (עתי"ם)

ליווי משטרתי לחופה

חיפני החשוד בהפעלת תחנת סמים יעשה דרכו לחופה בליווי משטרתי. על כך החליט אתמול שופט השלום החיפני כאמל חיר בעת שציווה על הארכת מעצרו של אנדריי בן הרוש (32) מחיפה.

החשוד הובא בפני השופט לאחר שהמשטרה הציבה בסוף השבוע שעבר תצפיות לעבר ביתו שברחוב אל זיסו. לאחר שהועלה חשד שבמקום מתנהלת תחנת סמים, פרצו אנשי המשטרה אל הבית, ובחיפוש שערכו במקום, בדירתו ובחצר, נתפסו 13 גרם הרואין.

השופט כאמל חיר נענה לבקשת סניגורו של החשוד העומד להינשא בימים הקרובים ולאחר שציווה על הארכת מעצרו ל־13 ימים לחקירה, הורה למשטרה ללוות את החשוד לחופה, שתיערך ביום ה' לפנות ערב, ולאפשר לו לחגוג עם הקרואים בחתונה עד סמוך לחצות. (עתי"ם)

נאשם בנסיון רצח כפול על רקע רומנטי

מאת יואב אביב, כתב "על המשמר"

חאלד מוחמד חסארנה בן 34 מכפר כנא הואשם בנסיון לרצוח את אשתו, בת 30, ובן־דודו על רקע רומנטי.

בכתב־האישום שהוגש לבית־המשפט המחוזי בחיפה טוענת התובעת נורית גרובר, כי בינואר השנה הצטייד הנאשם באקדח ויצא לארוב לבן־דודו, לאחר שעלה בליבו חשד כי הוא מקיים יחסים אינטימיים עם אשתו. כשהגיע בן־דודו למקום ברכבו הפרטי פתח עליו הנאשם באש ופגע בשמשה הקידמית של הרכב. אך הנהג הגביר את המהירות ונמלט ורק בנס לא נפגע.

עוד טוענת התובעת, כי לאחר התקרית זו פנה הנאשם לביתו בכוונה לרצוח את אשתו. אולם האשה הצליחה להימלט מהבית כשעוד הנאשם יורה אחריה באקדחו.

התביעה מייחסת לנאשם אשמה כפולה של נסיון לרצח והחזקת נשק ללא היתר חוקי. מעצרו הוארך אתמול בשבעה ימים.

למשפחת שרגאי
ולקיבוץ מעברות
משתתפים ביגונכם הכבד על מות
מרקוש
חברים בקיבוץ רמת־השופט

למשפחת פורמן ובית מעברות
אתכם בצערכם על מות
צפורה
קואופרטיב "עמק־חפר"

אנו אבלים עם אברשקה אייזנברג,
המשפחה, והקיבוץ
בהילקח רעייתו
צפורה ז"ל
בית מרכז מפ"ם

לאברשקה אייזנברג, למשפחה
ולבית קיבוץ גלאון
השתתפותנו באבלכם על האסון הכבד במות
צפורה אייזנברג
החברים בנס־ציונה וברחובות